

ΟΔΗΓΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ

"Πιστοποιημένοι Περιβαλλοντικά Δρώντες" -CEA -
Certified Environmental Actors

Επιμέλεια κειμένων: Κυριάκος Σκορδάς

Λίγα λόγια το Interreg

ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ - ΒΟΥΛΓΑΡΙΑΣ 2014-2020

Το Πρόγραμμα Συνεργασίας Ελλάδα-Βουλγαρία 2014-2020 είναι ένα διασυνοριακό πρόγραμμα συνεργασίας που συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση υπό την επίβλεψη του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης.

Το Πρόγραμμα έχει ως στόχο την προώθηση της διασυνοριακής συνεργασίας φέρνοντας κοντά τους διαφορετικούς φορείς της διασυνοριακής περιοχής προκειμένου να ενισχύσει την ανάπτυξη της περιοχής και την μετατροπής της σε κέντρο βιώσιμης ανάπτυξης.

Η Ελλάδα και η Βουλγαρία, δύο γειτονικές χώρες με πλούσιο παρελθόν, από το τέλος της δεκαετίας του 1990 έχουν μπει σε μια εποχή στενότερης συνεργασίας, χάρη στο Πρόγραμμα INTERREG “Ελλάδα-Βουλγαρία”.

Η βασική ιδέα πίσω από το “INTERREG” είναι ότι οι χώρες αντιμετωπίζουν διάφορα θέματα τα οποία μπορούν να επιλυθούν καλύτερα αν εργαστούν μαζί με τους γείτονες τους παρά αν παραμένει ο καθένας περιορισμένος στα σύνορα του.

Όλες οι δράσεις γίνονται στην περιοχή του Έβρου, της Καβάλας, της Ξάνθης, της Ροδόπης, της Δράμας, της Θεσσαλονίκης, των Σερρών και του Μπλαγκόεβγκραντ, του Σμόλυαν, του Κάρτζαλι, του Χάσκοβο.

Λίγα λόγια το έργο

"Πιστοποιημένοι Περιβαλλοντικά Δρώντες" -CEA -

CertifiedEnvironmentalActors

Η Κυνηγετική Ομοσπονδία Μακεδονίας και Θράκης, ως Επικεφαλής Εταίρος, συμμετέχει στο εγκεκριμένο έργο "Πιστοποιημένοι Περιβαλλοντικά Δρώντες" (CertifiedEnvironmentalActors - CEA), στα πλαίσια του Προγράμματος Συνεργασίας "INTERREGV-A Ελλάδα - Βουλγαρία" 2014 - 2020. Το έργο έχει εγκριθεί στον άξονα 2: "A SustainableandClimateadaptableCross-Borderarea" (Βιωσιμότητα και κλιματική προσαρμογή της διασυνοριακής περιοχής) και συγκεκριμένα στην επενδυτική προτεραιότητα 6d: "Protectingandrestoringbiodiversity, soilprotectionandrestorationandpromotingecosystemservesincluding NATURA 2000 andgreeninfrastructures" (Προστασία και αποκατάσταση της βιοποικιλότητας, προστασία και αποκατάσταση του εδάφους και προώθηση των υπηρεσιών οικοσυστήματος, μέσω του δικτύου NATURA 2000 και των πράσινων υποδομών).

Στο έργο συμμετέχουν και οι ακόλουθοι εταίροι:

Εταίρος Έργου 2: Κυνηγετικός Σύλλογος Κ.Νευροκοπίου "ΗΑΡΤΕΜΙΣ"

Εταίρος Έργου 3: Δήμος Κ. Νευροκοπίου

Εταίρος Έργου 4: Σύλλογος "EURORADAR" (Association "EURORADAR") της Βουλγαρίας

Εταίρος Έργου 5: Κυνηγετικός και Αλιευτικός Σύλλογος "Sokol" (AssociationofHuntersandfishermen "Sokol") της Βουλγαρίας

Το έργο "CEA" εντοπίζει πως στη διασυνοριακή περιοχή, μεγάλος αριθμός προστατευόμενων περιοχών NATURA 2000 και μοναδικά οικοσυστήματα με σπάνια και πλούσια βιοποικιλότητα.

Επιπλέον, παρατηρείται πως υπάρχει μεγάλος αριθμός κυνηγών, που είναι μέλη των τοπικών κυνηγετικών συλλόγων, καθώς και άλλοι συμβαλλόμενοι φορείς που μπορούν να συμβάλλουν στην προστασία της βιοποικιλότητας και των φυσικών πόρων. Ο κύριος στόχος του έργου είναι να προστατέψει και να διαφυλάξει την βιοποικιλότητα και τα οικοσυστήματα μέσω της εκπαίδευσης, της κινητοποίησης και της ενεργοποίησης των περιβαλλοντικά δρώντων. Με αυτό τον τρόπο, οι "Περιβαλλοντικά Δρώντες" όπως οι κυνηγοί, οι δασοφύλακες κτλ θα λάβουν τις απαραίτητες γνώσεις και δεξιότητες, ώστε να συμβάλλουν στην προστασία της βιοποικιλότητας στη διασυνοριακή περιοχή.

Το έργο θα αναπτύξει τα απαραίτητα εκπαιδευτικά εργαλεία, το πλαίσιο και τις υποδομές, οι οποίες θα εφαρμοστούν πιλοτικά στον πληθυσμό της διασυνοριακής περιοχής. Τέλος, προσδοκάται πως το σχέδιο δημοσιότητας και επικοινωνίας θα εστιάσει στην αλλαγή των υφιστάμενων εθνικών και περιφερειακών πολιτικών προς ένα μοντέλο, το οποίο θα βασίζεται στην εκπαίδευση και στην αύξηση της ευαισθητοποίησης.

Περιγραφή πλαισίου εκπαίδευσης

Ως κύριος δικαιούχος του έργου, μία από τις βασικές δράσεις της Κυνηγετικής Ομοσπονδίας Μακεδονίας και Θράκης για την υλοποίηση του εγκεκριμένου έργου διασυνοριακής συνεργασίας με τίτλο

"Πιστοποιημένοι Περιβαλλοντικά Δρώντες"

(Certified Environmental Actors - CEA) είναι η διαμόρφωση του πλαισίου εκπαίδευσης. Το συγκεκριμένο έργο διαπιστώνει την μεγάλη βιοποικιλότητα και τα μοναδικά οικοσυστήματα που συναντώνται στη διασυνοριακή περιοχή. Επίσης, παρατηρείται πως υπάρχει μεγάλος αριθμός κυνηγών, που είναι μέλη των τοπικών κυνηγετικών συλλόγων, καθώς και άλλων κοινωνικών ομάδων που μπορούν να συμβάλλουν στην προστασία της βιοποικιλότητας και των φυσικών πόρων.

Έτσι, ο κύριος στόχος του εγκεκριμένου έργου είναι η εκπαίδευση όλων των πιθανών συμβαλλόμενων μετόχων στην προστασία του περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας μέσω θεωρητικής εκπαίδευσης με παρακολούθηση θεματικών σεμιναρίων και πρακτικής άσκησης. Επιδίωξη είναι μετά από την ολοκλήρωση της εκπαίδευσης οι καταρτιζόμενοι να μπορούν να λάβουν πιστοποιητικό κατάρτισης.

Παρά το γεγονός ότι επιδιώχθηκε η όσο το δυνατό πληρέστερη κάλυψη της σχετικής ύλης, η πρώτη αυτή προσπάθειά μας δεν στερείται οπωσδήποτε ελλείψεων, παραλείψεων, κάποιας ανομοιογένειας μεταξύ των επιμέρους κεφαλαίων καθώς, ενδεχομένως, και σφαλμάτων. Στηριζόμαστε στις προσδοκώμενες υποδείξεις, παρατηρήσεις και συμβολές κάθε μελλοντικού αναγνώστη του έργου, έτσι ώστε στις αμέσως επόμενες εκδόσεις του το έργο αυτό να συμπληρωθεί και να βελτιωθεί καθιστάμενο έτσι ισάξιο προς αντίστοιχες εκδόσεις ομολόγων μας κυνηγετικών οργανώσεων άλλων χωρών.

Η Κυνηγετική Ομοσπονδία Μακεδονίας και Θράκης με την συμμετοχή της στο Πρόγραμμα Ευρωπαϊκής Συνεργασίας «ΕΛΛΑΔΑ-ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ 2014- 2020», στο πλαίσιο του έργου "Πιστοποιημένοι Περιβαλλοντικά Δρώντες" (Certified Environmental Actors - CEA), αναλαμβάνει την υλοποίηση των παρακάτω δράσεων:

- Συνεργασία με ειδικό Ερευνητή, ο οποίος θα εκπονήσει μελέτη για την πρόταση αλλαγής του θηρευτικού νομοθετικού πλαισίου σε συνεργασία με ερευνητή από την Βουλγάρικη πλευρά. Επίσης, ο ερευνητής θα επικοινωνήσει την πρόταση αλλαγής του θηρευτικού νομοθετικού πλαισίου στους εμπλεκόμενους φορείς, αλλά και στους διαμορφωτές πολιτικών προτάσεων. Ο Ειδικός επιστήμονας πρέπει να κατέχει το πτυχίο δασολόγου και να διαθέτει αποδεδειγμένη εμπειρία σε θέματα εκπαίδευσης κυνηγών, διαχείρισης της άγριας θηραματοπανίδας και οργάνωσης και λειτουργίας των κυνηγετικών οργανώσεων.
- Μετάφραση από τα Ελληνικά στα Αγγλικά του πλαισίου και εγχειριδίου πιστοποίησης.
- Συνεργασία με ειδικούς εκπαιδευτές –καθηγητές κατάρτισης.. Συγκεκριμένα συνεργασία με Ειδικό στην εκπαίδευση θηροφυλάκων, ο οποίος θα συνδράμει στον σχεδιασμό εκπαιδευτικών προγραμμάτων και υλικού (6 θεματικών κύκλων πιστοποίησης). Μετάφραση από τα Ελληνικά στα Αγγλικά 6 εκπαιδευτικών βιβλίων
- Συνεργασία με ειδικό Εκπαιδευτικό σύμβουλο, ο οποίος θα είναι βοηθός του Συντονιστή της εκπαίδευσης και θα συμβάλλει στον συντονισμό της εκπαιδευτικής διαδικασίας (θεωρητικής και πρακτικής), που θα λάβει χώρα στο Κέντρο Εκπαίδευσης και

Πιστοποίησης και στο Πεδίο Άσκησης Περιβαλλοντικά Δρώντων. Ο σύμβουλος θα πρέπει να διαθέτει οργανωτική και εκπαιδευτική εμπειρία σε εκπαίδευση ενηλίκων και να είναι σχετικός με το αντικείμενο «υπαίθριες δραστηριότητες»

- Συνεργασία με ειδικό Δασολόγο - Βιολόγο θηραμάτων για την εκπαίδευση και προετοιμασία των δρώντων. Ο ειδικός επιστήμονας πρέπει να κατέχει πτυχίο δασολόγου και να διαθέτει εμπειρία σχετική με τη διαχείριση της θήρας, της θηραματοπανίδας και την οργάνωση και λειτουργία των κυνηγετικών οργανώσεων.
- Συνεργασία με Δασικό στέλεχος ή Νομικό για την εκπαίδευση και προετοιμασία των δρώντων. Ο εκπαιδευτής θα πρέπει να διαθέτει πτυχίο δασολόγου ή νομικού και υπερδεκαετή εμπειρία σε θέματα σχετιζόμενα με νομοθεσία περί θήρας και περιβάλλοντος, καθώς και περί κυνηγετικών οργανώσεων. Συνεργασία με Εκπαιδευτή κυνηγετικής σκοποβολής για την εκπαίδευση και προετοιμασία των δρώντων. Ο εκπαιδευτής θα πρέπει να διαθέτει πτυχίο προπονητικής και υπερδεκαετή εμπειρία σε εκπαίδευση σκοπευτών και κυνηγών στην κυνηγετική σκοποβολή. Συνεργασία με Ειδικό πολιτικής προστασίας για την εκπαίδευση και προετοιμασία των δρώντων. Ο εκπαιδευτής θα πρέπει να διαθέτει υπερδεκαετή εμπειρία σε θέματα Πολιτικής Προστασίας. Συνεργασία με Πιστοποιημένο διασώστη για την εκπαίδευση και προετοιμασία των δρώντων. Ο εκπαιδευτής θα πρέπει να διαθέτει υπερδεκαετή εμπειρία σε θέματα Διάσωσης και παροχής πρώτων βοηθειών. Συνεργασία με Κτηνίατρο για την εκπαίδευση και προετοιμασία των δρώντων. Ο εκπαιδευτής θα πρέπει να είναι κτηνίατρος και να διαθέτει υπερδεκαετή εμπειρία σε θέματα δημόσιας υγείας. Συνεργασία με Αστυνομικό ή Νομικό για την εκπαίδευση και προετοιμασία των δρώντων. Ο εκπαιδευτής θα

πρέπει να είναι αστυνομικός ή ειδικός νομικός και να διαθέτει υπερδεκαετή εμπειρία σε θέματα ελέγχου τάξης και προσέγγισης πολιτών.

Κατά τη διάρκεια της εκπαίδευσης θα παρουσιαστεί το αποτέλεσμα από την εκπόνηση μελέτης από έμπειρο ειδικό επιστήμονα για την πρόταση αλλαγής του θρησκευτικού νομοθετικού πλαισίου, σχετικά με την εκπαίδευση των κυνηγών, νέων αλλά και εμπειρών, σε συνεργασία με ειδικό από την Βουλγάρικη πλευρά. Επίσης, ο ειδικός θα επικοινωνήσει την πρόταση αλλαγής του θρησκευτικού νομοθετικού πλαισίου στον τομέα αυτόν στους εμπλεκόμενους φορείς, αλλά και στους διαμορφωτές πολιτικών προτάσεων. Η ενημέρωση των συμμετεχόντων στην κατάρτιση μπορεί να πραγματοποιείται πριν από την εκτέλεση του προγράμματος κατάρτισης, ώστε να υπάρχει προετοιμασία των καταρτιζομένων και συμμετοχή σε προτάσεις μελλοντικών δράσεων.

Ενότητες εκπαίδευσης

		ΥΠΟΨΗΦΙΟΙ ΚΥΝΗΓΟΙ		ΚΥΝΗΓΟΙ	ΣΤΕΛΕΧΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΑΓΡΙΑΣ ΠΑΝΙΔΑΣ	ΘΗΡΟΦΥΛΑΚΕΣ
Ειδικότητα εκπαιδευτή	Θεματολογία	Ωρες θεωρίας	Ωρες πρακτικής άσκησης	Ωρες θεωρίας	Ωρες θεωρίας	Ωρες θεωρίας
Δασολόγος - θηραματολόγος	Βιολογία ειδών - Αναγνώριση	2	1	4	2	6
	Διαχείριση άγριας πανίδας	2		2	2	3

		ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΑ ΔΡΩΝΤΕΣ	
Ειδικότητα εκπαιδευτή	Θεματολογία	Ωρες θεωρίας	Ωρες πρακτικής άσκησης
Δασολόγος - θηραματολόγος	Αναγνώριση δημοφιλών ειδών	2	3
	Παρατήρηση πουλιών & Θηλαστικών	2	3
	Διαχείριση άγριας πανίδας	2	

		ΥΠΟΨΗΦΙΟΙ ΚΥΝΗΓΟΙ	ΚΥΝΗΓΟΙ	ΣΤΕΛΕΧΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΑΓΡΙΑΣ ΠΑΝΙΔΑΣ	ΘΗΡΟΦΥΛΑΚΕΣ	ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΑ ΔΡΩΝΤΕΣ
Ειδικότητα εκπαιδευτή	Θεματολογία	Ωρες θεωρίας	Ωρες θεωρίας	Ωρες θεωρίας	Ωρες θεωρίας	Ωρες θεωρίας
Νομικός	Νομοθεσία Θήρας & περιβάλλοντος	3	4	4	3	3

		ΥΠΟΨΗΦΙΟΙ ΚΥΝΗΓΟΙ		ΚΥΝΗΓΟΙ		ΣΤΕΛΕΧΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΑΓΡΙΑΣ ΠΑΝΙΔΑΣ		ΘΗΡΟΦΥΛΑΚΕΣ	
Ειδικότητα εκπαιδευτή	Θεματολογία	Ωρες θεωρίας	Ωρες πρακτικής άσκησης	Ωρες θεωρίας	Ωρες πρακτικής άσκησης	Ωρες θεωρίας	Ωρες πρακτικής άσκησης	Ωρες θεωρίας	Ωρες πρακτικής άσκησης
Προπονητής κυνηγετικής σκοποβολής	Όπλα – πυρομαχικά	2	3	2	4	2	3	3	3
	Ασφάλεια	2	4	2	4	2	4	3	3

		ΥΠΟΨΗΦΙΟΙ ΚΥΝΗΓΟΙ	ΚΥΝΗΓΟΙ		ΣΤΕΛΕΧΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΑΓΡΙΑΣ ΠΑΝΙΔΑΣ		ΘΗΡΟΦΥΛΑΚΕΣ	
Ειδικότητα εκπαιδευτή	Θεματολογία	Ωρες πρακτικής άσκησης	Ωρες θεωρίας	Ωρες πρακτικής άσκησης	Ωρες θεωρίας	Ωρες πρακτικής άσκησης	Ωρες θεωρίας	Ωρες πρακτικής άσκησης
Ειδικός πολιτικής προστασίας	Πολιτική προστασία	2	2	2	2	1	3	3

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΑ ΔΡΩΝΤΕΣ			
Ειδικότητα εκπαιδευτή	Θεματολογία	Ωρες θεωρίας	Ωρες πρακτικής άσκησης
Ειδικός πολιτικής προστασίας	Πολιτική προστασία	2	3
	Επιβίωση	1	2

		ΥΠΟΨΗΦΙΟΙ ΚΥΝΗΓΟΙ		ΚΥΝΗΓΟΙ	ΣΤΕΛΕΧΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΑΓΡΙΑΣ ΠΑΝΙΔΑΣ		ΘΗΡΟΦΥΛΑΚΕΣ		ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΑ ΔΡΩΝΤΕΣ
Ειδικότητα εκπαιδευτή	Θεματολογία	Ωρες θεωρίας	Ωρες πρακτικής άσκησης	Ωρες πρακτικής άσκησης	Ωρες θεωρίας	Ωρες πρακτικής άσκησης	Ωρες θεωρίας	Ωρες πρακτικής άσκησης	Ωρες πρακτικής άσκησης
Πιστοποιημένος διασώστης	Πρώτες βοήθειες	1	2	2	1	1	3	3	2

		ΥΠΟΨΗΦΙΟΙ ΚΥΝΗΓΟΙ	ΚΥΝΗΓΟΙ	ΣΤΕΛΕΧΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΑΓΡΙΑΣ ΠΑΝΙΔΑΣ	ΘΗΡΟΦΥΛΑΚΕΣ	
Ειδικότητα εκπαιδευτή	Θεματολογία	Ωρες θεωρίας	Ωρες πρακτικής άσκησης	Ωρες θεωρίας	Θεματολογία	Ωρες θεωρίας
Κτηνίατρος	Κυνηγετικά σκυλιά	1	2	1	Κυνηγετικά σκυλιά - νομοθεσία - δημόσια υγεία	3

ΘΗΡΟΦΥΛΑΚΕΣ		
Ειδικότητα εκπαιδευτή	Ωρες θεωρίας	Ωρες πρακτικής άσκησης
Νομικός ή Αστυνομικός	3	3

Σκοπός της έκδοσης

Μία από τις δράσεις του προγράμματος ήταν η διαμόρφωση κατευθυντήριων γραμμών για:

- α) την απογραφή της υφιστάμενης κατάστασης,
- β) τον σχεδιασμό προγραμμάτων παρακολούθησης κυνηγετικής δραστηριότητας,
- γ) τον σχεδιασμό προγραμμάτων κατάρτισης σε θέματα αειφορικής διαχείρισης και υπαίθριων δραστηριοτήτων και
- δ) τον σχεδιασμό προγραμμάτων ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης κοινού.

Η διαμόρφωση αυτών των κατευθυντήριων γραμμών συμβάλλει στην υλοποίηση Στρατηγικής για την προστασία της Φύσης. Σκοπός της παρούσης έκδοσης είναι να περιγράψει και να εξηγήσει τον μηχανισμό της κατάρτισης, ώστε να διευκολύνει τον σχεδιασμό προγραμμάτων κατάρτισης του ανθρώπινου δυναμικού, στα χέρια του οποίου εναποτίθεται σε μεγάλο βαθμό η αειφορική διαχείριση των ανανεώσιμων φυσικών πόρων.

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η διασφάλιση της διατήρησης των θηραματικών πόρων προϋποθέτει την ενσωμάτωση της διάστασης της αειφορικής διαχείρισης των φυσικών οικοσυστημάτων στις επιμέρους τομεακές πολιτικές, π.χ. για τη γεωργία, την θήρα, τον τουρισμό, κ.ά. Καθώς η ενσωμάτωση αυτή προχωρά με πολύ αργό ρυθμό, τα φυσικά οικοσυστήματα συνεχίζουν να υφίστανται υποβάθμιση και περιορισμό της έκτασής τους. Από την άλλη μεριά, η εφαρμογή οποιασδήποτε θετικής πολιτικής, δεν μπορεί να επιτύχει χωρίς

επαρκή επιστημονική γνώση και συντονισμό των θετικών ενεργειών. Η επιστημονική πρόοδος σε όλους τους τομείς που σχετίζονται με τη λειτουργία και τη διαχείριση των οικοσυστημάτων, η συνεχιζόμενη έρευνα σχετικά με την εφαρμογή νέων μεθόδων, πρακτικών και εργαλείων διαχείρισης και η αυξανόμενη χρήση των φυσικών πόρων για την ικανοποίηση των ανθρώπινων αναγκών καθιστούν πρωταγωνιστικό τον ρόλο όσων ασχολούνται με τη διαχείριση αλλά και των υπευθύνων λήψης αποφάσεων. Η ροή γνώσης και πληροφοριών, η δυνατότητα πρόσβασης σε αυτές, η ανάγκη να είναι οι πληροφορίες αυτές σε εύληπτη μορφή, ο τρόπος παρουσίασης και αξιοποίησής τους, απαιτούν την ύπαρξη συγκεκριμένου μηχανισμού που να διευκολύνει τη διαδικασία λήψης τεκμηριωμένης απόφασης για την αειφορική χρήση των φυσικών πόρων. Βασικό συστατικό στοιχείο αυτού του μηχανισμού είναι η κατάρτιση. Με τον κατάλληλο σχεδιασμό και την εφαρμογή προγραμμάτων κατάρτισης σε θέματα θηραματικής διαχείρισης και υπαίθριων δραστηριοτήτων πιστεύεται ότι θα βοηθηθεί η ροή της παραγόμενης επιστημονικής γνώσης και πείρας προς τα στελέχη των υπηρεσιών που, είτε διαχειρίζονται τέτοιους πόρους, είτε λαμβάνουν αποφάσεις που επηρεάζουν το παρόν και το μέλλον τους.

Σκοπός της παρούσας έκδοσης είναι να περιγράψει και να εξηγήσει τον μηχανισμό της κατάρτισης, ώστε να διευκολύνει τον σχεδιασμό προγραμμάτων κατάρτισης του ανθρώπινου δυναμικού, στα χέρια του οποίου εναποτίθεται σε μεγάλο βαθμό η αειφορική διαχείριση. Ο κορμός αυτού του κειμένου βασίζεται:

- στην ανάπτυξη του μεθοδολογικού εργαλείου για την κατάρτιση
- στην επιτυχημένη προσαρμογή και εφαρμογή αυτού του μεθοδολογικού εργαλείου στην περιοχή του έργου

- στην πείρα της ΚΟΜΑΘ από την εφαρμογή δράσεων κατάρτισης και στις συνεργασίες που έχει αναπτύξει με άλλους οργανισμούς και υπηρεσίες που ασχολούνται με την κατάρτιση.

ΟΡΙΣΜΟΙ

Σκοπός ενός προγράμματος κατάρτισης

Με τον όρο κατάρτιση υποδηλώνεται η μετάδοση επιστημονικών γνώσεων και τεχνογνωσίας στους ανθρώπους των οποίων οι αποφάσεις ή οι δραστηριότητες επηρεάζουν τους φυσικούς πόρους. Ειδικότερα, είναι σπουδαία η κατάρτιση ανθρώπων που βρίσκονται ή θα βρίσκονται σύντομα σε ενεργή δράση. Δεν περιλαμβάνεται η σχολική, η βασική πανεπιστημιακή εκπαίδευση, ούτε και οι δραστηριότητες ευαισθητοποίησης και ενημέρωσης του ευρύτερου κοινού. Τέλος, θα πρέπει να γίνει ένας διαχωρισμός της "κατάρτισης" από την "ενημέρωση".

Η κατάρτιση απευθύνεται στους ανθρώπους που διαχειρίζονται το φυσικό περιβάλλον, ενώ η ενημέρωση έχει σκοπό να πληροφορήσει και να ευαισθητοποιήσει ευρύτερες κοινωνικές ομάδες ή και όλον τον πληθυσμό. Ο γενικός σκοπός ενός προγράμματος κατάρτισης για τους θηραματικούς πόρους είναι η ανάπτυξη των ανθρώπινων δεξιοτήτων που σχετίζονται άμεσα με τη διαχείριση και την προστασία τους. Για να έχει αυτή η ανάπτυξη διάρκεια και κατεύθυνση σε ομάδες στόχους προτεραιότητας, είναι αναγκαία η δημιουργία ενός ενεργού δικτύου, δομημένου πάνω σε στενή συνεργασία με δημόσιους ή και ιδιωτικούς φορείς, αναγνωρισμένους για την τεχνική ή διδακτική πείρα τους ή για την ικανότητά τους να κινητοποιούν τις ομάδες στόχους.

Η κατάρτιση για την αειφορική διαχείριση δεν είναι αυτοσκοπός, ούτε και η μοναδική λύση σε όλα τα αναγνωρισμένα προβλήματα. Είναι ένα μόνο μέσον, ένα πολύτιμο εργαλείο ανάμεσα σε άλλα, για την επίλυση προβλημάτων και για την επίτευξη κάποιων σκοπών. Μπορεί να έχει "θεραπευτικό" ή προληπτικό χαρακτήρα, να αφορά ένα πολύ ειδικό θέμα

ή ένα γενικότερο σκεπτικό. Μπορεί, επίσης, να γίνει εργαλείο για ορθότερη λήψη αποφάσεων ή για συνετή διαχείριση στο πεδίο. Για να είναι, όμως, αποτελεσματικό, θα πρέπει να προγραμματίζεται και να εφαρμόζεται βάσει ενός συστήματος ή μηχανισμού (trainingengineering).

Σεμινάρια προσφοράς και ζήτησης

Κατά τη διερεύνηση των προγραμμάτων και των φορέων κατάρτισης στην Ελλάδα, διαπιστώθηκε ότι ο πλέον συνήθης τρόπος υλοποίησης προγραμμάτων κατάρτισης ήταν μέσω των επιδοτήσεων του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου (τις οποίες διαχειριζόταν η κάθε Περιφέρεια), προς τους φορείς που υπέβαλλαν σχετικά αιτήματα. Τα περισσότερα από αυτά τα προγράμματα απευθύνονταν σε νέους, κατά κύριο λόγο άνεργους, επιστήμονες ή μη. Ο τρόπος αυτός γενικά δεν λειτούργησε ικανοποιητικά, πράγμα που οδήγησε στην ανάγκη μεταβολής του συνολικού χειρισμού των κοινοτικών πόρων που διατίθενται για κατάρτιση. Τα περισσότερα προγράμματα κατάρτισης ανήκουν στον τύπο της "προσφοράς" (και όχι στον τύπο της "ζήτησης") με όλα τα μειονεκτήματα που αυτό επιφέρει: οι ομάδες στόχοι δεν είναι συνήθως σε θέση να αξιοποιήσουν αποτελεσματικά την κατάρτιση, οι καταρτιζόμενοι έχουν μικρή εμπλοκή στην όλη διαδικασία, δεν υπάρχει συνέχεια, και ο τελικός αντίκτυπος της κατάρτισης παραμένει άγνωστος.

Η διαμόρφωση των σκοπών και ο σχεδιασμός των προγραμμάτων στις περισσότερες περιπτώσεις γίνεται με βάση τις απόψεις των αιτούντων και των διοργανωτών και δεν είναι αποτέλεσμα του προσδιορισμού των αναγκών των καταρτιζομένων, με αναφορά στις εθνικές και ευρωπαϊκές πολιτικές. Επιπλέον, υφίσταται συνήθως καθοριστικούς περιορισμούς από τις διαθέσιμες πηγές χρηματοδότησης και την επιλεξιμότητα των σχετικών έργων.

Αντιθέτως τα προγράμματα κατάρτισης με βάση τη ζήτηση προγραμματίζονται και διεξάγονται με βάση τις ανάγκες για κατάρτιση. Στηρίζονται στην ανάλυση των αναγκών των συμμετεχόντων για κατάρτιση και επιτρέπουν την αντικειμενική εκτίμηση της βελτίωσης που προσέφεραν στους καταρτιζόμενους, διότι ήταν εκ των προτέρων ορισμένο το επιθυμητό επίπεδο βελτίωσης. Επιπλέον, ο σχεδιασμός τους λαμβάνει υπόψη τις οικονομικές, κοινωνικές και πολιτιστικές συνθήκες της περιοχής.

Ο ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ

Ο μηχανισμός αυτός περιλαμβάνει πέντε διαδοχικά στάδια: ανάλυση, σύνταξη, προγραμματισμό, διεξαγωγή και αξιολόγηση.

Ανάλυση

Η ανάλυση είναι το πρώτο και κρισιμότερο στάδιο. Μέσω αυτής αναγνωρίζονται οι συνιστώσες εκείνες της διαχείρισης των φυσικών πόρων στις οποίες μπορεί να έχει αποτελεσματικότητα η κατάρτιση. Για το ενδιαίτημα(μπορεί να είναι και περισσότερα) για το οποίο ενδιαφερόμαστε, στο στάδιο αυτό λαμβάνονται υπόψη τα ακόλουθα:

- Ποιες είναι οι υπάρχουσες συνθήκες όσον αφορά τα φυσικά γνωρίσματα, την οικολογική, οικονομική, κοινωνική αξία; Ποιες είναι οι δυνατότητες αειφορικής ανάπτυξης και ποιες οι απειλές που αντιμετωπίζει;
- Ποιοι είναι οι άνθρωποι που ελέγχουν το παρόν και το μέλλον του ενός φυσικού πόρου, ποιοι από αυτούς θα είχαν πρόσβαση σε κατάρτιση και ποιοι θα ήταν σε θέση να εφαρμόσουν αποτελεσματικότερα αυτά τα οποία θα διδαχθούν; Δημιουργούν οι άνθρωποι αυτοί μία ομάδα που να είναι αρκετά μεγάλη, ώστε να δικαιολογεί την εφαρμογή προγραμμάτων κατάρτισης;
- Ποια είναι η ζήτηση από αυτούς τους ανθρώπους για κατάρτιση;

Είναι σαφής η έκφραση της ανάγκης για κατάρτιση; Είναι σύμφωνη με τους σκοπούς του φορέα κατάρτισης; Η ανάγκη σε κατάρτιση μπορεί να ορισθεί ως η διαφορά που υπάρχει μεταξύ των απαιτούμενων δεξιοτήτων και των δεξιοτήτων που υπάρχουν στην πραγματικότητα. Έτσι, η εκτίμηση των αναγκών για κατάρτιση προϋποθέτει ότι είναι δυνατόν να προσδιορισθούν οι δεξιότητες του κάθε ατόμου και κυρίως ότι υπάρχει

σαφής εικόνα για το ποιες είναι οι απαιτούμενες δεξιότητές του. Για τους ανθρώπους που μας ενδιαφέρουν, καθώς αυτοί προέρχονται από πολλούς χώρους και ενίοτε έχουν σύνθετη εργασία, συχνά δεν υπάρχει σαφής εικόνα των απαιτούμενων προσόντων. Είναι λοιπόν απαραίτητο η εικόνα αυτή να προσδιορισθεί για κάθε ομάδα στόχο της κατάρτισης, σε σχέση με τους σκοπούς κατάρτισης που έχουν τεθεί.

Τα στοιχεία που πρέπει να εξετασθούν είναι:

- οι επιστημονικές γνώσεις,
- η τεχνογνωσία,
- η συμπεριφορά και οι κοινωνικές ικανότητες,
- η δεκτικότητα στη μάθηση.

Από την επιτυχία του σταδίου αυτού εξαρτάται η αποτελεσματικότητα της κατάρτισης που θα ακολουθήσει. Αυτή είναι, επίσης, η κύρια διαδικασία που διαχωρίζει την κατάρτιση που γίνεται με βάση τη ζήτηση της αγοράς σε αντίθεση με την κατάρτιση που γίνεται με βάση την προσφορά της αγοράς.

Σύνταξη

Την ανάλυση ακολουθεί η διαμόρφωση (σύνταξη) της δομής ενός προγράμματος κατάρτισης. Στο στάδιο αυτό γίνεται η σύνδεση της κατάρτισης με τις υπάρχουσες συνθήκες και με τον επιδιωκόμενο σκοπό. Εδώ γίνεται η αναγνώριση των φορέων που μπορούν να προσφέρουν κατάρτιση στην κάθε ομάδα στόχο. Γίνεται, επίσης, η αναγνώριση των φορέων και προσώπων που έχουν την πείρα στη διαχείριση ή στους άλλους τομείς τους οποίους θα καλύψει η κατάρτιση και τέλος, εγκαθίστανται συνεργασίες ανάμεσα σε αυτούς, με σαφείς τις

αρμοδιότητες και τους περιορισμούς της κάθε πλευράς. Οι ανάγκες σε κατάρτιση που αναγνωρίστηκαν στο προηγούμενο στάδιο, μεταφράζονται εδώ σε σκοπούς της κατάρτισης, δηλαδή σε μια επιθυμητή στάση και "συμπεριφορά" που θα πρέπει να μπει σε εφαρμογή στην καθημερινή εργασία του ατόμου μετά το τέλος της κατάρτισης. Ο προσδιορισμός των σκοπών πρέπει να γίνει πολύ προσεκτικά, αφού αυτός καθορίζει το περιεχόμενο του προγράμματος κατάρτισης καθώς και την αξιολόγησή του. Στην ιδανική περίπτωση, θα πρέπει να περιγραφεί ένα αντικειμενικό επίπεδο στο οποίο η κατάρτιση θα μπορεί να θεωρηθεί πλήρης, π.χ. η κατοχή μιας μεθόδου, ο χειρισμός ενός εργαλείου, η απόκτηση κάποιας πληροφορίας κλπ. Οι σκοποί θα πρέπει να εκφράζονται σαφώς, ιδανικά με τη μορφή κάποιου επιθυμητού αποτελέσματος (όχι ως μια διαδικασία μάθησης).

Η σύνταξη ενός προγράμματος κατάρτισης προϋποθέτει τον βέλτιστο συγκερασμό:

- i) παραγόντων που συνδέονται με τους καταρτιζόμενους (διαθεσιμότητα, επίπεδο γνώσεων κλπ.) και
- ii) εξωτερικών παραγόντων (διαθέσιμος προϋπολογισμός, διαθέσιμη πείρα στην κατάρτιση κλπ.). Κατόπιν επιλέγονται οι μέθοδοι οι οποίες αρμόζουν στους καταρτιζόμενους και στους σκοπούς της κατάρτισης.

Προγραμματισμός και οργάνωση

Στο στάδιο του προγραμματισμού οργανώνεται η διεξαγωγή του προγράμματος κατάρτισης, λαμβάνοντας υπόψη τα υπάρχοντα μέσα και περιορισμούς. Ανακοινώνεται το πρόγραμμα προς τους ενδιαφερόμενους και πιθανούς συμμετέχοντες. Προσδιορίζονται οι εισηγητές και ενημερώνονται για τους σκοπούς, το περιεχόμενο, την

ιδιότητα και τον αριθμό των συμμετεχόντων του προγράμματος. Οι εισηγητές ενημερώνουν τους διοργανωτές για το ακριβές περιεχόμενο της εισήγησής τους, τις διδακτικές μεθόδους που θα χρησιμοποιήσουν, τον εξοπλισμό που θα χρειασθούν κλπ.

Διεξαγωγή

Στο στάδιο αυτό υλοποιείται το πρόγραμμα κατάρτισης. Για να είναι αποδοτική η υλοποίησή του, απαιτείται ένας συντονιστής, ο οποίος θα πρέπει:

- να καταστήσει σαφές το πλαίσιο και τους σκοπούς του προγράμματος,
- να διασφαλίσει την έκφραση όλων των υφισταμένων απόψεων, προσδοκιών και αναγκών μέσα στο πρόγραμμα,
- να χρησιμοποιεί τις ικανότητες των συμμετεχόντων ως υποστήριξη του προγράμματος,
- να φροντίζει για την τήρηση του χρόνου, με ευελιξία για τη δυνατότητα ανταπόκρισης σε ενδιαφέρουσες συζητήσεις που προκύπτουν εκτάκτως,
- να επανέρχεται ανά διαστήματα στους σκοπούς του προγράμματος και να επιβεβαιώνει την αποδοχή τους,
- να διευθετεί τα θέματα που προκύπτουν από τους περιορισμούς ή τις ιδιαιτερότητες που σχετίζονται με τους συμμετέχοντες ή τις διδακτικές μεθόδους,
- να φροντίζει ώστε να ακούγονται οι απόψεις και να εκφράζονται τα ενδιαφέροντα όλων των συμμετεχόντων,

- να προκαλεί, να διευθύνει και να κλείνει συζητήσεις, να τονίζει σημεία κλειδιά, να ανατρέχει σε προηγούμενα σημεία για περισσότερη ανάλυση,
- να ακούει, αλλά και να πείθει τους άλλους να ακούν, έχοντας ευέλικτο έλεγχο πάνω στον εισηγητή, ζητώντας του να επαναλάβει κάτι, ελέγχοντας τις αντιδράσεις των ακροατών, τονίζοντας κάποια σημεία κλπ.,
- να βρίσκει τρόπους υπερπήδησης δυσκολιών που προκύπτουν εξαιτίας διαφορετικών ενδιαφερόντων, απρόβλεπτων περιστατικών κλπ.

Αξιολόγηση

Στο στάδιο της αξιολόγησης, που συχνά και λόγω εσφαλμένης εκτίμησης παραλείπεται, οι οργανωτές και οι εμπλεκόμενοι φορείς θα πρέπει να μάθουν ποιες διαδικασίες ακολουθήθηκαν, ποιες δεξιότητες αποκτήθηκαν, ποια ήταν η αποτελεσματικότητα της κατάρτισης και κατά πόσον υπήρξε οικονομικά αποδοτική (cost-effective). Ομοίως και οι καταρτίζοντες θα πρέπει να αξιολογήσουν την ποιότητα της κατάρτισης που προσέφεραν, έτσι ώστε να βελτιωθούν. Η αξιολόγηση μπορεί να γίνει με διάφορους τρόπους, σε διάφορους χρόνους και σε σχέση με διάφορες συνιστώσες ενός προγράμματος κατάρτισης. Το πιο δύσκολο επίπεδο αξιολόγησης είναι αυτό της εκτίμησης κατά πόσον η κατάρτιση συνέβαλε στην άρση ή άμβλυνση των προβλημάτων στα οποία απευθύνθηκε. Αυτό προϋποθέτει την αναγνώριση συγκεκριμένης προόδου (τεχνικής ή πολιτικής), η οποία μπορεί να αποδοθεί στην κατάρτιση. Η αξιολόγηση παρέχει την ανάδραση που είναι αναγκαία για τη συνέχιση της σύνταξης και διεξαγωγής αποτελεσματικών προγραμμάτων κατάρτισης. Για όλους

τους ανωτέρω λόγους η αξιολόγηση αποτελεί ένα πολύ σημαντικό στάδιο στον μηχανισμό της κατάρτισης.

ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΘΗΡΑΣ, ΣΚΟΠΟΒΟΛΗΣ, ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ ΥΠΑΙΘΡΟΥ ΚΑΙ ΣΥΝΔΕΣΗ ΤΟΥΣ ΜΕ ΤΗΝ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ

Πρέπει να ομαδοποιηθούν οι παράγοντες υποβάθμισης των θηραματικών πόρων (μη παραγνωρίζοντας ότι τα βαθύτερα αίτια αυτών των παραγόντων υποβάθμισης είναι πολιτικά και κοινωνικά)

Τα προαναφερθέντα προβλήματα που αντιμετωπίζουν σήμερα οι θηραματικοί πόροι αντανακλούν κατ' επέκταση τα θέματα που έχουν προτεραιότητα να εξετασθούν ως προς τη διάσταση της κατάρτισης. Η γενική φύση των προβλημάτων μπορεί να οδηγήσει στην επιλογή και ιεράρχηση των θεματικών ενοτήτων ενός προγράμματος κατάρτισης. Όμως, όπως ορίζεται και στην παρουσίαση του μηχανισμού της κατάρτισης, η επιλογή των θεμάτων είναι συνυφασμένη με τις ανάγκες των καταρτιζομένων. Τυχόν προτεραιότητες που έχουν τεθεί δεν αποκλείουν να διοργανωθούν προγράμματα κατάρτισης με σκοπό την άμβλυνση άλλων προβλημάτων, τα οποία μπορεί να είναι πολύ σημαντικά σε τοπικό τουλάχιστον επίπεδο. Επίσης, είναι προφανές ότι στην κατάρτιση πρέπει να δίνεται προτεραιότητα και σε άλλα θέματα που προσφέρουν διεξόδους για αειφορική χρήση, με σημαντικό ίσως θέμα για τη χώρα μας τον οικοτουρισμό.

ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΥ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ

Ο μηχανισμός της κατάρτισης και τα στάδια που αδρομερώς περιγράφηκαν, θέτουν τις βασικές προϋποθέσεις για την αποτελεσματικότερη εφαρμογή ενός προγράμματος κατάρτισης. Γίνεται βέβαια αντιληπτό ότι κατά την εκτέλεση κάθε προγράμματος κατάρτισης ανακύπτουν πολλές φορές δυσκολίες. Επίσης, ιδιαίτερες συνθήκες υπαγορεύουν την τροποποίηση μέρους των προαναφερομένων σταδίων ή ακόμη και την προσθήκη επιμέρους δράσεων. Παρόλα αυτά, η παρούσα έκδοση αποτελεί εύελικτο εργαλείο, με τη χρήση του οποίου είναι δυνατόν να διοργανώνονται προγράμματα κατάρτισης προσαρμοσμένα στην πείρα και τη γνώση της ελληνικής πραγματικότητας καθώς και στις εκάστοτε τοπικές συνθήκες. Σε κάθε στάδιο υπάρχουν συγκεκριμένα κομβικά στοιχεία εφαρμογής, που η τυχόν αγνόησή τους μπορεί να προκαλέσει απρόβλεπτες καθυστερήσεις ή ακόμη να εκτρέψει το πρόγραμμα από τους αρχικούς του σκοπούς. Θα ακολουθήσει μια συνοπτική περιγραφή αυτών των στοιχείων.

Γενική διαπίστωση είναι ότι οποιαδήποτε δραστηριότητα κατάρτισης που σκοπεύει να συμβάλει στην αντιμετώπιση κάποιου προβλήματος, θα πρέπει να περιλαμβάνει και την ευαισθητοποίηση και ενημέρωση των καταρτιζομένων για τις λειτουργίες και τις αξίες της θήρας. Επιπλέον, είναι σαφές ότι τα προγράμματα κατάρτισης για τη συνετή διαχείριση των θηραματικών πόρων, πρέπει να υιοθετούν διεπιστημονική προσέγγιση, όσον αφορά τόσο τους καταρτίζοντες, όσο και τους

καταρτιζόμενους, οι οποίοι στην ιδανική περίπτωση θα πρέπει να ανταλλάσσουν ρόλους σε μικρό ή μεγάλο βαθμό. Αυτό θα μεγιστοποιήσει τη διασπορά της υφιστάμενης πείρας και θα συμβάλει στην ανάπτυξη κοινής γλώσσας μεταξύ των επιστημών. Επισημαίνεται ότι όλα τα στάδια, διαδοχικώς εφαρμοζόμενα, είναι απαραίτητα.

Ιδιαίτερη σημασία έχει το στάδιο της ανάλυσης, το οποίο καθορίζει την εύστοχη επιλογή των αναγκών κατάρτισης, των σκοπών της και της κατάλληλης σύνθεσης της ομάδας των καταρτιζομένων. Τονίζεται, επίσης, ότι η ανάπτυξη συνεργασιών του φορέα υλοποίησης με άλλους ευρύτερους φορείς συμβάλλει στην επίτευξη καλύτερου αποτελέσματος, αυξάνει το κύρος και την απήχηση του προγράμματος και θέτει τα θεμέλια για μελλοντική επικοινωνία και συνεργασία μεταξύ των εμπλεκόμενων φορέων.

Ανάλυση

Στο στάδιο της ανάλυσης απαιτείται να γίνει σειρά επαφών, ώστε να περιγραφεί πλήρως και με ακρίβεια η υφιστάμενη κατάσταση. Η περιγραφή αυτή πρέπει να συνδυασθεί με τη συλλογή όλων των στοιχείων και πληροφοριών, το νομοθετικό πλαίσιο και τα τυχόν προβλήματα, την ύπαρξη τυχόν άλλων σχετικών αποφάσεων ή άλλων διαχειριστικών κατευθύνσεων. Η ανάλυση των προβλημάτων και η διερεύνηση κατά πόσο μπορεί και ως ποιο βαθμό να επιλυθούν τα υπάρχοντα προβλήματα μέσω του προγράμματος κατάρτισης, θα καθορίζουν εν μέρει και το περιεχόμενο του. Μέσα από την ανάλυση και την ιεράρχηση των προβλημάτων θα εντοπισθούν τα σημεία όπου η συμβολή της κατάρτισης θα είναι καθοριστική, αλλά, επίσης, και τα σημεία που πρέπει να είναι γνωστά και πλήρως αναλυμένα, ώστε το

πρόγραμμα κατάρτισης που θα ακολουθήσει να είναι αποτελεσματικό. Δηλαδή, ουσιαστικά επιζητείται η προσέγγιση της δυνητικής ικανότητας του προγράμματος για την αντιμετώπιση των υπαρχόντων προβλημάτων. Είναι επιθυμητό, αν υπάρχει τέτοια δυνατότητα, η επιλογή κάποιου κεντρικού προβλήματος να συνοδεύεται από τη διερεύνηση όλων των φορέων που εμπλέκονται, είτε επιτείνοντας και προκαλώντας το πρόβλημα, είτε βοηθώντας στην επίλυσή του, μέσω των δράσεων της αρμοδιότητάς τους.

Η προαναφερθείσα διαδικασία θα προσδιορίσει τις Υπηρεσίες και τους φορείς, στελέχη των οποίων θα αποτελέσουν τις ομάδες στόχους των προς κατάρτιση ατόμων. Μετά από αυτόν τον προσδιορισμό απαιτείται, μέσα από συνεχείς προσωπικές επαφές, ερωτηματολόγια και πιθανές συνεντεύξεις, η εκτίμηση:

1. της ζήτησης για κατάρτιση,
2. των αναγκών κατάρτισης και της ανάλυσής τους.

Οι επαφές με τους υποψήφιους καταρτιζόμενους πρέπει να γίνουν πολύ νωρίτερα από τη διεξαγωγή του προγράμματος κατάρτισης. Η αποτελεσματικότητα των επαφών αυξάνεται με τη χρησιμοποίηση ειδικά προετοιμασμένων ερωτήσεων (ή και ερωτηματολογίων) που θα καλύπτουν τα εξής θέματα:

- Ιεράρχηση των προβλημάτων στη διαχείριση θηραματικών πόρων.
- Πώς και σε ποιο βαθμό εμπλέκεται ο φορέας ή η Υπηρεσία των προς κατάρτιση στελεχών;
- Ποια προβλήματα αντιμετωπίζει ο ίδιος ο φορέας ή η Υπηρεσία στην προσπάθεια επίλυσης των προβλημάτων;
- Ποια από αυτά τα προβλήματα θα μπορούσαν να ξεπερασθούν μέσω ενός προγράμματος κατάρτισης;

- Θα ήταν πρόθυμοι να συμμετάσχουν σε ένα τέτοιο πρόγραμμα κατάρτισης;
- Σε ποια θέματα θα επιθυμούσαν να καταρτισθούν;
- Πιστεύουν ότι θα μπορούσαν να εφαρμόσουν τη τεχνογνωσία και το προϊόν της κατάρτισης στην εργασία τους (αν όχι ποιες δυσκολίες πιθανόν να υπάρχουν);
- Υπάρχουν άλλοι τρόποι επίλυσης των προβλημάτων από την υπηρεσία τους, πέραν της κατάρτισης;
- Ποιους άλλους φορείς ή και μεμονωμένα άτομα θα πρότειναν για να συμμετάσχουν στο πρόγραμμα κατάρτισης;
- Ποιες θεωρούν ως τις πλέον κατάλληλες και ικανοποιητικές ημερομηνίες;
- Τι διαδικαστικές ενέργειες απαιτούνται προς την υπηρεσία τους για την απρόσκοπτη συμμετοχή στο πρόγραμμα κατάρτισης;

Στο στάδιο της ανάλυσης είναι εφικτό να γίνει ακόμη και η γενική αναφορά στον τίτλο του περιεχομένου του προγράμματος κατάρτισης. Παράλληλα, αν και αποτελεί αντικείμενο των επόμενων σταδίων, καλό είναι να ξεκινήσουν ήδη επαφές για την ανάπτυξη συνεργασιών, που θα διευκολύνουν τη διεξαγωγή του προγράμματος κατάρτισης (όπως χώροι διδασκαλίας κλπ.). Άλλωστε, μέσω της προσέγγισης με τους πιθανούς καταρτιζόμενους μπορούν να συλλεχθούν ή να υποδειχθούν σχετικές πληροφορίες. Η φάση της ανάλυσης θα οδηγήσει στον καθορισμό της κατάλληλης σύνθεσης της προς κατάρτιση ομάδας στελεχών, καθώς και στην εκτίμηση των αναγκών κατάρτισης. Σε Υπηρεσίες και άλλους φορείς είναι προτιμότερη η προσυνεννόηση των διοργανωτών του προγράμματος κατάρτισης με τους επικεφαλής αυτών, για τη συμμετοχή περισσότερων του ενός εκπροσώπου κατά περίπτωση.

Ο μηχανισμός κατάρτισης που αναφέρεται προϋποθέτει τη λειτουργία συγκεκριμένης συντονιστικής ομάδας, που θα περιλαμβάνει τουλάχιστον τον συντονιστή και τον τεχνικό βοηθό.

Η γενική περιγραφή του ρόλου αυτής της συντονιστικής ομάδας περιλαμβάνει:

- τη δυνατότητα συντονισμού,
- τη δυνατότητα συλλογής και επεξεργασμένης ανάλυσης όλων των πληροφοριών (στοιχεία για την περιοχή, προβλήματα, χρήσεις, εμπλεκόμενοι φορείς, διαπιστωμένες ανάγκες για κατάρτιση),
- την ευχέρεια στις δημόσιες σχέσεις,
- τη διορατικότητα για την αναγνώριση των δυνητικών καταρτιζομένων και των πιθανών συνεργασιών, και τους τρόπους εμπλοκής τους στο πρόγραμμα κατάρτισης,
- την ικανότητα εφαρμογής των σχεδιαζομένων σε όλα τα στάδια της κατάρτισης,
- τον πολύ καλό χειρισμό προφορικού και γραπτού λόγου,
- τη γνώση τόσο του μηχανισμού κατάρτισης, όσο και των τρόπων διαχείρισης και αντιμετώπισης των προβλημάτων στα ενδιαιτήματα.

Σύνταξη

Στο στάδιο της σύνταξης πρέπει να αναπτυχθούν όλες οι απαραίτητες συνεργασίες.

Ενδεικτικά αναφέρονται οι εξής:

- διάθεση χώρων διεξαγωγής,
- εξασφάλιση οπτικοακουστικού εξοπλισμού,
- χορήγηση μεταφορικών μέσων και άλλου εξοπλισμού για επισκέψεις στο πεδίο,

- εξασφάλιση υπολοίπων παραμέτρων για την ομαλή διεξαγωγή του προγράμματος (έντυπα, τροφοδοσία κ.ά.),
- χρηματοδότηση έκδοσης πρακτικών του προγράμματος κατάρτισης.

Με βάση τις ανάγκες κατάρτισης που διαπιστώθηκαν κατά το στάδιο της ανάλυσης και την επεξεργασία της υφιστάμενης κατάστασης του ενδιαυγματος, ορίζεται ο γενικός σκοπός του προγράμματος κατάρτισης καθώς και πώς αυτός επιμερίζεται σε ειδικούς σκοπούς.

Η διάκριση αυτή θα καθορίσει:

- το περιεχόμενο του προγράμματος διδασκαλίας,
- τους τίτλους των θεματικών ενότητων,
- την επιλογή των προς κατάρτιση ατόμων (με βάση τις ανάγκες τους σε κατάρτιση, το επίπεδο των γνώσεων τους στις θεματικές ενότητες),
- τον απαραίτητο προϋπολογισμό,
- τις απαιτούμενες ικανότητες των εκπαιδευτών,
- την παιδαγωγική διαδικασία εφαρμογής του προγράμματος και την όλη δομή της.

Κατά τη σύνταξη πρέπει όχι μόνο να αναγνωρισθούν, αλλά και να περιγραφούν πλήρως οι ειδικοί σκοποί της κατάρτισης, ώστε να εκφρασθούν σε μορφή και όρους "μετρήσιμους", ώστε να είναι δυνατόν να αξιολογηθεί ο βαθμός επίτευξης τους. Για παράδειγμα, εάν στον υποτιθέμενο στόχο της ασφαλούς χρήσης κυνηγετικού όπλου η εκμάθηση σκοποβολής και ασφαλούς κρατήματος να είναι καθορισμένα εκ των προτέρων, ή αν θα προσφερθούν και πόσα όπλα ή ρέπλικες για την εκπαίδευση ή αν θα γίνει εκπαίδευση με ψηφιακό τρόπο, ή περιγραφική αναφορά στη μέθοδο κλπ. Η συντονιστική ομάδα εκτέλεσης

του προγράμματος και ιδίως ο τεχνικός υπεύθυνος διεξαγωγής του πρέπει να έχει αξιολογήσει και ιεραρχήσει τις γνώσεις και το υλικό που σχετίζονται με τον σκοπό και τις θεματικές ενότητες, αλλά και αν αυτά είναι διαθέσιμα για εκπαίδευση, αν υπάρχουν κατάλληλες ομάδες επιλογής εκπαιδευτών ή αν ήδη μπορούν να επιλεγούν οι κατάλληλοι εκπαιδευτές. Επομένως, θα πρέπει να γίνεται ο βέλτιστος συγκερασμός των επιθυμητών θεματικών ενοτήτων και των διαθέσιμων εκπαιδευτών. Ο σκοπός του προγράμματος κατάρτισης θεωρείται βασική παράμετρος εφαρμογής του και αποτελεί τη βάση για την εκτίμηση της αποτελεσματικότητας. Οι ειδικοί σκοποί εξαρτώνται από τις ανάγκες κατάρτισης, και ουσιαστικά οι ανάγκες αυτές μετατρέπονται στις απαιτήσεις που θα πρέπει να ικανοποιηθούν από το πρόγραμμα. Οι σκοποί αναγνωρίζουν τι θα μπορέσει να κάνει ο καταρτιζόμενος στον χώρο εργασίας και δράσης του, μετά την ολοκλήρωση του προγράμματος κατάρτισης.

Για αποτελεσματικότερες επαφές και συνεργασίες, η συντονιστική ομάδα εργασίας είναι σε θέση, με βάση τη συλλογή των πληροφοριών και των στοιχείων, να συντάξει ένα υποβοηθητικό έντυπο όπου θα περιγράφονται:

- ο κορμός του προγράμματος κατάρτισης,
- η φυσιογνωμία των θηραματικών πόρων με τις λειτουργίες, αξίες, χρήσεις και τα προβλήματα που αντιμετωπίζει,
- το πλέγμα των αρμόδιων φορέων και τα όρια δραστηριοποίησης και ευθύνης τους,
- το στάδιο της ανάλυσης, όπως εφαρμόσθηκε, καθώς και οι γενικοί και ειδικοί σκοποί του προγράμματος κατάρτισης.

Προγραμματισμός και Οργάνωση

Στο στάδιο αυτό ρυθμίζονται όλα τα οργανωτικά θέματα, που σχετίζονται με τη διεξαγωγή (αίθουσα, υλικά, επιπλέον προσωπικό, οργάνωση επίσκεψης στο πεδίο, εξασφάλιση οπτικοακουστικού υλικού, μεταφορικών μέσων, άλλου εκπαιδευτικού υλικού, εξοπλισμός). Η επιλογή των καταρτιζομένων και των εκπαιδευτών έχει ολοκληρωθεί, οπότε οι καταρτιζόμενοι προσκαλούνται και παράλληλα ενημερώνονται για το περιεχόμενο του προγράμματος, τον χρόνο διεξαγωγής, τους τίτλους των εισηγήσεων, τον χώρο διεξαγωγής και για άλλα θέματα. Η επικοινωνία γίνεται μαζί τους με επιστολές/e-mail, τηλέφωνα ή απευθείας συναντήσεις. Παρόμοια διαδικασία ενημέρωσης γίνεται με τους εκπαιδευτές, από τους οποίους ζητείται και παραλαμβάνεται το κείμενο της εισήγησής τους. Κατά τις επαφές με τους εισηγητές, τους παρέχεται ειδικό έντυπο για το θέμα της εισήγησης, το οποίο λέγεται Φύλλο Διδασκαλίας. Στο Φύλλο Διδασκαλίας ενημερώνεται ο εισηγητής για το περιεχόμενο του προγράμματος, τη σύνθεση του ακροατηρίου, τον χρόνο και χώρο διεξαγωγής, τη ζητούμενη διάρκεια της εισήγησής του, τον πλήρη τίτλο του θέματός του, τον διαθέσιμο εξοπλισμό, τον γενικό και τους ειδικούς σκοπούς του σεμιναρίου. Ο εισηγητής ενημερώνεται και με απευθείας συναντήσεις για το τι αναμένουν οι καταρτιζόμενοι από την εισήγησή του. Κάθε εκπαιδευτής ζητείται να διαρθρώσει την εισήγησή του σύμφωνα με συγκεκριμένα ζητήματα κλειδιά, όπως π.χ. τα θηραματικά είδη ή συστήματα θήρας, να παρουσιάσει σύμφωνα με την ολιστική προσέγγιση τη φύση του προβλήματος μαζί με όλες τις υπάρχουσες αλληλεπιδράσεις, να προτείνει τρόπους αντιμετώπισης, να αναγνωρίσει και να εντοπίσει τυχόν αδυναμίες κατά την εφαρμογή των

προτεινόμενων λύσεων. Επίσης, πρέπει να ενημερωθεί για το περιεχόμενο και για τη σειρά των άλλων εισηγήσεων.

Η συντονιστική ομάδα πρέπει να έχει ολοκληρώσει την οργάνωση της εργασίας σε ομάδες. Γενικά στο πρόγραμμα κατάρτισης θεωρείται σπουδαία η πρόβλεψη εκτέλεσης εργασίας κατά ομάδες. Η σύνθεση των ομάδων πρέπει να είναι κατάλληλη, ώστε να επιτυγχάνεται η διεπιστημονική προσέγγιση. Ο χωρισμός σε ομάδες είναι ευθύνη του συντονιστή, αλλά πρέπει να υπάρχει πρόβλεψη για ορισμό ομαδάρχη σε κάθε ομάδα. Το αντικείμενο εργασίας των ομάδων είναι αναγκαίο να οδηγεί σε εφικτά αποτελέσματα, που θα πρέπει να ολοκληρωθούν εντός του προγράμματος κατάρτισης. Η ύπαρξη βασικών γνωστικών κενών, λόγω διαφορετικών ειδικοτήτων, θα πρέπει να καλυφθεί είτε με επιμέρους εισηγήσεις είτε με διανομή ειδικών εντύπων. Ο ρόλος του συντονιστή είναι, επίσης, να δημιουργήσει ομάδες με παρόμοιο γνωστικό επίπεδο γνώσεων, όπου να μπορεί να αρθρωθεί διεπιστημονική και τεχνικά ορθή "γλώσσα". Καλό είναι, αν υπάρχουν καταρτιζόμενοι εντός της ομάδας με ειδικό γνωστικό υπόβαθρο, να μεταδώσουν αυτό μέσω σύντομων παρουσιάσεων.

Διεξαγωγή

Η ομαλή εκτέλεση των προηγούμενων σταδίων, δηλαδή της ανάλυσης, σύνταξης και οργάνωσης, μετατρέπει τη διεξαγωγή σε απλή εφαρμογή επαρκώς σχεδιασμένων κινήσεων. Στον αντίποδα, τυχόν παραλείψεις των προηγούμενων σταδίων, θα εμφανισθούν γιγαντωμένες και πιθανόν να επηρεάσουν την όλη εκτέλεση του προγράμματος. Η θεματική οργάνωση των εισηγήσεων, η πρόβλεψη χρόνου συζήτησης μετά το πέρας των κάθε εισηγήσεων, αλλά και στο τέλος της κάθε ημέρας και στο τέλος της διεξαγωγής, είναι απαραίτητη διαδικασία. Άλλο χρήσιμο στοιχείο είναι η

εναλλαγή των ίδιων ατόμων στον ρόλο του εκπαιδευτή και του εκπαιδευόμενου. Η εργασία σε ομάδες, επίσης, βοηθάει στην πλήρη προσέγγιση των θεμάτων, αλλά και στην υποβολή προτάσεων. Κάθε ομάδα αναλύει το θέμα που επεξεργάστηκε. Οι διοργανωτές πρέπει να προβλέψουν τη δυνατότητα επεξεργασμένης εκτύπωσης των πορισμάτων των ομάδων εργασίας, ώστε να διανεμηθούν τουλάχιστον την τελευταία ημέρα διεξαγωγής. Στο στάδιο αυτό ασφαλώς δίνεται βαρύτητα σε πολλά τεχνικά θέματα, όπως δυνατότητα παραγωγής φωτοαντιγράφων, η χρήση ψηφιακών μέσων εκπαίδευσης, η καλή κατάσταση εξοπλισμού, απρόσκοπτη εκτέλεση δράσεων στο πεδίο, διευκολύνσεις κατά τα διαλείμματα, καθαριότητα και λειτουργικότητα του χώρου, τήρηση ωραρίου κλπ. Σε ορισμένες περιπτώσεις, όπου ο χώρος διεξαγωγής είναι απομονωμένος ανακύπτουν οι ανάγκες επίλυσης ζητημάτων φιλοξενίας, στέγασης, διατροφής, επικοινωνίας κ.ά. Στις περιπτώσεις όπου οι συμμετέχοντες δεν γνωρίζονται καθόλου μεταξύ τους, πρέπει να υπάρξει κατάλληλος επικοινωνιακός χειρισμός γνωριμίας, ώστε η ατμόσφαιρα μεταξύ τους να είναι φιλική, οι καταρτιζόμενοι να αισθάνονται ευχάριστα και να μπορούν να συνεργασθούν καλύτερα με τους συναδέλφους τους. Συστήματα «σπασίματος πάγου – icebreaking ενδείκνυται σε μη σχετικές ομάδες.

Αξιολόγηση

Είναι άμεσα αντιληπτό ότι το στάδιο της αξιολόγησης ερμηνεύει τον βαθμό αποτελεσματικότητας του προγράμματος κατάρτισης. Υπάρχουν δύο δράσεις αξιολόγησης:

- Ημερήσια αξιολόγηση (μετά το πέρας των εργασιών της κάθε ημέρας) και
- Συνολική αξιολόγηση (μετά τη λήξη της διεξαγωγής).

Με τη χρήση ερωτηματολογίων, αλλά και με τον συνυπολογισμό κάθε είδους σχολίων και παρατηρήσεων εκ μέρους των καταρτιζόντων και των καταρτιζομένων, εκτιμάται ο βαθμός πλήρωσης των γενικών και ειδικών σκοπών της κατάρτισης.

Τα βασικά σημεία που εξετάζονται κατά την αξιολόγηση είναι:

- Η αποτελεσματικότητα του προγράμματος.
- Ο βαθμός ικανοποίησης των εκπαιδευομένων από τη θεματολογία, τις μεθόδους διδασκαλίας και παρουσίασης, τους εισηγητές, το διανεμηθέν έντυπο υλικό, την εργασία σε ομάδες, την επίσκεψη στο πεδίο, την όλη οργάνωση του προγράμματος, τη δυνατότητα ανάπτυξης διαλόγου και συζήτησης, τη συμπεριφορά και δράση των συντονιστών.
- Ο εντοπισμός θετικής επίδρασης του προγράμματος πάνω στο αντικείμενο της εργασίας των καταρτιζομένων, αλλά και των εργαλείων με τα οποία εδραιώνεται αυτή η θετική επίδραση (έντυπο υλικό, τεχνικές γνώσεις, πείρα, νέες πληροφορίες και πρακτικές, δυνατότητες ανάπτυξης νέων συνεργασιών κ.ά.).

Η αξιολόγηση θα αναδείξει τη μεγάλη σημασία που έχει το στάδιο της ανάλυσης για τον επιτυχή σχεδιασμό του προγράμματος κατάρτισης. Ο αντίκτυπος του προγράμματος μπορεί να διαπιστωθεί και με μία επιπλέον δράση αξιολόγησης, με τη μορφή ερωτηματολογίου ή με απευθείας συναντήσεις, μετά από διάστημα έξι μηνών. Παράλληλα, η παρακολούθηση των δραστηριοτήτων και των αποφάσεων των φορέων και υπηρεσιών, εκπρόσωποι των οποίων παρακολούθησαν το πρόγραμμα, θα βοηθήσει στη διαπίστωση της θετικής συνέχειας.

Η εξ αποστάσεως εκπαίδευση

Η προσφορά των σπουδών στο πλαίσιο κάθε Θεματικής Ενότητας (Θ.Ε.) μπορεί γίνεται με τη μέθοδο της εξ αποστάσεως διδασκαλίας και περιλαμβάνει τα ακόλουθα: Οι καταρτιζόμενοι να λαμβάνουν στο σπίτι τους και μελετούν το εκπαιδευτικό υλικό (έντυπο, οπτικοακουστικό και, ορισμένες φορές, σε ηλεκτρονική μορφή), που είναι συμβατό με τις απαιτήσεις της μάθησης από απόσταση.

Οι καταρτιζόμενοι που εκπαιδεύονται από απόσταση εξαρτώνται πολύ περισσότερο από το εκπαιδευτικό υλικό απ' ό τι οι σπουδαστές μιας παραδοσιακής μορφής εκπαίδευσης, εξαιτίας της περιορισμένης επικοινωνίας που μπορούν να έχουν με τον διδάσκοντα, αλλά και με τους άλλους συμφοιτητές τους. Το εκπαιδευτικό υλικό συνεπώς «διδάσκει» τις/τους φοιτήτριες/τές, επομένως χρειάζεται να είναι σχεδιασμένο με τέτοιο τρόπο ώστε να αναπληρώνει, σε όσο το δυνατόν μεγαλύτερο βαθμό, την απουσία της εκπαιδευτικής επικοινωνίας και, γενικά, να επιτελεί τις διάφορες διδακτικές λειτουργίες που πραγματοποιούνται στην παραδοσιακή εκπαίδευση. Για να μπορέσει, επομένως, το εκπαιδευτικό υλικό να ανταποκριθεί σε αυτές τις ανάγκες, πρέπει να δημιουργείται με τέτοιο τρόπο (και να εμπεριέχει εκείνα τα κατάλληλα στοιχεία), ώστε να:

- Καθοδηγεί την/ον φοιτήτρια/τή στη μελέτη της/του.
- Προάγει τη σημαντική για τη μάθηση αλληλεπίδραση της/ου φοιτήτριας/τή με το μαθησιακό υλικό (με ασκήσεις και εργασίες). – Επεξηγεί δύσκολα σημεία και έννοιες.
- Αξιολογεί και ενημερώνει την/ον φοιτήτρια/τή για την πρόοδό της/ου.
- Εμπνυχώνει και ενθαρρύνει την/ον φοιτήτρια/τή να συνεχίσει.
- Επιτρέπει στην/ον φοιτήτρια/τή να επιλέγει ελεύθερα τον τόπο και χρόνο, καθώς και το ρυθμό της μελέτης της/ου.

Για αυτούς τους λόγους υπάρχουν φορείς εκπαίδευσης που έχουν εξειδικευτεί σε αυτή τη μορφή εκπαίδευσης που προχώρησε στην παραγωγή ειδικού διδακτικού υλικού για όλες τις Θ.Ε., που είναι προσαρμοσμένο στις απαιτήσεις της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης. Για

κάθε Θεματική Ενότητα πρέπει να μπορεί να υπολογιστεί πόση μελέτη χρειάζεται ώστε να μπορεί ο καταρτιζόμενος να εκπαιδευτεί. Αντίστοιχα και οι αριθμοί σελίδων των εγχειριδίων είναι ενδεικτικοί και μπορεί να διαφέρουν από ενότητα σε ενότητα, ανάλογα με το περιεχόμενό και τις απαιτήσεις τους. Για να μπορέσουν οι καταρτιζόμενοι/ες να ανταποκριθούν σε αυτές τις απαιτήσεις μελέτης, θα πρέπει να οργανώσουν κατάλληλα το χρόνο τους και να προγραμματίσουν τις ενέργειές τους. Στο Κέντρο Εκπαίδευσης CEA που δημιουργείται δεν προβλέπεται προς το παρόν η χρήση της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, αν και θα υπάρχει μεγάλη συμμετοχή σε ψηφιακές μορφές εκπαίδευσης (όπως θα αναλύεται αλλού).

Γλώσσα διδασκαλίας: Ελληνική/Βουλγαρική/Αγγλική

Τα μαθήματα, τόσο η θεωρητική εκπαίδευση, όσο και η πρακτική θα γίνουν στα Ελληνικά, στο χώρο Εκπαίδευσης στην περιοχή Οχυρού, στο Κ. Νευροκόπι. Για τη Βουλγαρία, τα μαθήματα θεωρητικής εκπαίδευσης θα γίνουν στο χώρο εκπαίδευσης που δημιουργήθηκε από τη διαδικασία εκτέλεσης του έργου CEA στην περιοχή του Γκότσε Ντέλστεφ της Βουλγαρίας. Πρόκειται για το χώρο που έχει κατάλληλα διαμορφωθεί στα γραφεία του Κυνηγετικού και Αλιευτικού Συλλόγου Sokol, και που έχει κατάλληλα εξοπλιστεί με ψηφιακό υλικό.

Παράλληλα οι ανάγκες εκτέλεσης του έργου προβλέπουν τη μετάφραση όλου του υλικού εκπαίδευσης και στα Αγγλικά, που είναι η επίσημη γλώσσα υλοποίησης του έργου Interreg. Το υλικό αυτό θα αναρτηθεί στην ιστοσελίδα και στα Αγγλικά, ώστε να είναι διαθέσιμο εκεί.

Μαθησιακά Αποτελέσματα: -

Αναλύει τον σκοπό και τις αρχές της σχεδίασης της διάδρασης

- Αναλύει τις διαδικασίες στην ανθρωποκεντρική σχεδίαση
- Κατανοεί τα εργαλεία που απαιτούνται για τον προγραμματισμό της διάδρασης
- Προγραμματίζει τη διάδραση για συσκευές διάχυτου υπολογισμού
- Εντοπίζει τις ανάγκες των χρηστών για τη διάδραση με συσκευές

- Κατανοεί τις βασικές αρχές της συνεργασίας των χρηστών
- Αναπτύξει πρωτότυπα λογισμικού
- Αναλύει μελέτες περίπτωσης σε εφαρμογές εκπαίδευσης, γνώσης περιβάλλοντος

Γνωστικά Αντικείμενα της Θ.Ε.: - Σχεδίαση διάδρασης και συσκευών - Ανάλυση απόδοσης συστημάτων μεγάλης κλίμακας - Μελέτη περιπτώσεων και εφαρμογή

Προαπαιτούμενα: Δεν υπάρχουν προαπαιτούμενα

Αξιολόγηση: Η Αξιολόγηση θα γίνεται μετά το πέρας του σεμιναρίου, με τη συμπλήρωση ειδικής φόρμας. Επίσης θα αξιολογείται και ο Καθηγητής-Εκπαιδευτής

Χρήση νέων ψηφιακών εργαλείων

Το εγκεκριμένο έργο "Πιστοποιημένοι Περιβαλλοντικά Δρώντες" (Certified Environmental Actors - CEA) προβλέπει πέρα από τη θεωρητική κατάρτιση και την εκμάθηση με τη χρήση νέων εργαλείων ψηφιακής εκπαίδευσης. Η εκπαίδευση αυτή θα γίνεται μέσα στην αίθουσα του Κέντρου Εκπαίδευσης με τη χρήση νέων τεχνολογιών άμεσης και διαδραστικής συμμετοχής. Δημιουργήθηκαν για το σκοπό αυτό διαφορετικά σενάρια για την καλύτερη συμμετοχή των καταρτιζόμενων. Τα σενάρια περιγράφονται αναλυτικά στα επόμενα κεφάλαια:

Σενάριο 1. Αναγνώριση θηράματος

Μια πολύ σημαντική δεξιότητα που κυνηγός θα πρέπει να κατέχει και στην οποία θα μπορεί να εκπαιδευτεί από την συγκεκριμένη εφαρμογή είναι η αναγνώριση των θηραμάτων. Ο κυνηγός θα πρέπει να είναι ικανός, ευρισκόμενος σε μια κυνηγετική περιοχή, να αναγνωρίσει άμεσα το είδος του ζώου ή του πτηνού που έχει στο οπτικό του πεδίο και να αξιολογήσει αν αποτελεί θηρεύσιμο είδος, αν δεν επιτρέπεται η θήρα του ή ακόμα περισσότερο αν αποτελεί ένα σπάνιο είδος. Από τα 442 είδη πουλιών και 116 είδη θηλαστικών της χώρας θα πρέπει ο κυνηγός να μπορεί να αναγνωρίσει με σιγουριά τα λιγοστά θηρεύσιμα είδη, αποκλείοντας με σιγουριά τα υπόλοιπα.

Ο συνηθισμένος τρόπος εκπαίδευσης του κυνηγού στην αναγνώριση θηραμάτων περιλάμβανε την στατική μελέτη μιας σειράς από σχεδιαστικές απεικονίσεις ειδών, σε φυλλάδια ή βιβλία. Στις παρακάτω εικόνες παρουσιάζονται σχεδιαστικές αναπαραστάσεις από δύο θηρεύσιμα είδη: το σφυριχτάρι και τη σαρσέλα.

Σφυριχτάρι-Anas penelope

Σαρσέλα-Anas querquedula

Είναι φανερό ότι οι παραπάνω απεικονίσεις αποτελούν μια εξιδανικευμένη κατάσταση, αφού τα είδη εμφανίζονται ακίνητα, σε προφίλ και απομονωμένα από το φυσικό περιβάλλον. Είναι φανερό ότι ο κυνηγός αποκλείεται να δει τα πτηνά αυτά σε αυτή ακριβώς τη μορφή στο φυσικό περιβάλλον.

Ταυτόχρονα ο κυνηγός θα πρέπει να είναι σε θέση να αναγνωρίσει το κάθε είδος όχι μόνο από την εικόνα του αλλά και με βάση μια σειρά από άλλα χαρακτηριστικά του. Σε αυτά περιλαμβάνονται :

- Οι ήχοι που παράγουν

- Η συμπεριφορά τους
- Το περιβάλλον στο οποίο βρίσκονται
- Οι κινήσεις τους

Ο ήχος που κάνουν διαφορετικά είδη είναι ορισμένες φορές χαρακτηριστικός. Ο κυνηγός θα πρέπει να μπορεί να αναγνωρίσει συγκεκριμένα είδη από τους ήχους του, προκειμένου να μπορεί να αξιολογήσει γρήγορα αν στην περιοχή που βρίσκεται υπάρχουν θηρεύσιμα είδη, ακόμα και αν δεν τα έχει εντοπίσει οπτικά.

Η συμπεριφορά ορισμένων ειδών είναι και αυτή χαρακτηριστική, γεγονός που βοηθάει στην αναγνώρισή τους. Άλλα είδη διαβιούν σε μικρές ομάδες, άλλα μόνα τους, οπότε η γνώση αυτή μπορεί να οδηγήσει τον κυνηγό στην εξακρίβωση του είδους τους.

Το περιβάλλον είναι επίσης ιδιαίτερο χαρακτηριστικό γνώρισμά ορισμένων ειδών, κυρίως στα πτηνά που μπορεί να είναι δενδρόβια, εδαφόβια, υδρόβια ή παρυδάτια. Θα πρέπει επίσης ο κυνηγός να γνωρίζει τα είδη που θα συναντήσει στην περιοχή που κυνηγά, χωρίς να τα συγχέει με είδη που απαντώνται σε άλλες περιοχές της χώρας.

Τέλος, ιδιαίτερα σημαντικό ρόλο στην αναγνώριση ενός είδους παίζει και ο τρόπος με τον οποίο κινείται. Παραδείγματος χάρη, ο τρόπος που απογειώνεται ο φασιανός είναι τόσο χαρακτηριστικός, που ο κυνηγός θα μπορεί να τον αναγνωρίσει από τα κινησιολογικά χαρακτηριστικά του. Εξάλλου η γνώση του τρόπου που κινείται ένα είδος είναι ιδιαίτερα χρήσιμη και για τη σκόπευση που πρέπει να κάνει ο κυνηγός. Ένα ακόμα χαρακτηριστικό είδος είναι η Σιταρήθρα, όπου τρέχει με ευκολία στο έδαφος και μπορεί να φρενάρει χάρη στα μακριά πίσω νύχια της αλλά και πετάει πολύ ψηλά και ανυψώνεται κατακόρυφα αφήνοντας ταυτόχρονα χαρακτηριστικό κελάηδημα.

Η εφαρμογή θα δίνει ιδιαίτερη βαρύτητα στην αναγνώριση ειδών που είναι εύκολο να προκαλέσουν σύγχυση στον κυνηγό, ιδίως στην περίπτωση που υπάρχει περίπτωση ο κυνηγός να αναγνωρίσει λανθασμένα ένα απειλούμενο είδος, και θεωρώντας το ότι είναι

θηρεύσιμο να το πυροβολήσει.

Τέτοιες περιπτώσεις αποτελούν:

- το Ορτύκι και η Ορτυκομάνα
- ο θηλυκός Φασιανός και η Πεδινή Πέρδικα
- το Αγριοπερίστερο και το Φασοπερίστερο
- η Σιταρήθρα και ο Κατσουλιέρης
- η Τσικνόπαπια και η Βαλτόπαπια
- η Ασπρομετωπόχηννα και η Νανόχηννα

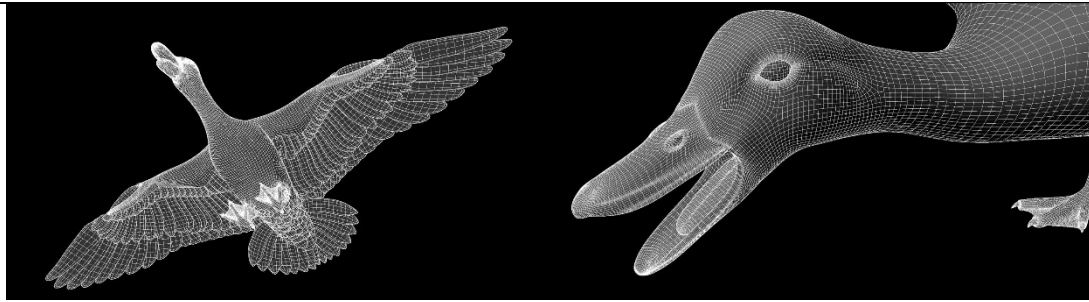
Με τα δεύτερα από τα αναφερόμενα είδη να μοιάζουν με τα πρώτα αλλά ή να είναι μη θηρεύσιμα ή να αποτελούν παγκοσμίως απειλούμενα είδη. Ιδίως η νανόχηννα δεν θα πρέπει να μπερδευτεί με την ασπρομετωπόχηννα, γιατί ολόκληρος ο ευρωπαϊκός πληθυσμός της νανόχηννας (*anser erythropus*) που αποτελείται μόνο από 30-40 ζευγάρια διαχειμάζει στη Βόρεια Ελλάδα.

Η εφαρμογή αξιοποιώντας τον εξοπλισμό του χώρου εμβαπτισμένης πραγματικότητας θα μεταφέρει τον χρήστη εικονικά σε ένα κυνηγότοπο. Έχοντας φωτογραφήσει σε πανοραμικές απεικονίσεις 360 μοιρών κυνηγότοπους στη διασυνοριακή περιοχή Ελλάδας Βουλγαρίας, θα μπορούμε, προβάλλοντας τις ως ενιαία συνδυασμένη προβολή στο σύστημα των τριών projectors των χώρων εμβαπτισμένης πραγματικότητας να δώσουμε την αίσθηση στον εκπαιδευόμενο κυνηγό ότι βρίσκεται σε ένα πραγματικό κυνηγότοπο. Η ρεαλιστικότητα της αίσθησης αυτής θα επιτυγχάνεται μέσα από την υψηλή ανάλυση των πανοραμικών απεικονίσεων που θα είναι 18.000 X 9.000 pixels, **υπερκαλύπτοντας τις προδιαγραφές της διακήρυξης**, και την απεικόνιση υψηλής δυναμικής περιοχής.

Ο εκπαιδευόμενος θα είναι εμβαπτισμένος στο περιβάλλον αυτό, με την έννοια ότι οι αισθήσεις της όρασης και της ακοής τους θα καταγράφουν σήματα που προσομοιάζουν σε σημαντικό βαθμό σε αυτά που θα καταγράφονταν αν βρισκόταν στον πραγματικό κυνηγότοπο. Η επιλογή μάλιστα να αναπαραχθούν πραγματικοί κυνηγότοποι της περιοχής, αυξάνει σε σημαντικό βαθμό την αίσθηση ρεαλιστικότητας.

Σε αυτόν τον εικονικό κυνηγότοπο, θα εμφανιστούν στιγμιαία κινούμενα τρισδιάστατα μοντέλα από συγκεκριμένα είδη ζώων ή πτηνών που ο χρήστης θα κληθεί να αναγνωρίσει. Τα τρισδιάστατα μοντέλα θα είναι υψηλής ανάλυσης αποτελούμενα από πάνω από 15.000 πολύγωνα, **υπερκαλύπτοντας τις προδιαγραφές της διακήρυξης**. Κατά τη φάση σχεδιασμού τους θα έχει γίνει ρεαλιστική αναπαραγωγή των μορφολογικών στοιχείων τους, ακόμα και του πτερώματος ή της γούνας τους. Τα μοντέλα θα ενσωματώνουν ρεαλιστικά στοιχεία σκελετού, αυτό που στην τεχνική της δημιουργίας τρισδιάστατων μοντέλων ονομάζεται rigging, έτσι ώστε τα (rigged) μοντέλα να μπορούν να αποκτήσουν ρεαλιστικά κινησιολογικά χαρακτηριστικά. Μέσω τεχνικών 3danimation θα έχει γίνει ρεαλιστική αναπαράσταση της κίνησης του που μέσω τεχνικών match-moving θα έχει ενσωματωθεί στο φυσικό περιβάλλον, όπως αυτό αναπαρασταίνεται στις πανοραμικές απεικονίσεις. Τέλος, για να ολοκληρωθεί η αίσθηση εμβάπτισής του εκπαιδευόμενου, η εφαρμογή, ταυτόχρονα με την εμφάνιση του ρεαλιστικά κινούμενου τρισδιάστατου μοντέλου του είδους, θα αναπαράγει και ήχους του περιβάλλοντος και του συγκεκριμένου είδους, επιτρέποντας στον χρήστη να χρησιμοποιήσει και την ακοή του στην διαδικασία αναγνώρισης. Ο ήχος θα είναι πολυκατευθυντικός (omnidirectional), αυξάνοντας την αίσθηση του ρεαλισμού.

*Παραδείγματα τρισδιάστατων μοντελοποιήσεων αρσενικής
Anas platyrhynchos*

Ο χρήστης αφού δει για σύντομο χρονικό διάστημα το προς αναγνώριση είδος, θα πρέπει στη συνέχεια να επιλέξει από μια καρτέλα πολλαπλών επιλογών το όνομα του είδους που πιστεύει ότι έχει εμφανιστεί στο σύστημα εμβαπτισμένης πραγματικότητας. Μετά την επιλογή του, η εφαρμογή θα του επισημαίνει την σωστή απάντηση, δίνοντας ιδιαίτερη βαρύτητα στα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του συγκεκριμένου είδους που το διαφοροποιούν από τις υπόλοιπες επιλογές που εμφανίστηκαν στην οθόνη.

Στο πλαίσιο της εφαρμογής θα δημιουργηθούν συνολικά 14 μοντέλα, **υπερκαλύπτοντας τις προδιαγραφές της διακήρυξης**. Η τελική επιλογή των ειδών θα γίνει κατόπιν έγκρισης της αναθέτουσας αρχής.

Η εφαρμογή θα λειτουργεί σε περιβάλλον windows, παρέχοντας όμως τη δυνατότητα μερικής λειτουργίας σε περιβάλλον διαδικτύου.

Σενάριο 2. Ανάπτυξη δεξιοτήτων

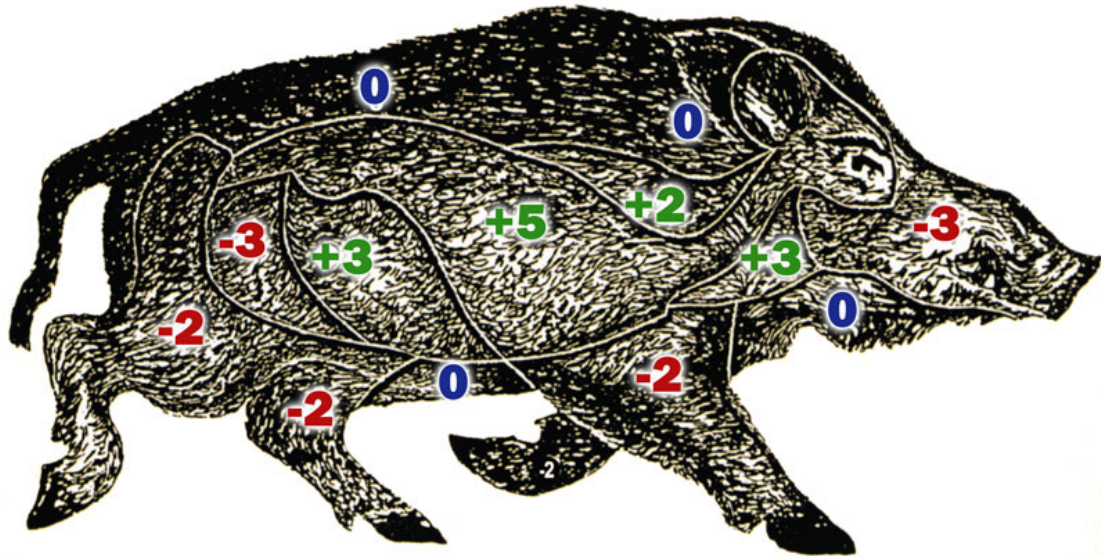
Μέσω της εφαρμογής αυτής ο κυνηγός θα μπορεί να εκπαιδευτεί έτσι ώστε να μπορεί να επιλέγει σωστά τις παραμέτρους της βολής τους. Στο σύστημα εμβαπτισμένης πραγματικότητας του έργου θα εμφανίζονται πανοραμικές απεικονίσεις 360 μοιρών από πραγματικούς κυνηγότοπους της διασυνοριακής περιοχής Ελλάδας Βουλγαρίας που είναι και ο χώρος υλοποίησης της συγκεκριμένης δράσης. Στον χώρο αυτό θα εμφανίζεται κάποιο θηρεύσιμο είδος. Στο συγκεκριμένο παράδειγμα θα αναλύσουμε την περίπτωση του αγριόχοιρου, αρχικά ως μεμονωμένο άτομο και στη συνέχεια ως μέλος αγέλης.

Ο αγριόχοιρος είναι το μεγαλύτερο θηρεύσιμο θηλαστικό, σύμφωνα με την ελληνική νομοθεσία. Για τον λόγο αυτό είναι ιδιαίτερα πολύτιμο ως θήραμα και οι κυνηγοί οφείλουν να το αντιμετωπίζουν με ιδιαίτερο σεβασμό. Η νομοθεσία επίσης προστατεύει τους αγριόχοιρους θέτοντας αυστηρούς περιορισμούς στην «κάρπωση» τους, επιτρέποντας ένα πεπερασμένο αριθμό ανά ομάδα κυνηγών.

Θα πρέπει επίσης να τονίσουμε ότι οι αγριόχοιροι είναι ιδιαίτερα ανθεκτικά ζώα και με τα επιτρεπόμενα προς χρήση πυρομαχικά, είναι πολλές φορές δύσκολο να «καρπωθούν».

Για τους λόγους αυτούς είναι πολύ σημαντικό οι κυνηγοί να γνωρίζουν τα σημεία που πρέπει να στοχεύσουν προκειμένου να είναι επιτυχημένη η βολή τους. Πολλές φορές οι κυνηγοί πυροβολούν τον αγριόχοιρο σε σημεία που απλά τον τραυματίζουν, αλλά τις περισσότερες φορές το τραύμα αυτό θα αποδειχθεί μοιραίο και ο αγριόχοιρος θα πεθάνει από μόλυνση του τραύματος του ή από συναφείς λόγους χωρίς όμως οι κυνηγοί να μπορέσουν να καρπωθούν το θήραμά τους.

Με τους ως τώρα τρόπους εκπαίδευσης των κυνηγών είναι πολύ συνηθισμένη η χρήση του παρακάτω διαγράμματος :

Οι θετικοί αριθμοί αντιστοιχούν σε περιοχές στην ανατομία του ζώου όπου η βολή οδηγεί στην κάρπωση του, με μηδέν αντιστοιχούν οι περιοχές όπου το ζώο μπορεί να βληθεί και να συνεχίσει ανενόχλητο την πορεία του, ενώ με αρνητικό αριθμό σημειώνονται οι περιοχές όπου το ζώο θα βληθεί, θα διαφύγει των κυνηγών αλλά αρκετά αργότερα θα καταλήξει από τα τραύματα του και έτσι και οι κυνηγοί δεν θα το έχουν θηρεύσει και καρπωθεί αλλά και το πολύτιμο αυτό δώρο της φύσης θα έχει σπαταληθεί.

Είναι απαραίτητο να γίνει κατανοητό απ' όλους, αλλά κυρίως από αυτούς που συνηθίζουν να πυροβολούν μεγαλόσωμα τριχωτά με ψήφους σε αποστάσεις μεγαλύτερες των 25 μ. , ότι για να καταβληθεί ένα ζώο δεν αρκεί απλά και μόνο να κτυπηθεί από κάποιο βλήμα, αλλά να κτυπηθεί σε ζωτικό σημείο με βλήμα ικανοποιητικής ενέργειας, ώστε να αποφευχθούν άσκοποι τραυματισμοί που κατά πάσα πιθανότητα θα οδηγήσουν στην απώλεια του ζώου και στον επώδυνο θάνατό του σε απόμακρο σημείο.

Η προτεινόμενη εφαρμογή παρέχει ένα πιο ρεαλιστικό και συνάμα πιο αποτελεσματικό τρόπο εκπαίδευσης των κυνηγών στη σωστή επιλογή του σημείου βολής. Αρχικά ο χρήστης θα επιλέγει το είδος των πυρομαχικών που θα χρησιμοποιήσει. Στη συνέχεια θα μεταφέρεται εικονικά, μέσω της εφαρμογής και του χώρου εμβαπτισμένης

πραγματικότητας σε ένα κυνηγότοπο της διασυνοριακής περιοχής Ελλάδας Βουλγαρίας. Μετά από λίγη ώρα, θα εμφανίζεται μπροστά του ένα κινούμενο τρισδιάστατο μοντέλο ενός αγριόχοιρου. Ο χρήστης θα πρέπει μέσα σε πολύ σύντομο χρονικό διάστημα να επιλέξει το σημείο που θα βάλει. Η εφαρμογή θα αξιολογεί την βολή του χρήστη και θα τον πληροφορεί αν έχει πετύχει κάποιο ζωτικό όργανο του με τρόπο ώστε θα επιφέρει τη κάρπωση του θηράματος, αν τραυμάτισε το ζώο με τρόπο που αυτό ενώ είναι πια θέμα χρόνου να εκπνεύσει θα καταφέρει να διαφύγει από τον κυνηγό ή αν το χτύπημα του ήταν σε τέτοιο σημείο όπου το ζώο θα διαφύγει και θα επιβιώσει χωρίς ιδιαίτερο πρόβλημα. Η εφαρμογή θα πληροφορεί τον χρήστη για το αποτέλεσμα της βολής του, αξιολογώντας τη βολή και το αποτέλεσμα της μέσω μιας επεξηγηματικής παρουσίασης πολυμέσων.

Με τη χρήση της εφαρμογής ο χρήστης δεν θα καλείτε να αξιολογήσει μια στατική εικόνα σε προφίλ 90 μοιρών, όπως το σχεδιάγραμμα της προηγούμενης σελίδας, αλλά ένα ρεαλιστικό animated 3dmodel που κινείται με γρήγορο ρυθμό με τον χαρακτηριστικό καλπασμό ενός αγριογούρουνου. Η αξιοποίηση της δυνατότητας ταυτόχρονης προβολής ενιαίας εικόνας στους projectors του εξοπλισμού του χώρου εμβαπτισμένης πραγματικότητας, θα δημιουργεί ένα ιδιαίτερα αποτελεσματικό εκπαιδευτικό περιβάλλον.

Η εκπαίδευση σε τέτοιες συνθήκες είναι λογικό ότι αποτελεί μια πολύ πιο χρήσιμη βιωματική εμπειρία, που μπορεί να είναι ιδιαίτερα χρήσιμη στο πεδίο.

Φυσικά θα προηγείται στην αρχή της εφαρμογής η απαραίτητη θεωρητική κατάρτιση. Στην περίπτωση του αγριόχοιρου, ο χρήστης θα εκπαιδεύεται στην ανατομία του ζώου αλλά και στα γενικότερα εξωτερικά χαρακτηριστικά του.

Για την καλύτερη εκπαίδευση των κυνηγών θα αναπτυχθούν 4 τρισδιάστατα μοντέλα θηραμάτων, υψηλής ανάλυσης, αποτελούμενα από πάνω από 15.000 πολύγωνα, υπερκαλύπτοντας τις προδιαγραφές της διακήρυξης. Τα μοντέλα θα ενσωματώνουν ρεαλιστικά στοιχεία σκελετού (rigged) έτσι ώστε να είναι δυνατή η ρεαλιστική απεικόνιση

της κίνησης τους. Παράλληλα θα ενσωματώνουν ρεαλιστικά ανατομικά στοιχεία τους, προκειμένου να μπορεί να γίνεται απεικόνιση και αξιολόγηση του αποτελέσματος της βολής του εκπαιδευόμενου.

Η πρόταση μας για τα μοντέλα ζώων που θα μοντελοποιηθούν και θα συμπεριληφθούν στην εφαρμογή περιλαμβάνει τα παρακάτω είδη :

- Αγριόχοιρος - Susscrofa
- Ελάφι - Cervuselaphus (το κυνήγι του επιτρέπεται στη Βουλγαρία και σε Ελεγχόμενες Κυνηγετικές Περιοχές στην Ελλάδα).
- Λαγός - Lepuseuropaeus
- Πρασινοκέφαλη

Για τον αγριόχοιρο θα δημιουργηθούν 3 διαφορετικά μοντέλα, ένα που αντιστοιχεί σε ενήλικο αρσενικό, ένα που αντιστοιχεί σε θηλυκό ζώο και ένα που αντιστοιχεί σε νεαρό ζώο με χαρακτηριστικές επιμήκεις ανοιχτόχρωμες ραβδώσεις, **υπερκαλύπτοντας τις προδιαγραφές της διακήρυξης**. Αυτή η επιλογή υπαγορεύεται από τη σημασία που πρέπει να δοθεί στην επιλογή του ζώου που πρέπει ο κυνηγός να στοχεύσει, αφού τα ώριμα θηλυκά είναι ιδιαίτερα πολύτιμα για την αναπαραγωγή, ενώ το κυνήγι των νεαρών ζώων που φέρουν τις χαρακτηριστικές ραβδώσεις, απαγορεύεται.

Η παραπάνω πρόταση είναι στη διάθεση της αναθέτουσας αρχής, προκειμένου να εγκριθεί ή διαφοροποιηθεί, σύμφωνα με τις ειδικές γνώσεις και την εμπειρία που αυτή διαθέτει.

Η χρήση της εφαρμογής θα γίνεται με καταδεικτικό μέσο IRlaser που θα δίνει τη δυνατότητα αντίχρευσσης χαρακτηριστικών και άμεσης και ακριβούς καταγραφής και αξιολόγησης της βολής του χρήστη. Η αξιολόγηση της βολής και το αντίστοιχο πληροφοριακό υλικό θα προβάλλονται με τη μορφή πολυμέσων, αμέσως μετά τη βολή.

Η εφαρμογή θα αναπτυχθεί ως standalone εφαρμογή για λειτουργικό σύστημα windows, αλλά θα μπορεί σε κάποιο βαθμό να είναι διαθέσιμη και σε περιβάλλον διαδικτύου, **υπερκαλύπτοντας τις προδιαγραφές της διακήρυξης**.

Σενάριο 3. Προσανατολισμός

Η δυνατότητα προσανατολισμού είναι μια πολύ βασική δεξιότητα που πρέπει να διαθέτει ένας κυνηγός, κυρίως όταν βρίσκεται σε περιοχές με τις οποίες δεν είναι εξοικειωμένος. Τη σημερινή εποχή πολλοί κυνηγοί βασίζονται στην χρήση της τεχνολογίας GPS προκειμένου να μπορούν να προσανατολιστούν και να γνωρίζουν τη θέση τους σε ένα κυνηγότοπο. Το να επαφίεται όμως ο κυνηγός στη χρήση μιας συσκευής GPS εμπεριέχει κινδύνους αφού η συσκευή αυτή μπορεί να αστοχήσει είτε από βλάβη που έχει προέρθει από μια πτώση είτε γιατί πολύ απλά έχει εξαντληθεί η μπαταρία που την τροφοδοτεί.

Για τον λόγο αυτό η προτεινόμενη εφαρμογή εμπεριέχει μια σειρά από εκπαιδευτικά σενάρια όπου εκπαιδεύουν τους χρήστες:

- Στην αρχή λειτουργίας και τη σωστή χρήση συσκευών GPS
- Στον προσανατολισμό με χρήση πυξίδας και χάρτη
- Στον προσανατολισμό μόνο με χάρτη ή μόνο με πυξίδα
- Στον προσανατολισμό με τη βοήθεια σημαδιών

εξομοιώνοντας με ρεαλιστικό τρόπο καταστάσεις απώλειας προσανατολισμού.

Η εφαρμογή αξιοποιώντας τον εξοπλισμό του χώρου εμβαπτισμένης πραγματικότητας θα μεταφέρει τον χρήστη εικονικά σε φυσικές περιοχές της διασυνοριακής περιοχής Ελλάδας-Βουλγαρίας στις οποίες θα εξηγείται στον εκπαιδευόμενο πως θα μπορούσε να προσανατολιστεί. Έχοντας φωτογραφήσει σε πανοραμικές απεικονίσεις 360 μοιρών κυνηγότοπους στη διασυνοριακή περιοχή Ελλάδας Βουλγαρίας, θα μπορούμε, προβάλλοντας τις ως ενιαία συνδιασμένη προβολή στο σύστημα των τριών projectors των χώρων εμβαπτισμένης πραγματικότητας να δώσουμε την αίσθηση στον εκπαιδευόμενο κυνηγό ότι βρίσκεται σε ένα πραγματικό κυνηγότοπο. Η ρεαλιστικότητα της αίσθησης αυτής θα επιτυγχάνεται μέσα από την υψηλή ανάλυση των πανοραμικών απεικονίσεων που θα είναι 18.000 X 9.000 pixels, **υπερκαλύπτοντας τις προδιαγραφές της διακήρυξης**, και την απεικόνιση υψηλής δυναμικής περιοχής. Στη συνέχεια θα γίνονται μια σειρά από εκπαιδευτικές προσημειώσεις, όπου θα καλείτε με βάση ότι έχει διδαχθεί, να καθορίσει τα σημεία του ορίζοντα.

Προσανατολισμός με χρήση GPS

Το GPS (Global Positioning System) είναι ένα σύστημα πλοήγησης που δείχνει τις γεωγραφικές συντεταγμένες του σημείου όπου βρισκόμαστε. Η λειτουργία του στηρίζεται σ' ένα δίκτυο 24 δορυφόρων που εκπέμπουν διαρκώς σήματα προς τη γη. Ειδικές συσκευές λαμβάνουν τα σήματα αυτά και έτσι μπορούν να προσδιορίσουν ακριβώς την θέση στην οποία βρισκόμαστε.

Συνήθως σε κάθε σημείο του πλανήτη είναι ορατοί τέσσερις δορυφόροι του συστήματος GPS. Τρεις δορυφόροι αρκούν ώστε το σύστημα GPS να μπορεί να προσδιορίσει τη θέση του χρήστη με ακρίβεια 3 μέτρων.

Στο σημείο αυτό θα εμφανιστούν πανοραμικές απεικονίσεις από χώρους στους οποίους το GPS λειτουργεί κανονικά και που για εκπαιδευτικούς λόγους θα εμφανιστούν οι 4 δορυφόροι σε μη ρεαλιστικό μέγεθος.

Από την αρχή λειτουργίας του συστήματος καταλαβαίνουμε ότι υπάρχει περίπτωση το σύστημα να μην λειτουργήσει υπό συγκεκριμένες συνθήκες, όταν δηλαδή δεν μπορεί να εντοπίσει το σήμα από 3 δορυφόρους ή να λειτουργήσει λανθασμένα όταν δεν «βλέπει» τον δορυφόρο σε ευθεία γραμμή, αλλά το σήμα φτάνει στη συσκευή μέσω αντανakλάσεων. Κάτι τέτοιο μπορεί να συμβαίνει όταν ο χρήστης είναι παραδείγματος χάρη σε ένα φαράγγι ή δίπλα σε ένα όγκο που κρύβει τους 2 από τους 4 δορυφόρους.

Στο σημείο αυτό θα εμφανιστούν στον χώρο εμβαπτισμένης πραγματικότητας πανοραμικές απεικονίσεις από χώρους όπου το σύστημα GPS δεν μπορεί να προσδιορίσει τη θέση του χρήστη.

Αφού έχει γίνει κατανοητό ότι το σύστημα GPS δεν αποτελεί πανάκεια. Για τον λόγο αυτό το επόμενο σενάριο έχει να κάνει με τη σωστή χρήση του χάρτη και της πυξίδας.

Στην αρχή αυτής της ενότητας θα εξηγείται η αρχή λειτουργίας της πυξίδας. Θα επιδεικνύονται οι δύο βασικοί τύποι, η ορειβατική πυξίδα με

γωνιόμετρο και η πρισματική πυξίδα. Ο χρήστης που θα βρίσκεται στον χώρο εμβαπτυσμένης πραγματικότητας θα μεταφέρεται εικονικά σε κάποιο χώρο στη διασυνοριακή περιοχή όπου θα εμφανίζονται στον ουρανό τα σημεία της ανατολής, δύσης, βορά και νότου, ενώ στο κάτω μέρος θα εμφανίζεται μια πυξίδα, αρχικά ορειβατική και στη συνέχεια πρισματική. Η εφαρμογή θα αλλάζει την οπτική γωνία του χρήστη περιστρέφοντας αργά την πανοραμική απεικόνιση της περιοχής και ο χρήστης θα μπορεί να παρατηρήσει την αντίστοιχη, ρεαλιστική συμπεριφορά της πυξίδας.

Παράλληλα θα εξηγηθούν βασικές έννοιες όπως το ανεμολόγιο και το αζιμούθιο.

Αντίστοιχα για τους χάρτες, η εφαρμογή θα επεξηγεί βασικές αρχές όπως η κλίμακα του χάρτη ή οι ισοϋψείς καμπύλες. Η κλίμακά ενός χάρτη αποτελεί βασικό στοιχείο του. Εκφράζεται με ένα κλάσμα και δηλώνει πόσες φορές έχει σμικρυνθεί μία περιοχή από ότι είναι στην πραγματικότητα. Έτσι π.χ. η κλίμακα 1/50.000 δηλώνει ότι ο χάρτης είναι σμικρυνθεί κατά 50.000 φορές. Με τον τρόπο αυτό μπορούμε να μετρήσουμε αποστάσεις πάνω στο χάρτη. Για παράδειγμα, η απόσταση ενός εκατοστού σε χάρτη με κλίμακα 1/50.000 είναι 50.000 εκατοστά στην πραγματικότητα, δηλαδή 500 μέτρα.

Ένα ακόμα βασικό στοιχείο του χάρτη είναι οι ισοϋψείς καμπύλες που είναι χαραγμένες πάνω του και που βοηθάνε στην αναπαράσταση του ανάγλυφου της περιοχής. Κάθε καμπύλη περιλαμβάνει σημεία με το ίδιο υψόμετρο από την επιφάνεια της θάλασσας. Η απόσταση της μιας από την άλλη ισοϋψή ονομάζεται ισοδιάσταση και διαφέρει ανάλογα με τον χάρτη. Για παράδειγμα σε χάρτη που έχει ισοδιάσταση 20 μέτρα, οι δύο διαδοχικές ισοϋψείς αναπαριστούν υψομετρική διαφορά 20 μέτρων. Στους περισσότερους χάρτες ανά 10 ή ανά 5 ισοϋψείς καμπύλες, αναγράφεται το υψόμετρο της περιοχής.

Στην εφαρμογή θα εμφανίζονται πανοραμικές απεικονίσεις από σημεία που παρουσιάζουν χαρακτηριστικές ανάγλυφες μορφολογίες, όπως κορυφές, χαράδρες ή και διάσελα. Παράλληλα με την περιοχή θα εμφανίζεται ένας χάρτης στον οποίο ο χρήστης, θα καλείτε να καταδείξει το σημείο στο οποίο βρίσκεται, με βάση τη μορφολογία του τοπίου και τις ισοϋψείς του χάρτη. Στη συνέχεια, με τη βοήθεια ενός μικρού χάρακα που θα εμφανιστεί στον χάρτη, θα κληθεί να υπολογίσει την απόσταση μέχρι ένα άλλο σημείο,

χρησιμοποιώντας την κλίμακα του χάρτη.

Υπάρχει πάντοτε η περίπτωση όμως να μην έχει μαζί του ο κυνηγός κανένα μέσο που να μπορεί να τον βοηθήσει στον προσανατολισμό του. Στην περίπτωση αυτή θα πρέπει να μπορεί να έχει μια στοιχειώδη αίσθηση προσανατολισμού, χρησιμοποιώντας τον ήλιο ή παρατηρώντας σημάδια που βρίσκονται γύρο του.

Υπάρχουν διάφοροι τρόποι που μπορούμε να αξιοποιήσουμε τον ήλιο για να προσανατολιστούμε. Αν διαθέτουμε αναλογικό ρολόι (με ωροδείκτη και λεπτοδείκτη) τότε μπορούμε να το χρησιμοποιήσουμε ως εξής:

- Ρυθμίζουμε κατάλληλα το ρολόι για να συμβαδίζει με το ηλιακό, δηλαδή 1 ώρα πίσω για το χειμώνα και 2 για το καλοκαίρι
- Έχοντας το ρολόι σε οριζόντια θέση, σημαδεύουμε τον ήλιο με τον ωροδείκτη.
- Παίρνουμε την διχοτόμο γωνία μεταξύ της ένδειξης 12ής ώρας του ρολογιού και του ωροδείκτη, δημιουργώντας νοητά μία γραμμή η οποία ξεκινάει από το κέντρο των δεικτών μας δείχνει το νότο, οπότε έχουμε ένα σημείο του ορίζοντα, άρα αρκετό για το προσανατολισμό μας.

Ο χρήστης θα μπορεί να δει και να επαναλάβει τη διαδικασία αυτή μέσω της εφαρμογής στον χώρο εμβαπτισμένης πραγματικότητας.

Αν δεν διαθέτει ούτε κατάλληλο ρολόι, τότε μπορεί πάλι να χρησιμοποιήσει τον ήλιο. Μια αξιόπιστη μέθοδος για προσανατολισμό με τον ήλιο είναι να τοποθετήσουμε ένα ίσιο κλαδί ή πάσσαλο κ.ο.κ. κάθετα σε ένα επίπεδο έδαφος, το αντικείμενο που θα χρησιμοποιήσουμε καλό είναι να έχει μέγεθος που να δημιουργεί μια ικανοποιητική σκιά. Στη συνέχεια ακολουθούμε τα παρακάτω βήματα:

Σημείο 1, σημειώνουμε το σημείο που βρίσκεται η σκιά,

Περιμένουμε να περάσουν κάποια λεπτά ώστε η σκιά να μετατοπιστεί για μερικά εκατοστά 30-40

Σημείο 2, σημειώνουμε το νέο σημείο που βρίσκεται η σκιά,

Ενώνουμε τα δύο αυτά σημεία με μία ευθεία γραμμή και έχουμε τον άξονα ανατολής-δύσης

Η ανατολή είναι το σημείο 2, η δύση το σημείο 1.

Για να βρούμε κατά προσέγγιση το βορρά, τοποθετούμε το δεξί μας πόδι στο σημείο 2 (ανατολικά), το αριστερό μας πόδι στο σημείο 1 (δυτικά), οπότε τότε κοιτάζουμε προς τα βόρεια και έχοντας εντοπίσει τα σημεία του ορίζοντα, μπορούμε να διαλέξουμε τι προσανατολισμό θα έχει η πορεία μας

Τέλος κάποια ενδεικτικά σημεία για τον προσανατολισμό μας μπορούμε να έχουμε με την παρατήρηση φυσικών σημείων ή ανθρώπινων κατασκευών. Πιο συνηθισμένα είναι η κλίση που έχουν οι κορυφές των δέντρων (που συνήθως γέρνουν προς το νότο εξαιτίας των ισχυρότερων βορείων ανέμων) , το σημείο σε ένα κορμό που εμφανίζονται βρύα και λειχήνες (συνήθως βρίσκονται στη βόρεια πλευρά που έχει μεγαλύτερη υγρασία), ο προσανατολισμός του ιερού σε ένα εξωκλήσι που είναι προς την ανατολή ή ο προσανατολισμός των ηλιακών συλλεκτών ενός φωτοβολταϊκού (που είναι προς το νότο, για λόγους απόδοσης).

Η εφαρμογή θα λειτουργεί σε περιβάλλον windows, παρέχοντας όμως τη δυνατότητα μερικής λειτουργίας σε περιβάλλον διαδικτύου.

Σενάριο 4. Ο ευσυνείδητος κυνηγός

Η εφαρμογή θα λειτουργεί ως ένα οπτικό quiz βασισμένο σε τεχνολογία πολυμέσων. Θα παρουσιάζει στην οθόνη μια σειρά από περιπτώσεις καλών ή κακών πρακτικών που έχουν σχέση με το κυνήγι, ζητώντας από τον χρήστη, συνήθως από ένα εκπαιδευόμενο κυνηγό, να επιλέξει αν αυτό που είδε αποτελούσε μια σωστή ή μια λανθασμένη ενέργεια. Αφού ο χρήστης επιλέξει, η εφαρμογή θα του δείξει αν η απάντηση του είναι σωστή ή λανθασμένη και στη συνέχεια θα του εξηγήσει τις συνέπειες που έχει η κακή πρακτική. Στο τέλος η εφαρμογή θα αξιολογεί την επίδοση του χρήστη με βάση τον αριθμό των σωστών απαντήσεων του.

Κάθε ερώτηση του quiz θα παρουσιάζεται με τη μορφή ενός βίντεο. Ο χρήστης θα βλέπει ένα μικρό βίντεο που δείχνει κυνηγούς κατά την προετοιμασία ή κατά τη διάρκεια του κυνηγιού και στη συνέχεια θα εμφανίζεται μια σχετική ερώτηση που θα πρέπει να απαντήσει, καταδεικνύοντας τα λάθη ή τις σωστές ενέργειες που έδειχνε το προηγούμενο βίντεο. Μετά την απάντηση το βίντεο θα συνεχίζει με μη γραμμικό τρόπο, ανάλογα με τις επιλογές του χρήστη, εξηγώντας του τις συνέπειες που μπορεί να έχει η επιλογή του.

Η εφαρμογή θα περιλαμβάνει τις εξής 10 θεματικές:

1. Μεταφορά του όπλου στο αυτοκίνητο. Το βίντεο θα δείχνει ένα κυνηγό να πλησιάζει βιαστικά το αυτοκίνητό του, να ανοίγει το port-bagages του, να βγάζει το όπλο από τον ώμο του και να το τοποθετεί βιαστικά στο εσωτερικό του αυτοκινήτου θέλοντας να μην χάσει λεπτό από την αγαπημένη του ενασχόληση. Μετά τη σχετική ερώτηση θα εμφανιστεί ένα δευτερεύων βίντεο όπου το αυτοκίνητο θα μετακινείται σε κάποιο ορεινό δρόμο όπου με τις αναταράξεις το όπλο θα πέσει και θα εκπυρσοκροτήσει, εφόσον ο οδηγός του το ξέχασε γεμάτο. Τέλος θα εμφανιστεί ξανά το αρχικό βίντεο, μόνο που τώρα ο κυνηγός θα έχει πρώτα σιγουρευτεί ότι το όπλο του είναι άδειο και είναι τοποθετημένο στην ειδική του θήκη.
2. Ασφαλής φύλαξη του όπλου. Ο κυνηγός μπαίνει στο εξοχικό του, αφήνει το όπλο του σε μια παλιά ντουλάπα, τα φυσίγγια πάνω στο

τραπέζι. Εκείνη την ώρα έρχεται το παιδί του να τον καλωσορίσει και κοιτάζει με ενδιαφέρον τα φυσίγγια. Στην παραπάνω ταινία επιδεικνύονται χαρακτηριστικές περιπτώσεις μη ασφαλούς φύλαξης. Στο δεύτερο μέρος της ταινίας όπου παρουσιάζονται οι σωστές πρακτικές, τα όπλα φυλάσσονται στη μόνιμη κατοικία, σε ασφαλές μέρος όπως σε κλειδωμένο ερμάριο ή οπλοβαστό και σε μη λειτουργική κατάσταση. Τα πυρομαχικά επίσης φυλάσσονται σε διαφορετικό κλειδωμένο ερμάριο και να μην αποτελούν παιδικό παιχνίδι.

3. Μεταφορά του όπλου. Το βίντεο θα δείχνει ένα κυνηγό να μεταφέρει το όπλο του με λανθασμένο τρόπο, να περνάει εμπόδια ή να κάνει διάλειμμα για να ξεκουραστεί αφήνοντας το όπλο του γεμάτο. Ο χρήστης καλείται να εντοπίσει τα λάθη αυτά. Στον κυνηγότοπο, όταν συναντάει ο κυνηγός έναν άλλο άνθρωπο, είτε κυνηγό είτε οποιοδήποτε άλλο, θα πρέπει το όπλο του να είναι «σπασμένο» ή αν πρόκειται για καραμπίνα ο κλείστρο να είναι πάντοτε ανοικτό. Κατά την πορεία από και προς τον κυνηγότοπο, το όπλο πρέπει να είναι πάντοτε άδειο και αναρτημένο στον ώμο.
4. Κυνηγώντας ομαδικά. Το βίντεο θα δείχνει μια ομάδα κυνηγών και θα εξηγεί τον κανόνα των 120 μοιρών. Για λόγους ασφαλείας θα πρέπει ο κάθε κυνηγός να δημιουργήσει μια νοητή γωνία βολής 120 μοιρών, στην οποία να μην παρεμβάλλονται συγκυνηγοί του. Στη συνέχεια θα εμφανιστούν μια σειρά από περιπτώσεις που σε άλλες ο κανόνας αυτός έχει τηρηθεί και σε άλλες όχι και ο χρήστης καλείται να επιλέξει τις σωστές τακτικές.
5. Τερματισμός βολής. Ο κυνηγός, έχοντας υπόψη του τη μεγάλη ισχύ των πυρομαχικών που χρησιμοποιεί, πρέπει να είναι πολύ προσεκτικός σε ότι αφορά το που κατευθύνει τις βολές του και να είναι σίγουρος για τον ασφαλή τερματισμό των βολών του. Για τον λόγο αυτό ο κυνηγός δεν πρέπει ποτέ να ρίχνει ψηλά και ιδιαίτερα με φόντο τον ορίζοντα. Αντίθετα θα πρέπει να έχει διαλέξει διαδρόμους και πεδία βολής που η βολή του θα καταλήγει πάντοτε στο έδαφος. Στο βίντεο θα φαίνονται σωστά και λανθασμένα επιλεγμένα σημεία βολής και ο χρήστης καλείται να επιλέξει τα σωστά.
6. Γιλέκο και καπέλο. Κατά τη διάρκεια του κυνηγιού ο κάθε κυνηγός έχει πολύ λίγο χρόνο για να εποπτεύσει την γύρο περιοχή. Το πορτοκαλί γιλέκο και το καπέλο βοηθούν τον κυνηγό να εντοπίσει γρήγορα και σίγουρα τους συντρόφους του,

αποκλείοντας την πιθανότητα οδυνηρών λαθών. Θα εμφανιστούν δύο ίδιες σκηνές όπου στην μια οι συνγυνηγοί φοράνε ρούχα παραλλαγής και στην άλλη φοράνε πορτοκαλί φθορισμό γιλέκα και καπέλα, για να φανεί η ασφάλεια που αυτά προσφέρουν.

7. Ασφαλής γέμιση. Σε πρώτο πλάνο εμφανίζονται δύο κυνηγοί που γεμίζουν τα όπλα του, χωρίς όμως να ελέγξουν την κάνη, τον χώρο και τη σωστή λειτουργία των όπλων τους και σε θέση που θα μπορούσε ο ένας να βάλει προς τον άλλο. Ο χρήστης καλείται να εντοπίσει τις ενέργειες που δεν έχουν γίνει. Το βίντεο στη συνέχεια δείχνει τη σωστή διαδικασία, εξηγώντας τη σημασία κάθε βήματος.
8. Ασφαλής απογέμιση. Στο βίντεο ένας κυνηγός απογεμίζει το όπλο του. Η διαδικασία της ασφαλούς απογέμισης αποτελείται από 6 βήματα, από τα οποία ο κυνηγός παραλείπει ένα. Παραδείγματος χάρη, απογεμίζει καραμπίνα αλλά βγάζει μόνο ένα φυσίγγι. Ο χρήστης καλείται να βρει το λάθος. Το βίντεο στη συνέχεια δείχνει τη σωστή διαδικασία, εξηγώντας τη σημασία κάθε βήματος.
9. Ασφαλές κράτημα του όπλου. Θα εμφανιστούν στην οθόνη κυνηγοί να έρχονται προς το μέρος του χρήστη κρατώντας το όπλο τους με διαφορετικούς τρόπους. Ο χρήστης καλείται να επιλέξει ποιοι από τους τρόπους αυτούς παρέχουν ασφάλεια και ποιοι όχι.
10. Κατανάλωση οικοπνευματωδών. Στην αρχή του βίντεο εμφανίζονται δύο κυνηγοί που προετοιμάζονται για να κυνηγήσουν. Όταν ο πρώτος διαμαρτύρεται για το κρύο και την υγρασία, ο άλλος προτείνει να πιούνε ένα ποτήρι αλκοολ, από παραδοσιακό τσίπουρο που έχει παρασκευάσει, για να τους κρατάει ζεστούς. Προφανώς αυτή είναι μια λανθασμένη ενέργεια. Στη συνέχεια του βίντεο ένας κυνηγός εξηγεί τους λόγους γιατί κυνήγι και αλκοόλ δεν πρέπει να συνδυάζονται.

Θα αναπτυχθούν δύο εκδόσεις της εφαρμογής : η μία έκδοση θα αναπτυχθεί για χρήση στον χώρο εμβαπτισμένης πραγματικότητας ενώ η δεύτερη εναλλακτική έκδοση θα αναπτυχθεί για χρήση σε infokiosk με δυνατότητα να μπορεί να αναρτηθεί και στο διαδίκτυο, **υπερκαλύπτοντας τις προδιαγραφές της προκήρυξης.** Με τον τρόπο αυτό το πληροφοριακό περιεχόμενο θα μπορεί να φτάσει στο ευρύτερο

κοινό, γεγονός ιδιαίτερα σημαντικό αφού η σωστή εφαρμογή όλων όσων αναφέρονται στην εφαρμογή μπορεί να σώσει ζωές. Παράλληλα όμως, με τη χρήση της έκδοσης της εφαρμογής στον χώρο εμβαπτισμένης πραγματικότητας θα μπορούμε να δημιουργούμε για τους εκπαιδευόμενους κυνηγούς μια πολύ πιο δυνατή εμπειρία προκειμένου η αναγκαιότητα τήρησης των μέτρων ασφαλείας να γίνει καλύτερα αντιληπτή.

Η εφαρμογή θα λειτουργεί σε λειτουργικό σύστημα windows αλλά θα μπορεί να έχει και πλήρη λειτουργία και σε περιβάλλον διαδικτύου. Προκειμένου να είναι απλή στην χρήση ακόμα και από άτομα που δεν έχουν εμπειρία στη χρήση ΗΥ, θα λειτουργεί με οθόνη αφής, με εύχρηστο και κατανοητό τρόπο.

Σενάριο 5. Διαδραστικό ερωτηματολόγιο

Σύμφωνα με την ελληνική νομοθεσία (ΦΕΚ 224/Β'5-2-2013) οι κυνηγοί που εφοδιάζονται για πρώτη φορά με άδεια θήρας πρέπει να εξεταστούν από Επιτροπή Κρίσης σε ένα ερωτηματολόγιο που συνδέεται με την απόκτηση βασικών γνώσεων για την ασφαλή άσκηση της κυνηγητικής δραστηριότητας, τη δυνατότητα αναγνώρισης των θηραμάτων, τη γνώση των περί θήρας διατάξεων και των ελεγκτικών τους οργάνων καθώς και την τήρηση των νομικών και διοικητικών τους υποχρεώσεων. Αντίστοιχα στη Βουλγαρία υπάρχει η αντίστοιχη νομοθετική πρόβλεψη ("LAW FOR HUNTING AND PROTECTION OF THE GAME" - Prom. SG. 78/26 Sep 2000, amend. SG. 26/20 Mar 2001, amend. SG. 77/9 Aug 2002, amend. SG. 79/16 Aug 2002).

Αντικείμενο της εφαρμογής αυτής είναι η δημιουργία δύο διαδραστικών ερωτηματολογίων που θα επιτρέπουν στους υποψήφιους κυνηγούς να προετοιμαστούν για την εξέτασή τους. Το ένα ερωτηματολόγιο θα είναι σύμφωνα με τις απαιτήσεις της ελληνικής νομοθεσίας ενώ το άλλο σύμφωνα με τις απαιτήσεις της Βουλγαρικής. Κάθε ερωτηματολόγιο θα είναι διαθέσιμο και στην ελληνική και στην βουλγαρική γλώσσα καθώς και στην αγγλική, προκειμένου να μπορούν τόσο οι βούλγαροι κυνηγοί όσο και οι έλληνες συνάδελφοι τους να γνωρίζουν τη νομοθεσία και το κανονιστικό πλαίσιο που ισχύει και στις δύο χώρες, για την περίπτωση που θα θελήσουν να ασκήσουν την αγαπημένη τους δραστηριότητα στην άλλη πλευρά των συνόρων.

Απώτερος σκοπός της εφαρμογής δεν είναι η απομνημόνευση των απαντήσεων για διευκόλυνση των υποψήφιων στις εξετάσεις τους και στην έκδοση της κυνηγετικής άδειας. Αντίθετα, βασικός σκοπός και στόχος είναι η απόκτηση πραγματικών γνώσεων που θα τους επιτρέπουν να είναι σωστοί και ευσυνείδητοι κυνηγοί που αντιμετωπίζουν με σεβασμό τα θηράματά τους, τα υπόλοιπα είδη της πανίδας αλλά και τους συναδέλφους τους κυνηγούς.

Για τον λόγο αυτό η εφαρμογή θα περιέχει δύο διαφορετικούς τρόπους λειτουργίας : της τυπικής εξέτασης ερωτηματολογίων και της ουσιαστικής απόκτησης γνώσεων από τους υποψήφιους κυνηγούς **υπερκαλύπτοντας τις προδιαγραφές της διακήρυξης.** Με βάση αυτή

τη λογική, η εφαρμογή θα είναι καλό να χρησιμοποιείται όχι μόνο από υποψήφιους κυνηγούς, αλλά και από κυνηγούς που έχουν ήδη αποκτήσει την άδεια τους και που έχουν εμπειρία στην άσκηση της κυνηγετικής δραστηριότητας έτσι ώστε να μπορέσουν να ανανεώσουν ή και να εμπλουτίσουν τις γνώσεις τους.

Στην αρχική οθόνη της εφαρμογής ο χρήστης καλείται να επιλέξει αν θέλει να δει τις ερωτήσεις σύμφωνα με την ελληνική ή με την βουλγαρική νομοθεσία και φυσικά να επιλέξει τη γλώσσα στην οποία θα ήθελε να του διατυπωθούν οι ερωτήσεις. Στη συνέχεια επιλέγει αν θα θέλει να ακολουθήσει τον πρώτο τρόπο λειτουργίας της εφαρμογής, την τυπική εξέταση ερωτηματολογίων ή την απόκτηση γνώσεων.

Κατά τον πρώτο τρόπο λειτουργίας, η εφαρμογή θα εξομοιώνει τον τρόπο εξέτασης των ερωτηματολογίων. Στην έκδοση της εφαρμογής για το ελληνικό σύστημα εξέτασης για απόκτηση κυνηγετικής άδειας, θα επιλέγεται τυχαία ένα από τα 20 τυποποιημένα ερωτηματολόγια του και ο χρήστης θα έχει συγκεκριμένο χρόνο στη διάθεσή του για να απαντήσει στις 20 ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής του ερωτηματολογίου. Στο τέλος των 20 ερωτήσεων η εφαρμογή θα προβάλλει τον αριθμό των λανθασμένων απαντήσεων και θα ενημερώνει τον χρήστη αν έχει ολοκληρώσει με επιτυχία ή έχει αποτύχει στην εξέταση. Οι ερωτήσεις θα μπορούν να συνοδεύονται από αρχεία εικόνas, ακριβώς όπως και το έντυπο αξιολόγησης.

Με τον δεύτερο τρόπο λειτουργίας η εφαρμογή αποσκοπεί στην απόκτηση πραγματικών γνώσεων από μέρους του υποψηφίου για απόκτηση κυνηγετικής άδειας αλλά και από μέρους του έμπειρου κυνηγού. Σύμφωνα με τη φιλοσοφία και τις αρχές λειτουργίας των κυνηγετικών ομοσπονδιών, σκοπός τους είναι η ουσιαστική εκπαίδευση των κυνηγών και όχι η τυπική απόκτηση κυνηγετικών αδειών.

Σε αυτό τον τρόπο λειτουργίας της εφαρμογής ο χρήστης δεν καλείται να απαντήσει σε ένα τυχαία επιλεγμένο και προκαθορισμένο ερωτηματολόγιο. Αντίθετα επιλέγει μια θεματική ενότητα που τον ενδιαφέρει και στη συνέχεια απαντά τις ερωτήσεις αυτής της θεματικής ενότητας. Οι διαθέσιμες ενότητες, στην περίπτωση της ελληνικής νομοθεσίας είναι ενδεικτικά :

1. Ερωτήσεις αναγνώρισης. Περιλαμβάνουν ερωτήσεις που καλούν τον χρήστη να αναγνωρίσει είδη της πανίδας και να απαντήσει σχετικές ερωτήσεις, όπως αν επιτρέπεται να θηρευτούν, αν διαχειμάζουν στην χώρα μας, κ.α.
2. Τεχνικά θέματα, όπως το μέγιστο βεληνεκές για σκάγια Νο 7 με γωνία βολής $+15^\circ$ προς τον ορίζοντα, τον αριθμό φυσιγγίων που επιτρέπεται να φέρει μια κυνηγετική καραμπίνα, κ.α.
3. Θέματα κανονισμών και νομοθεσίας, όπως σε πόσο χρόνο είναι δυνατόν να χορηγηθεί άδεια κυνηγίου μετά από καταδίκη για παράνομο κυνήγι ή πότε επιτρέπεται η αγοροπωλησία του λαγού.
4. Ερωτήσεις σχετικές με την πρακτική της κυνηγετικής δράσης, όπως πόσες Σιταρήθρες επιτρέπεται να θηρεύονται την ημέρα, πότε επιτρέπεται το κυνήγι με σκύλο δίωξης κ.α.

Σε κάθε ενότητα παρουσιάζονται οι αντίστοιχες ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής σε τυχαία σειρά έτσι ώστε να αποφευχθεί η περίπτωση ο χρήστης να απομνημονεύσει την αλληλουχία των σωστών απαντήσεων. Η απάντηση κάθε ερώτησης θα συνοδεύεται από παρουσίαση πληροφοριακού υλικού πολυμέσων που θα προσφέρει στον χρήστη την δυνατότητα να κατανοήσει ποια είναι η σωστή απάντηση αλλά και τους λόγους για τους οποίους η συγκεκριμένη απάντηση εξασφαλίζει την ασφάλεια ή την αειφορία. Συνολικά θα υπάρχουν 100 διαφορετικά θέματα ερωτήσεων.

Παραδείγματος χάρη στην ερώτηση: «Όταν σκοπεύοντας το θήραμα δεν έχουμε ορατότητα στο πεδίο πίσω απ' αυτό τι κάνουμε;» Η σωστή απάντηση είναι : «Δεν πυροβολούμε». Πέρα από τη σωστή απάντηση, η εφαρμογή θα εμφανίζει την πληροφορία ότι δεν πρέπει να πυροβολούμε αν δεν είμαστε σίγουροι για τον τερματισμό της βολής μας, γιατί στην περίπτωση αυτή μπορεί να προκαλέσουμε κάποια ζημία, ένα τραυματισμό ή ακόμα και θάνατο.

Αντίστοιχα στην ερώτηση : «Το κυνήγι με καρτέρι στις πηγές και με παρακολούθηση των ιχνών στο χιόνι:» που έχει σαν σωστή την απάντηση «Απαγορεύεται». Το επεξηγηματικό υλικό που εμφανίζεται αμέσως μετά θα εξηγεί στον εκπαιδευόμενο υποψήφιο κυνηγό ότι θα πρέπει να διακατέχεται από μια συγκεκριμένη φιλοσοφία και να διαθέτει κουλτούρα κυνηγού. Να μην αποζητά εύκολες λύσεις που μπορεί να του προσφέρουν την ικανοποίηση της απόκτησης ενός θηράματος αλλά

αφαιρούν την πραγματική ευχαρίστηση της επίτευξης ενός στόχου που έχει ένα σημαντικό βαθμό δυσκολίας. Ο κυνηγός θα πρέπει να αισθάνεται περισσότερο συμμετέχων στη διαχείριση του πληθυσμού του θηράματος και να αντιλαμβάνεται ότι κάθε βολή του έχει διαχειριστικό χαρακτήρα.

Η πληροφορία αυτή, το γνωστικό υπόβαθρο σε κάθε ερώτηση του ερωτηματολογίου θα μπορεί να δίνεται με κάθε διαθέσιμο τρόπο, ανάλογα με την φύση της ερώτησης:

- Με κάποιο σύντομο αλλά περιεκτικό και κατανοητό κείμενο
- Με φωτογραφίες και σχεδιαγράμματα
- Με κάποιο βίντεο (αρχεία πολυμέσων)

Στο τέλος της ενότητας η εφαρμογή αξιολογεί τον χρήστη με βάση τις απαντήσεις του.

Επειδή υπάρχει πάντοτε η πιθανότητα τα ερωτηματολόγια αυτά κάποια στιγμή στο μέλλον να αναθεωρηθούν, η εφαρμογή παρέχει ένα εύκολο τρόπο προκειμένου αυτές οι αναθεωρήσεις να μπορούν να γίνουν και στα ερωτηματολόγια της εφαρμογής. Το σύνολο των ερωτήσεων και των απαντήσεων είναι οργανωμένο σε αρχεία τύπου XML, εύκολα στην ανάγνωση και κατανόησή τους ακόμα και από άτομα που δεν έχουν εξειδικευμένες γνώσεις προγραμματισμού. Τα αρχεία αυτά μπορούν εύκολα να αλλάξουν με χρήση μιας απλής εφαρμογής σημειωματάριου και να αλλάξουν έτσι οι ερωτήσεις που περιέχονται στα διαδραστικά ερωτηματολόγια, **υπερκαλύπτοντας τις προδιαγραφές της διακήρυξης.**

Η εφαρμογή θα λειτουργεί σε λειτουργικό σύστημα windows αλλά θα μπορεί να έχει και πλήρη λειτουργία και σε περιβάλλον διαδικτύου. Προκειμένου να είναι απλή στην χρήση ακόμα και από άτομα που δεν έχουν εμπειρία στη χρήση ΗΥ, θα λειτουργεί με οθόνη αφής, με εύχρηστο και κατανοητό τρόπο.

Σενάριο 6. Η πανίδα μας.

Η συγκεκριμένη εφαρμογή έχει σκοπό να δείξει στους χρήστες την συμβολή των πράξεων τους στη διατήρηση της ισορροπίας του οικοσυστήματος. Μέσα από την εφαρμογή οι χρήστες γνωρίζουν τα βασικά χαρακτηριστικά των σημαντικότερων ειδών του διασυννοριακού οικοσυστήματος, θηρεύσιμων ή μη. Στη συνέχεια έχοντας τη γνώση για τα χαρακτηριστικά αυτά, θα κληθούν να πάρουν μια σειρά από αποφάσεις καθορίζοντας έτσι την λειτουργία του οικοσυστήματος της περιοχής.

Στην πρώτη ενότητα της εφαρμογής, η οποία θα ονομαστεί η πανίδα μας, θα παρουσιαστούν με χρήση τεχνολογίας πολυμέσων τα βασικά χαρακτηριστικά των σημαντικότερων ειδών της πανίδας μας. Σε κάποια από τα είδη αυτά θα γίνεται μια σύντομη παρουσίαση τους με κείμενο και με οπτικό υλικό. Σε ορισμένα άλλα όμως, που ο κυνηγός πρέπει να έχει ειδικές γνώσεις που θα του επιτρέψουν να διαχειριστεί καλύτερα την επαφή του με αυτά, θα γίνεται μια αναλυτικότερη προσέγγιση στο θέμα αυτό.

Χαρακτηριστική είναι η περίπτωση του αγριόχοιρου (Sus scrofa). Πέρα από τα γενικά χαρακτηριστικά του, αυτό που πρέπει να γνωρίζει ο κυνηγός είναι ότι οι αγριόχοιροι ζούνε σε μητριαρχικά οργανωμένα κοπάδια που αποτελούνται από 1 έως 6 ώριμα θηλυκά, τα μικρά τους και από τα θηλυκά της προηγούμενης αναπαραγωγικής περιόδου που δεν έχουν ακόμα τεκνοποιήσει. Τα αρσενικά σε ηλικία 9-10 μηνών εκδιώκονται. Το αξιοπερίεργο στις νεαρές θηλυκές είναι ότι δεν έρχονται σε αναπαραγωγικό οίστρο, αν δεν συμπαρασυρθούν από τις μεγαλύτερες θηλυκές. Για τον λόγο αυτό ο κυνηγός θα πρέπει να αποφύγει να βάλει κατά των μεγαλύτερων θηλυκών σε ένα κοπάδι, γιατί αυτό θα μειώσει κατά πολύ την αναπαραγωγική δυνατότητα της ομάδας. Αν το κοπάδι έχει μόνο ένα μεγάλο θηλυκό, η θανάτωση του θα έχει σαν αποτέλεσμα οι νεαρές θηλυκές να παραμείνουν στείρες, με ευνόητα αρνητικά αποτελέσματα.

Στο δεύτερο μέρος της εφαρμογής, που έχει τίτλο «Γνωριμία με το οικοσύστημα» αρχικά θα δίνεται ο ορισμός του οικοσυστήματος, ως η βασική οικολογική μονάδα που αποτελείται από το φυσικό περιβάλλον και τους οργανισμούς που ζουν σε αυτό. Από τον ορισμό αυτό προκύπτει ότι το οικοσύστημα διαμορφώνεται από την αλληλεπίδραση των συστατικών τους στοιχείων. Στις μέρες μας ο άνθρωπος είναι αυτό το συστατικό του οικοσυστήματος που επηρεάζει όσο οτιδήποτε άλλο την

ισορροπία του.

Οι κυνηγοί επειδή ενδιαφέρονται για την προστασία και διαχείριση του περιβάλλοντος αφού μέσω αυτού εξασφαλίζεται η θηραματική αφθονία και κατά επέκταση το κυνήγι, οφείλουν με τις πράξεις τους να συντελούν στην εξισορρόπηση του οικοσυστήματος. Στο πλαίσιο αυτό η εφαρμογή θα παρουσιάζει πληροφοριακό υλικό πολυμέσων και μια σειρά από σχετικά ερωτήματα, μια σειρά από περιβαλλοντολογικά θέματα, ζητώντας από τους χρήστες να επιλέξουν την δράση που θεωρούν ότι θα έπρεπε να αναληφθεί. Στη συνέχεια η εφαρμογή τους δείχνει την εξέλιξη που θα είχε η πράξη τους αυτή. Ας δούμε τη λειτουργία της εφαρμογής μέσω ενός παραδείγματος.

Σε μια συγκεκριμένη περιοχή έχει παρατηρηθεί σημαντική μείωση του αριθμού των λαγών. Θέλοντας να αντιμετωπίσουμε το φαινόμενο μπορούμε να έχουμε τρεις διαφορετικές στρατηγικές :

- Να απελευθερώσουμε ένα σημαντικό αριθμό από λαγούς εκτροφής
- Να μεταφέρουμε στην περιοχή λαγούς από άλλη περιοχή
- Να δημιουργήσουμε κατάλληλες μικρές καλλιέργειες που θα τους παρέχουν τροφή.

Το ερώτημα θα εμφανιστεί στην οθόνη της εφαρμογής. Οι θεατές, έχοντας στη διάθεση τους ένα σύστημα καταγραφής επιλογής όπου ο κάθε χρήστης με ένα μικρό τηλε-χειριστήριο θα ψηφίζει την κατά τη γνώμη του σωστή πρακτική. Στη συνέχεια η εφαρμογή θα δείχνει τις συνέπειες αυτής της επιλογής στο τοπικό οικοσύστημα, αρχίζοντας από τη δημοφιλέστερη.

Στην περίπτωση του παραδείγματος μας, η απελευθέρωση λαγών εκτροφής, αν και είχε εφαρμοστεί σε μεγάλη κλίμακα στο παρελθόν, θεωρείται σήμερα η λιγότερο καλή επιλογή. Πέρα από το ακριβό κόστος που έχουν οι λαγοί εκτροφής, τα ποσοστά επιβίωσης τους όταν απελευθερωθούν στο φυσικό περιβάλλον είναι πάρα πολύ μικρά. Η μέση θνησιμότητα των απελευθερωμένων λαγών εκτροφής μετά από 3 μήνες, είναι της τάξης του 50 με 85%. Αλλά και πέρα από την πιθανότητα επιβίωσης, το στρες που θα τους δημιουργήσει η αλλαγή περιβάλλοντος και οι δυσκολότερες συνθήκες που θα έχουν να αντιμετωπίσουν, θα επιδράσει στην αναπαραγωγική ικανότητά τους, οπότε το όφελος για την αύξηση του πληθυσμού στην περιοχή θα είναι πολύ μικρό. Ακόμα χειρότερα, οι λαγοί εκτροφής μπορεί να είναι φορείς μετάδοσης

παθογόνων μικροοργανισμών στους γηγενής πληθυσμούς ή να προκαλέσουν γενετική υποβάθμιση τους. Θα έχουμε δηλαδή σημαντική διατάραξη του οικοσυστήματος.

Η δεύτερη επιλογή, της απελευθέρωσης άγριων λαγών από άλλη περιοχή είναι σαφώς καλύτερη από την πρώτη, με την προϋπόθεση βέβαια ότι δεν πρόκειται για διαφορετικά ήδη λαγών. Τη δεκαετία του 90 στην Ορεστιάδα του Έβρου έγινε εκτεταμένη προσπάθεια αντιμετώπισης της μείωσης του πληθυσμού των λαγών με απελευθέρωση άγριων λαγών από άλλες περιοχές. Παρά το υψηλό κόστος που είχε αυτή η μέθοδος, τα αποτελέσματα ήταν πενιχρά. Όπως διαπιστώθηκε στη συνέχεια, στην Ελλάδα υπάρχουν διαφορετικοί υποτύποι λαγών. Μάλιστα στο νότιο τμήμα του νομού Έβρου κυριαρχεί ο «ευρωπαϊκός» λαγός (*Lepus europeus*) ενώ στο κεντρικό και βόρειο ο «ανατολικός». Η μεταφορά σε μια περιοχή διαφορετικών υποτύπων ενός είδους δεν θεωρείται καλή πρακτική, οδηγώντας σε υποβάθμιση του περιβάλλοντος.

Η τρίτη επιλογή, που καταλήγει να είναι η προτιμότερη. Ο λαγός έχει υψηλούς αναπαραγωγικούς ρυθμούς και οι πληθυσμοί του αυξάνονται από μόνοι τους εφόσον οι συνθήκες είναι ευνοϊκές. Αν παρακινήσουμε τους αγρότες της περιοχής, που πολλοί από αυτούς είναι και κυνηγοί, να σπείρουν ο καθένας μια μικρή έκταση της τάξης του μισού στρέμματος με καλλιέργειες κατάλληλες για την διατροφή του λαγού, έτσι ώστε λόγω της αφθονίας τροφής και του μη ανταγωνισμού τους να αναπτυχθούν όσο το δυνατόν περισσότερα αρσενικά και θηλυκά που θα δώσουν σε μια αναπαραγωγική περίοδο πολλαπλάσιο αριθμό μικρών.

Σε κάθε περίπτωση οι απαντήσεις των χρηστών θα καταγράφονται σε αρχείο καταγραφής προκειμένου να είναι εφικτή η στατιστική τους επεξεργασία και η εξαγωγή χρήσιμων συμπερασμάτων.

Στο πλαίσιο της ανάπτυξης της εφαρμογής θα δημιουργηθούν αντίστοιχα ερωτήματα με πιθανές εξελίξεις, οι οποίες θα δοθούν για έλεγχο στην αναθέτουσα αρχή, η οποία έχει τη γνώση να τα αξιολογήσει και να κάνει τις όποιες απαραίτητες διορθώσεις. Το τελικό αποτέλεσμα θα μπορεί να αποτελέσει ένα άριστο εκπαιδευτικό εργαλείο που όχι μόνο μεταφέρει

γνώσεις στους χρήστες της εφαρμογής, αλλά τους επιτρέπει με βιωματικό τρόπο να κατανοήσουν ότι οι πράξεις τους μπορεί να έχουν σημαντική επίπτωση στο περιβάλλον και στην αειφορία.

Θα δημιουργηθούν δύο εκδόσεις της εφαρμογής η μια για παιδιά και η άλλη για ενήλικες, που θα έχουν όχι μόνο διαφορετική αισθητική, αλλά σημαντικές διαφοροποιήσεις στο περιεχόμενο.

Παραδείγματος χάρη η πολύ ιδιαίτερη αναπαραγωγική συμπεριφορά των νεαρών θηλυκών αγριόχοιρων, θα ήταν καλό να μην αναλυθεί σε μικρά παιδιά για ευνόητους λόγους. Το ίδιο ισχύει και για το φαινόμενο της επικύησης που παρουσιάζεται στους λαγούς λόγο της ιδιομορφίας της μήτρας του θηλυκού. Ή αντίστοιχα το φαινόμενο της κοπρανοφαγίας στους λαγούς.

Η εφαρμογή θα λειτουργεί σε περιβάλλον windows.

Σενάριο 7. Αποδημητικά πουλιά.

Η συγκεκριμένη εφαρμογή ενημερώνει τους χρήστες για ένα θαυμαστό φυσικό φαινόμενο : την αποδημία ορισμένων ειδών πτηνών. Πρακτικά μιλάμε για μετανάστευση πτηνών δηλαδή για τη συνολική μετακίνηση ορισμένων ειδών πτηνών ανάμεσα σε δύο ιδιαίτερα απομακρυσμένες περιοχές που συνήθως είναι οι περιοχές διαχείμασης και οι περιοχές αναπαραγωγής τους.

Η αποδημία των πτηνών είχε παρατηρηθεί από τους ανθρώπους από πάρα πολύ νωρίς. Αναφορές για την αποδημία των πτηνών περιλαμβάνονται στα έργα του Ομήρου, του Αριστοτέλη, ακόμα και στο βιβλίο του Ιώβ, στη βίβλο. Ο άνθρωπος πάντα θαύμαζε αυτούς τους λιλιπούτιους ταξιδευτές που διένυαν τεράστιες αποστάσεις ακόμα και με τα σημερινά δεδομένα, πολλές φορές με υψηλό βαθμό θνησιμότητας

Το θέμα των αποδημητικών πτηνών είναι ιδιαίτερα αγαπητό σε διαφορετικές ομάδες κοινού. Καθώς το θέμα προσφέρεται, θα αναπτυχθούν διαφορετικές εκδόσεις της εφαρμογής, προσαρμοσμένες στα ενδιαφέροντα αλλά και στις δυνατότητες διαφορετικών ομάδων στόχου. Έτσι θα αναπτυχθούν διαφορετικές εκδόσεις της εφαρμογής :

- Για μαθητές δημοτικού
- Για ενήλικες (γενικό κοινό). Η έκδοση αυτή θα περιέχει και δύο υποεκδόσεις:
 - ο Για κυνηγούς
 - ο Για άτομα με ιδιαίτερο ενδιαφέρον στο θέμα.

Ο χρήστης θα μπορεί μέσω του αρχικού μενού να επιλέξει την έκδοση που τον ενδιαφέρει.

Έκδοση για μαθητές Δημοτικού

Στην έκδοση αυτή της εφαρμογής θα δίνεται ο ορισμός του τι είναι τα αποδημητικά πουλιά. Θα παρουσιάζονται τα γνωστότερα αποδημητικά πουλιά και θα αναφέρονται οι περιοχές στις οποίες μεταναστεύουν, ενώ θα δίνονται πληροφορίες σχετικά με το ταξίδι τους. Τέλος θα υπάρχουν μια σειρά από μικρά διαδραστικά παιχνίδια.

Σε όλη αυτό το τμήμα της εφαρμογής την παρουσίαση θα εμφανίζεται ως ξεναγός μια μικρή μπεκάτσα, ο Monkey, που ο Κυνηγετική

Ομοσπονδία Μακεδονίας Θράκης χρηματοδότησε την μελέτη του κατά τη διάρκεια των μεταναστεύσεων του.

Στόχος της εφαρμογής είναι :

- Η επαφή των παιδιών με τα μεταναστευτικά πουλιά και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά που τα διακρίνουν.
- Η επεξήγηση του γιατί τα πουλιά αυτά αποδημούν
- Η ανακάλυψη των μεταναστευτικών διαδρόμων που ακολουθούν τα πουλιά και η κατανόηση του ρόλου της Ελλάδας σε αυτό.
- Η αναγνώριση των κινδύνων που αντιμετωπίζουν

Η διεπαφή χρήστη για μαθητές δημοτικού θα παρουσιάζει μια σειρά από ερωτήσεις που θα μπορεί ο χρήστης να επιλέξει και να δει μια παρουσίαση πολυμέσων που εμπεριέχει την απάντηση. Παρακάτω δίνονται ενδεικτικά ορισμένες από αυτές:

- Γιατί μεταναστεύουν;
 - Με τον ερχομό του χειμώνα η ανεύρεση τροφής (σπόροι, έντομα) γίνεται πολύ δύσκολη.
 - Για να αποφύγουν το βαρύ χειμώνα ταξιδεύουν προς τις νότιες ζεστές χώρες όπου η τροφή είναι άφθονη κι εκεί ξεχειμωνιάζουν.
 - Την άνοιξη επιστρέφουν στην "πατρίδα" τους.
 - Στην "πατρίδα" τους ζευγαρώνουν, φωλιάζουν, γεννούν αβγά και μεγαλώνουν τα μικρά τους.
- Η διαδρομή της μετανάστευσης
 - δεν είναι ούτε εύκολη ούτε ομαλή
 - διαρκεί μέρες ολόκληρες, αφού τα πουλιά έχουν να διανύσουν δεκάδες χιλιάδες χιλιόμετρα, πετώντας με ταχύτητα 30-35 χιλιόμετρα την ώρα
 - μερικά πετούν κατά τη διάρκεια της ημέρας και ξεκουράζονται τη νύχτα, ενώ άλλα πετούν ασταμάτητα μέρα και νύχτα, οπότε τρώνε και κοιμούνται στον αέρα
 - ορισμένα πουλιά μπορούν να διανύσουν 2.000-3.000 χιλιόμετρα, πετώντας ασταμάτητα
 - τα περισσότερα είδη πουλιών πετούν πάρα πολύ ψηλά κατά τη μετανάστευση και μπορούμε να τα δούμε με δυσκολία
- Πού βρίσκουν την ενέργεια που χρειάζονται;
 - Η μεγάλη ποσότητα ενέργειας που απαιτείται για την πτήση τους στο κουραστικό τους ταξίδι αντλείται από το λίπος που έχουν από πριν αποθηκεύσει στο σώμα τους.
 - Πολλές φορές αυτό το λίπος διπλασιάζει το βάρος τους!!!!
- Πώς προσανατολίζονται;

- καθοδηγούνται από το ένστικτό τους
- πολλά πουλιά έχουν επίσης την ικανότητα να "διαβάζουν" το χάρτη του ουρανού σαν τους παλιούς ναυτικούς, ακολουθώντας τον ήλιο, τα αστέρια και τη σελήνη
- έχει αποδειχθεί ότι τα πουλιά αναγνωρίζουν τα μέρη από τα οποία περνούν
- θεωρείται ότι τα πουλιά έχουν μια μαγνητική αίσθηση και χρησιμοποιούν ως οδηγό το μαγνητικό πεδίο της Γης
- Ποια είναι τα γνωστότερα αποδημητικά πουλιά;
 - Τα χελιδόνια
 - Οι πελαργοί και οι πελεκάνοι
 - Οι κύκνοι
 - Οι αγριόπαπιες και οι αγριόχηνες
 - Οι ερωδιοί και οι γερανοί
 - Και φυσικά οι μπεκάτσες, όπως ο ξεναγός μας ο Monkey

Επίσης ο Monkey, σαν animated ξεναγός, θα λέει στους μικρούς χρήστες μικρές ιστορίες και ποιήματα για τα αποδημητικά πουλιά.

Επειδή η εφαρμογή απευθύνεται σε παιδιά, τόσο η σχεδίαση των γραφικών όσο και το ύφος των κειμένων θα είναι κατάλληλα προσαρμοσμένα. Θα μπορεί να λειτουργεί με εύχρηστο τρόπο σε οθόνη αφής, μέσω ευανάγνωστων πλήκτρων αφής.

Έκδοση για ενήλικες

Η έκδοση για ενήλικες της εφαρμογής, πέρα από τα πληροφοριακά στοιχεία που περιέχονται στην έκδοση για παιδιά (που θα είναι όμως γραμμένα σε ύφος κατάλληλο για ενήλικες) θα περιέχει:

Πληροφορίες για τη σχέση του ανθρώπου με τα αποδημητικά πτηνά. Αναφορά σε ιστορικά στοιχεία και ιδιαίτερη προβολή της μελέτης του φαινομένου της αποδημίας των πτηνών από τον Όμηρο, τον Ησίοδο, τον Ηρόδοτο και τον Αριστοτέλη, στα βιβλικά κείμενα, αλλά και στην καλύτερη κατανόηση του φαινομένου που άρχισε να γίνεται μόλις στα τέλη του 18^ο αιώνα. Στο σημείο αυτό θα τονιστεί ότι η μελέτη του φαινομένου της αποδημίας είναι ακόμα σε εξέλιξη και στο πλαίσιο εντάσσεται η συμμετοχή της KOMAΘ στην μελέτη της μετανάστευσης της μπεκάτσας, μέσω δορυφορικής παρακολούθησης μιας μικρής αρσενικής μπεκάτσας, του Monkey.

Αναλυτική παρουσίαση των αποδημητικών πτηνών που σχετίζονται με τη χώρα μας. Παρουσίαση σε διαδραστικό χάρτη των διαδρομών μετανάστευσης ανά είδος. Ο χρήστης θα μπορεί να επιλέξει ένα είδος, να αντλήσει περισσότερες πληροφορίες για αυτό και να δει στον χάρτη να

αποτυπώνεται η μεταναστευτική διαδρομή του. Θα μπορεί επίσης να δει την εξέλιξη του φαινομένου της μετανάστευσης στον χρόνο μέσω διαδραστικήςχρονογραμμής.

Τέλος θα γίνεται αναφορά για την ευθύνη των ανθρώπων στη διατάραξη του φαινομένου της αποδημίας και τι θα μπορεί να γίνει για να αποτραπεί.

Έκδοση για κυνηγούς

Η κατανόηση της επίδρασης της θήρας στα αποδημητικά πτηνά είναι απαραίτητη για την επίτευξη της αειφόρου διαχείρισης των πληθυσμών τους. Σκοπός της ενότητας αυτής είναι να παρουσιαστούν στους κυνηγούς – μέλη των ομοσπονδιών που συμμετέχουν στο έργο οι τρέχουσες γνώσεις για την κυνηγετική όχληση κατά τη διάρκεια του φθινοπώρου και του χειμώνα και να περιγραφεί μια μελέτη περίπτωσης στην διασυνοριακή περιοχή Ελλάδας-Βουλγαρίας.

Για τον σκοπό αυτό οι κυνηγετικές ομοσπονδίες συμμετέχουν σε μια σειρά από ερευνητικές εργασίες που σκοπό έχουν τη μελέτη και καλύτερη κατανόηση του φαινομένου της αποδημίας, όπως το Πρόγραμμα Παρακολούθησης της Μετανάστευσης των Άγριων Πουλιών, που εκπονήθηκε σε συνεργασία με το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο ή το πρόγραμμα WoodcockWatch του Game&WildlifeConservationTrust.

Παράλληλα θα αναλυθούν και κακές πρακτικές, όπως η περίπτωση των αμπελοπουλιών στην Κύπρο που έφτασε να δυσφημίσει όχι μόνο τους κυνηγούς, αλλά και ολόκληρη τη χώρα, σε μια προσπάθεια να μην παρουσιαστούν αντίστοιχα φαινόμενα στην περιοχή του έργου και η νέα γενιά κυνηγών να αποκτήσει την κατάλληλη παιδία σεβασμού του θηράματος.

Για άτομα με ιδιαίτερο ενδιαφέρον στο θέμα.

Η έκδοση αυτή της εφαρμογής θα περιλαμβάνει μια σειρά από σχετικά επιστημονικά άρθρα, που μερικά αυτά έχουν συνταχθεί από μέλη της ΚΟΜΑΘ και έχουν δημοσιευθεί σε επιστημονικά ή ειδικά έντυπα.

Ο χρήστης θα έχει τη δυνατότητα να επιλέξει, μέσω της οθόνης αφής, το άρθρο που θέλει να διαβάσει και αυτό να εμφανιστεί στην οθόνη του σαν να κρατούσε το πραγματικό περιοδικό που είχε δημοσιευθεί, επιτρέποντας του να το ξεφυλλίσει με ιδιαίτερα εντυπωσιακό και ρεαλιστικό τρόπο. Με τον τρόπο αυτό θα μπορεί ο χρήστης να εμβαθύνει στο πληροφοριακό υλικό, ικανοποιώντας τη διάθεσή του για απόκτηση

γνώσης.

Η εφαρμογή θα λειτουργεί σε λειτουργικό σύστημα windows αλλά θα μπορεί να έχει και πλήρη λειτουργία και σε περιβάλλον διαδικτύου.

Επίσης για την υποστήριξη αυτού του υλικού δημιουργούνται συνοδευτικά βίντεο μικρής διάρκειας, ώστε με εποπτικό τρόπο να δίνουν την απαιτούμενη πληροφορία.

Χρήση εξομοιωτή στην εκπαίδευση

Ακολουθώντας τη διαδικασία επιλογής της καλύτερης δυνατής εκπαίδευσης στο Κέντρο Εκπαίδευσης μπορεί να γίνεται συμπληρωματικά η χρήση ειδικού εργαλείου προσομείωσης. Ακολουθεί η περιγραφή, με βάση τον κατασκευαστή, στην αγγλική γλώσσα.

Hunting simulator

The hunting simulator will offer the opportunity to trainees and hunters alike, to take part in a number of realistic hunting scenarios, that will be presented at the immersing reality infrastructure.

A hunting simulator tracks and processes your gun barrel movement and lets the user to replay the motion data in a clear visual form. The analysis provides invaluable information for any hunter or target shooter who wants to know more about how he can improve his targeting and shooting techniques.

The hunting simulation software will also provide a dual mode, so that two hunters can use the application, challenging each other duels and playing hunting scenarios. The software will include more than 40 different shooting scenarios, available for single or double user experiences. The main scenarios available are:

Boar Hunt

The scenario offers users the ability to experience wild boar hunting in a misty autumn forest! Don't forget to take a proper target lead when aiming at the running animals. After each scenario the user gets a quick overview of his/her shots and a 3D model visualizes each hit, target angle and deadliness.

At the end of scenario, a concluding score summarizes user's hunting and shooting points for all stations. Like most of the scenarios, the Duel option (two shooters) is available.

In either Single Hunter or Duel mode there are five different scenarios which will give to the user a total score from all the scenarios. This includes both shooting score and a hunter evaluation as a percentage. In the Duel, two shooters can shoot at the same time at the same target, so users have to be fast to win the duel. At each different station there are two scenarios including Wild Boar Fever which will test trigger speed. In each scenario the user has five bullets.

Post Shoot Analysis

In the analysis picture shown after each scenario the user can see the black arrows showing where you aimed when you pulled the trigger. The white arrows show the impact of the bullet. Red numbers informs if it

was a poor shot, green numbers means lethal shots and yellow numbers means a poor shot followed by a lethal shot.

Users can also see what kind of boars he/she has hit and in what distance they were when he/she shot at them. The shooting score is factors how many shots have hit, however to get a perfect hunt percentage you will need to be very accurate and only hit lethal shots!

Bird Trail

Let your dog flush out the birds for you! Bird Trail offers both training and competition modes with Mallard and Pheasant scenarios. In Mallard Practice the user have unlimited shots and the counter will keep track on how many birds he/she shoot as they fly out of a lake.

Mallard – Four Directions is just like it sounds — birds flying in four directions and the user tries to hit as many as he/she can before the times run out. The Pheasant scenarios offer different environments and include a timing measurement to help you sharpen your reflexes and shooting.

Realistic Pheasant Hunting

The user, with a virtual trusty pup in front, follows a scenario that provide a lifelike and gratifying pheasant hunting experience. The timing variation and flight patterns mimic the real thing beautifully.

Just like in the field, the shotgun needs to be reloaded after every two rounds.

Grouse Hunting

This scenario simulates hunting grouse with a pointer up high in the mountains. As in the other Bird Trail titles, the virtual dog flushes out the birds.

Grouse Trail scenario provides a real hunting feeling as the user walks through the mountains with hs/her dog looking for birds.

ΚΥΝΗΓΕΤΙΚΗ ΠΑΙΔΕΙΑ...ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Το θέμα της εκπαίδευσης των κυνηγών βρίσκεται εδώ και πολύ καιρό στη ατζέντα του προγραμματισμού του κυνηγετικού κόσμου. Αποτελεί επιθυμητό στόχο που θα βελτιώσει την εικόνα του Έλληνα κυνηγού αλλά και τις συνθήκες άσκησης της κυνηγετικής δραστηριότητας. Η Κυνηγετική Ομοσπονδία Μακεδονίας - Θράκης έμπρακτα αποδεικνύει το ενδιαφέρον της, τόσο με την ειδική θεματολογία εκδόσεων και αρθρογραφία στο διαδίκτυο και στον κυνηγετικό τύπο, όσο και με τις συχνές ενημερωτικές συναντήσεις που διοργανώνει σε όλη την Βόρεια Ελλάδα, σε συνεργασία με τους κατά τόπους Κυνηγετικούς Συλλόγους. Ποιοι είναι όμως οι λόγοι που καθιστούν σήμερα ως αναγκαίο βήμα την κυνηγετική παιδεία και εκπαίδευση;

Α) Ελλιπής ενημέρωση.

Καταρχάς οι συνθήκες άσκησης της θήρας σήμερα έχουν αλλάξει δραματικά, αλλά ακόμη οι ευκαιρίες που έχει σήμερα ο κυνηγός για να ενημερωθεί συνολικά δεν είναι επαρκείς ώστε να φθάσει η ενημέρωση σε όλους και στον ίδιο περίπου βαθμό. Με ποια μέσα σήμερα ο κυνηγός ενημερώνεται; Παρουσιάζονται συνοπτικά τα κύρια μέσα.

- Υπάρχει ασφαλώς το μέσο ή εργαλείο του **κυνηγετικού τύπου** και των ένθετων των εφημερίδων, αλλά η αναγνωσιμότητα (και αφομοίωση επίσης) αφορά ένα μικρό ποσοστό των κυνηγών.
- Επιπρόσθετα υπάρχει η **διαδικτυακός κυνηγετικός τύπος**, οι κυνηγετικές αυτές ιστοσελίδες στο internet, που αν και εκεί γίνεται επίσης σοβαρή δουλειά, αφορά ένα μικρό ποσοστό κυνηγών (καθώς γενικά στην Ελλάδα ο αριθμός αυτών που χρησιμοποιούν ή έχουν πρόσβαση στο internet είναι μικρός στις μεγαλύτερες ηλικίες), έχει όμως μια σημαντική δυναμική.

- Ένα άλλο μέσο είναι η **έκδοση ειδικών εντύπων και φυλλαδίων** από τις ίδιες τις κυνηγετικές οργανώσεις. Και αυτό το μέσο όμως δεν φθάνει σε όλους τους κυνηγούς, συχνά αφορά μόνο τα μέλη συγκεκριμένων κυνηγετικών οργανώσεων και η θεματολογία του είναι εξ ανάγκης περιορισμένη ή ειδική. Τα έντυπά αυτά επίσης έχουν και χαρακτήρα επικοινωνιακό ώστε να προβάλλουν γενικά τη θήρα και το ρόλο των ελληνικών κυνηγετικών οργανώσεων.
- Οι **γενικές συνελεύσεις των κυνηγετικών οργανώσεων**. Αυτό θα μπορούσε να αποτελεί ένα πολύ σπουδαίο μέσο ενημέρωσης και εκπαίδευσης ακόμα, αλλά η μικρή συμμετοχή των κυνηγών από μόνη της στερεί την όποια δυνατότητα. Επίσης στις γενικές συνελεύσεις υπάρχει σχεδόν πάντα πίεση χρόνου, με αποτέλεσμα ακόμη και οι πιο τεκμηριωμένες τοποθετήσεις και αναλυτικές παρουσιάσεις να θεωρούνται από ορισμένους ως ...μείον για την ποιότητα των γενικών συνελεύσεων. Αναλογιστείτε πόσοι ...αισθάνονται κουρασμένοι όταν σε μια γενική συνέλευση γίνεται η παρουσίαση των αποτελεσμάτων του προγράμματος ARTEMIS, δηλ. του κατεξοχήν προγράμματος που χρηματοδοτεί ο κυνηγός, γίνεται για τον κυνηγό και εξυπηρετεί μόνο τον κυνηγό!!
- Η **διοργάνωση ειδικών ενημερωτικών συναντήσεων** ή ακόμη και ημερίδων και συνεδρίων από κυνηγετικούς φορείς. Μια πολύ σημαντική πρωτοβουλία που βλέπουμε συνεχώς να αναβαθμίζεται με προσκεκλημένους ειδικούς επιστήμονες από τον χώρο της Δασολογίας, της Κτηνιατρικής, της Νομικής, της Κυνοφιλίας, κλπ. Δυστυχώς η συμμετοχή σε αυτές είναι επίσης μικρή
- **Ειδικές εκπομπές** στο ραδιόφωνο και στην τηλεόραση. Εδώ υπάρχουν κάποιες προσπάθειες με καλά αποτελέσματα, που προσφέρουν γνώση και ψυχαγωγία.

- **Κυνηγετικά στέκια, παρέες, ανταμώματα, γλέντια, κλπ.** Ασφαλώς χρήσιμα και επιβεβλημένα, όχι όμως πάντα αντικειμενική ενημέρωση, καθώς κάποιες υπερβολές μπορεί εκεί να ειπωθούν. Οι ευκαιρίες αυτές αποτελούν έμπρακτη ανάγκη για επικοινωνία και συναναστροφή των κυνηγών, δεν έχουν όμως όπως καταλαβαίνετε κάποιον εκπαιδευτικό χαρακτήρα
- **Ύπαρξη ειδικών βιβλίων, ελληνικών και ξενόγλωσσων.** Αυτά αφορούν επίσης λίγο κόσμο καθώς συχνά είναι γραμμένα με επιστημονικό τρόπο, αλλά όχι με εύληπτη γραφή. Σίγουρα όμως αυτός που ενδιαφέρεται μπορεί να βρει χρήσιμες πληροφορίες για πάρα πολλά θέματα
- **Ο έμπειρος, συχνά ηλικιωμένος κυνηγός.** Αυτός μπορεί να μεταλαμπαδεύσει πολλά καλά στοιχεία (αλλά πιθανόν να διαιωνίσει και μερικά ..κακώς κείμενα)

B) Αντικυνηγετική Πολιτική

Πολλοί χρησιμοποιούν το επιχείρημα ότι ο κυνηγός δεν είναι καλά ενημερωμένος και με το πρόσχημα αυτό προχωρούν στη διατύπωση προτάσεων που θίγουν και περιορίζουν την κυνηγετική δραστηριότητα. Δεν είναι άλλωστε τυχαίο πως ακόμη και οι επίσημες θέσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την εφαρμογή της οδηγίας για την προστασία της πτηνοπανίδας (79/409/ΕΟΚ) αναφέρουν τις έννοιες όχληση και σύγχυση. Δηλαδή ισχυρίζονται ότι ο κυνηγός δεν είναι σε θέση να κυνηγήσει ορθά, ώστε να μην ενοχλεί άλλα είδη, και ότι δεν ξέρει τα είδη καλά, με αποτέλεσμα να τα μπερδεύει και να κτυπά είδη που δεν επιτρέπεται η θήρα τους. Ο καλά ενημερωμένος και εκπαιδευμένος κυνηγός πρώτιστα δεν θα δίνει αφορμές για κακοπροαίρετα σχόλια, αλλά επίσης θα είναι σε θέση να υπερασπίσει την ίδια την κυνηγετική του υπόσταση

Γ) Ανάγκη για εκσυγχρονισμό & βελτίωση της εικόνας του Έλληνα κυνηγού

Αυτή είναι μια ιδιαίτερα δύσκολη πτυχή, καθώς από τη στιγμή που διατυπώνεται πως ο κυνηγός είναι και διαχειριστής της άγριας πανίδας (αφού και το κυνήγι αποτελεί ειδικό διαχειριστικό μέσο και εργαλείο), πρέπει όντως ο κυνηγός να επιβεβαιώνει αυτόν τον χαρακτηρισμό. Οι ευκαιρίες υπάρχουν τόσο με την άσκηση της θήρας, όσο και με τη συμμετοχή (μέσω των κυνηγετικών οργανώσεων) σε δράσεις βελτίωσης βιοτόπων (ενδιαμιμάτων) των ειδών της άγριας πανίδας. Οι δράσεις αυτές, με βάση τη σύγχρονη εικόνα που θέλουμε για τον κυνηγό επεκτείνεται σε κάθε δράση που προστατεύει και βελτιώνει το φυσικό περιβάλλον, αλλά και σε άλλες εθελοντικές συνεισφορές του κυνηγού, όπως στην αντιτυρική προστασία, στις δράσεις πολιτικής προστασίας, κ.λπ. Αυτή η σύγχρονη εικόνα θα συνοδεύει τόσο τον κυνηγό όσο και την κυνηγετική οργάνωση που θα απαρτίζεται από αξιόλογα μέλη.

Δ) Ανάγκες για συμπλήρωση και επικαιροποίηση της γνώσης

Αυτό αποτελεί ένα επίσης δύσκολο κομμάτι, γιατί ουσιαστικά (σε συνδυασμό βέβαια με τα παραπάνω) οι ανάγκες αυτές θα καθορίζουν...την διδακτέα ύλη της κυνηγετικής παιδείας. Ο ενδεδειγμένος καθορισμός της θεματολογίας είναι μια επίπονη διαδικασία, καθώς απαιτεί ακόμη και τη συγγραφή ειδικών κεφαλαίων ή και ολόκληρων βιβλίων για τα επιμέρους κυνηγετικά ζητήματα. Το ζητούμενο είναι όμως να διαπιστωθούν αυτές οι ανάγκες που αντιλαμβάνεστε εύκολα πως είναι διαφορετικές από κυνηγό σε κυνηγό. Ο εντοπισμός των αναγκών σε εκπαίδευση είναι μια πολύ σοβαρή εργασία.

Πρέπει ο κυνηγετικός κόσμος να πρωτοστατήσει κι εδώ διοργανώνοντας μαζική εκπαίδευση με βάση τις ανάγκες και όχι με βάση τη διαθέσιμη προσφορά γνώσης. Έως τώρα στην Ελλάδα τα περισσότερα σεμινάρια και άλλοι εκπαιδευτικοί κύκλοι ανήκουν στη μορφή της «προσφοράς» (και όχι στον τύπο της «ζήτησης»). Τα κύρια μειονεκτήματα είναι πως δεν είναι καθορισμένες οι ομάδες εκπαίδευσης (γιατί και στους κυνηγούς πρέπει να ασχοληθούμε κατά ομάδες, ανάλογα με το είδος του κυνηγίου, το επίπεδο μόρφωσης, το αν είναι κάτοικοι μεγάλων αστικών κέντρων ή της επαρχίας, κλπ). Και όσο δεν κάνουμε εκπαίδευση με βάση αυτά που ο ίδιος ο κυνηγός χρειάζεται να ακούσει, τόσο αν τον φωνάξουμε να ..κάτσει στα θρανία θα αισθάνεται ότι αυτά δεν τον αφορούν, θα έχει μικρή εμπλοκή στη διαδικασία, καθώς όλα θα βασίζονται στις απόψεις των διοργανωτών και όχι στις απαιτήσεις των κυνηγών. Επίσης κάτι εξίσου σημαντικό είναι πως γνωρίζοντας τις ανάγκες για εκπαίδευση του Έλληνα κυνηγού, και αναλύοντας τις θα είμαστε σε θέση μετά την περάτωση της όποιας εκπαίδευσης να αξιολογήσουμε και το αποτέλεσμα της κατάρτισης και κυρίως τον βαθμό βελτίωσης που επέφερε η εκπαίδευση στον κυνηγό.

Αυτό όμως δεν αναιρεί την προσπάθεια για τον καθορισμό της εικόνας, φυσιογνωμίας και των απαραίτητων εφοδίων γνώσης που θέλουμε να έχει ως πρότυπο ο Έλληνας κυνηγός σήμερα.

Επίσης δεν πρέπει να ξεχνάμε πως η κυνηγετική παιδεία δεν είναι μόνο για να εξυπηρετήσει τον κυνηγό, αλλά πρωτίστως την ίδια την κυνηγετική δραστηριότητα αλλά και την αειφορική χρήση των θηραματικών πόρων. Είναι επίσης κατανοητό πως η εφαρμογή οποιουδήποτε μέτρου που βελτιώνει την άγρια πανίδα και τα θηράματα ειδικότερα, απαιτεί επαρκή γνώση από το επίπεδο της διοίκησης έως τον μεμονωμένο κυνηγό; Για αυτό το λόγο κατά καιρούς έχει διατυπωθεί η

πρόταση για σεμινάρια Προέδρων και μελών Δ.Σ. των Κυνηγετικών Συλλόγων, η οποία σήμερα φαίνεται να είναι επίσης επίκαιρη. Σεμινάρια που θα αφορούν τόσο για τα θέματα του κυνηγίου, όσο και ως αιρετοί που ασκούν διοίκηση. Τα σεμινάρια αυτά είναι εξίσου σημαντικά.

Ένα επιπρόσθετο στοιχείο όταν μιλάμε για κυνηγετική παιδεία είναι ο βαθμός προόδου της θηραματικής επιστήμης. Διότι ο κυνηγός χρειάζεται μεστή γνώση και όχι πλατειασμούς μόνο με βιολογικά στοιχεία ή άλλες λεπτομέρειες. Αξίζει να αναρωτηθούμε αν η ροή γνώσης και πληροφοριών, η δυνατότητα πρόσβασης σε αυτές, η ανάγκη να είναι οι πληροφορίες αυτές σε εύληπτη μορφή, ο τρόπος παρουσίασης και αξιοποίησης τους, απαιτούν τη διαμόρφωση ενός συγκεκριμένου εκπαιδευτικού μηχανισμού. Σε κάποιο επόμενο άρθρο θα προσπαθήσουμε να προσεγγίσουμε τη μορφή αυτού του εκπαιδευτικού βαθμού, να τονίσουμε κάποια θεματικά αντικείμενα στα οποία θα πρέπει να εστιαστούν οι προσπάθειες. Το θέμα εκπαίδευση είναι τεράστιο και απαιτεί κεντρικό σχεδιασμό με βάση ενδεδειγμένη μεθοδολογία κατάρτισης.

Μέσω της εκπαίδευσης των κυνηγών θα υπάρξουν θετικές επιπτώσεις στο σύνολο του κυνηγετικού κόσμου, αλλά και στην ίδια τη φυσιογνωμία της κυνηγετικής δραστηριότητας. Η εκπαίδευση αποτελεί στοιχείο της παιδείας, που με τη σειρά της διαμορφώνει σε μεγάλο βαθμό το προφίλ του Έλληνα κυνηγού. Τα μέσα ενημέρωσης και μεταλαμπάδευσης γνώσεων, πληροφοριών, τεχνικών, προτάσεων και ειδικών απόψεων παραμένουν ως βασικά επικοινωνιακά εργαλεία. Η σημασία του καθενός από αυτά (κυνηγετικός τύπος, διαδίκτυο, φυλλάδια, γενικές συνελεύσεις κυνηγετικών οργανώσεων, ενημερωτικές συναντήσεις και εκδηλώσεις, εκπομπές στον ηλεκτρονικό τύπο, ειδικά βιβλία και συναναστροφή με άλλους κυνηγούς, κλπ) παραμένει και έχει τη δικά του βαρύτητα. Η

αύξηση της αποτελεσματικότητας τους αποτελεί σκοπό και πρέπει συντονισμένα οι κυνηγετικές οργανώσεις να αξιοποιούν και να «χρησιμοποιούν» αυτά τα μέσα για τη βελτίωση της κυνηγετικής παιδείας των εκατοντάδων χιλιάδων κυνηγών της χώρας μας. Όλα τα προαναφερόμενα μέσα είναι απαραίτητα, με τη δικιά του βαρύτητα και συμβολή το καθένα, αλλά όλα μαζί συνθέτουν το παζλ ενός τεράστιου πεδίου για μεταφορά χρήσιμης γνώσης στον μεμονωμένο κυνηγό.

Επισημαίνουμε εκ νέου πως το θέμα της κυνηγετικής εκπαίδευσης αποτελεί ένα δύσκολο εγχείρημα, που μόνο μέσα από ολοκληρωμένο κεντρικό προγραμματισμό, μπορεί να αποδώσει καρπούς και να αναβαθμίσει την εικόνα του Έλληνα κυνηγού, προς όφελος της κυνηγετικής δραστηριότητας, του θηραματικού πλούτου και του ίδιου του φυσικού περιβάλλοντος. Μέσα από τη διαδικασία της εκπαίδευσης θα αναδειχθεί και η συμβολή του κυνηγού στον ιστό της κοινωνίας.

Σημασία έχει πως οι σύγχρονες ανάγκες επιτάσσουν ο κυνηγός να αποτελέσει ένα ακόμη πιο χρήσιμο στοιχείο, καθότι η ελλειψής ή αν προτιμάτε ανύπαρκτη κρατική πολιτική απειλεί να οδηγήσει τις τελευταίες δεκαετίες σε μεγάλο περιορισμό των κυνηγοτόπων και των θηραμάτων. Οι πρωτοβουλίες που οι κυνηγετικές οργανώσεις έχουν αναλάβει τα τελευταία χρόνια αρχίζουν να αποδίδουν πια καρπούς. Αποτελεί όμως ανάγκη ο κυνηγός να ανταποκριθεί στην πρόκληση για ουσιαστική συμβολή στην ανάπτυξη της θηραματικής οικονομίας, της αύξησης των θηραμάτων και των άλλων ειδών της άγριας πανίδας, αλλά και της βελτίωσης των ενδιαιτημάτων, δηλ. των περιοχών όπου τα είδη αυτά ζουν, τρέφονται και αναπαράγονται. Αυτό δεν σημαίνει βέβαια ότι ο κυνηγός θα ασχοληθεί με επιστημονικές δράσεις και μελέτες, αλλά ότι μέσα από τη συντονισμένη και υπεύθυνη θηραματική πολιτική των

κυνηγετικών οργανώσεων, η κυνηγετική δραστηριότητα του καθενός από εμάς θα συμβάλλει στην βελτίωση του κυνηγίου, των θηραμάτων και των ενδιακτημάτων (βιοτόπων) τους.

Η **μαζική εκπαίδευση** αποτελεί ένα πολύ δύσκολο στόχο, που ακόμη και προηγμένες χώρες και κοινωνίες δεν μπόρεσαν να επιτύχουν, ακόμη και για άμεσα ζωτικά ζητήματα. Ειδικά στις περιπτώσεις που απαιτείται η διαμόρφωση κριτικού ορθού λόγου, γεγονός ιδιαίτερα επίπονο σε κάθε εκπαιδευτική διαδικασία μεταρρύθμισης. Δεν πρέπει να ξαφνιάσει η λέξη μεταρρύθμιση διότι η κυνηγετική εκπαίδευση αποτελεί μια βαθιά τομή μεταρρύθμισης, μέσα όμως πάντα στο πνεύμα του απόλυτου σεβασμού πάνω στην έννοια και τη φυσιογνωμία του ελεύθερου παραδοσιακού κυνηγίου. Η περίπτωση της μαζικής εκπαίδευσης σε όλες τις περιπτώσεις μεγάλων εκπαιδευτικών προσπαθειών συνοδεύεται και από το στοιχείο η εκπαίδευση αυτή να είναι υποχρεωτική. Εκτιμάται πως με την υποχρεωτική εκπαίδευση, θέλοντας και μη, ο εκπαιδευόμενος θα παρακολουθήσει και κατά συνέπεια θα αποκομίσει και κάποιες γνώσεις. Στην περίπτωση της κυνηγετικής εκπαίδευσης ο χαρακτήρας «υποχρεωτική» πιθανόν να μας αποπροσανατολίζει και ακόμη και να τορπιλίζει την όλη προσπάθεια. Ένα παράδειγμα «υποχρεωτικής» τέτοιας μορφής είναι οι εξετάσεις των νέων κυνηγών, που ουσιαστικά αναμασάται ένα ερωματολόγιο (που πρέπει και πάλι να ανανεωθεί), χωρίς να μεταφέρεται γνώση και πληροφόρηση. Οι πρωτοβουλίες κάποιων Κυνηγετικών Συλλόγων για διεξαγωγή ομιλιών και άλλων εισηγήσεων από ειδικούς επιστήμονες κατά την ημέρα των εξετάσεων αυτών είναι αξιέπαινες και μακάρι να είχαν ευρύτερη εφαρμογή.

Το «στοίχημα» της κυνηγετικής εκπαίδευσης θα επιτευχθεί μόνο με την εθελούσια συμμετοχή των κυνηγών. Πιθανόν κάποιες μεταβατικές

φάσεις (πιστοποιητικά παρακολούθησης, πιστοποιητικά συμμετοχής σε φιλοθηραματικές δράσεις, κλπ) να είχαν έναν συμβολικό χαρακτήρα, απλά και μόνο για την ενίσχυση της σύνδεσης με τον μεμονωμένο κυνηγό και της ενεργοποίησής του. Το ζητούμενο όμως είναι πως θα καταφέρουμε ο Έλληνας κυνηγός να συμμετάσχει οικειοθελώς σε προγράμματα κυνηγετικής κατάρτισης. Θεωρείται, και με βάση τη σύγχρονη νεοελληνική πραγματικότητα, πως υποχρεωτικές προσπάθειες δεν θα επιφέρουν τα επιθυμητά αποτελέσματα.

Αν προσπαθήσουμε να σχηματοποιήσουμε την προσπάθεια για εφαρμογή κυνηγετικής εκπαίδευσης, θα διαπιστώσουμε πως η μαζική αυτή δράση έχει συγκεκριμένα γεωγραφικά σημεία αναφοράς. Και αυτά είναι οι κατανεμημένοι σε όλη την ελληνική επικράτεια Κυνηγετικοί Σύλλογοι, με τις ευρύτερες Κυνηγετικές Περιφέρειες των Κυνηγετικών Ομοσπονδιών. Η δε Κυνηγετική Συνομοσπονδία Ελλάδος θα είναι το γενικό συντονιστικό και επιχειρησιακό κέντρο, κατ' αντιστοιχία ενός Υπουργείου Παιδείας. Μέσα λοιπόν από την οργάνωση των κυνηγετικών συλλόγων πρέπει να ξεκινήσει αυτή η προσπάθεια, και καθώς θέλουμε ο Σύλλογος να αποτελέσει κοιτίδα, αλλά και κέντρο εκπαίδευσης, πρέπει συντονισμένα να ενημερωθούν και γιατί όχι να εκπαιδευτούν τα μέλη των Διοικητικών Συμβουλίων. Η δημιουργία του Κέντρου Εκπαίδευσης CEΑστην περιοχή του Κάτω Νευροκοπίου αποτελεί μια ουσιαστική και καλά στοχευμένη δράση.

Η κυνηγετική εκπαίδευση είναι μια προσπάθεια που αφορά όλον τον κυνηγετικό κόσμο, ακόμη και αυτόν που νιώθει πανίσχυρος σε γνώσεις, ικανότητες και κυνηγετική δεινότητα.

Η δύναμη των κυνηγετικών οργανώσεων δεν είναι τα εκατοντάδες χιλιάδες μέλη, αλλά η δράση και παρουσία του κάθε μεμονωμένου κυνηγού

Στις προηγούμενες δεκαετίες το κυνήγι, αλλά και ο κυνηγός, ως άτομο και ιδιότητα, δέχθηκαν μεγάλη πίεση σε όλο σχεδόν τον κόσμο, από ομάδες και οργανώσεις προστασίας του φυσικού περιβάλλοντος. Ήταν μάλλον η εποχή που ο αστικός πληθυσμός της Δύσης συνειδητοποιούσε τα τεράστια περιβαλλοντικά προβλήματα και έψαχνε για αφύπνιση και εξεύρεση εξιλαστήριου θύματος. Η «αφύπνιση» αυτή οδήγησε σε μια διόγκωση της πραγματικότητας και το κυνήγι χρεώθηκε με μύριες κατηγορίες. Με παρωχημένο τρόπο ορισμένοι εξακολουθούν να προτάσσουν και σήμερα στείρα αντικυνηγετική φρασεολογία της δεκαετίας του '70 και του '80.

Η συνεπής και σταθερή δράση των κυνηγετικών οργανώσεων, η επάνδρωση τους με επιστημονικό προσωπικό και η διατύπωση τεκμηριωμένου λόγου και επιχειρημάτων άμβλυne κατά πολύ αυτές τις εντυπώσεις. Μια ματιά στον ημερήσιο τύπο, αλλά ακόμη και στις ανακοινώσεις των οικολογικών οργανώσεων δείχνει πως ο συνήθης ύποπτος και μονίμως κατηγορούμενος κυνηγός, έχει πια μεταστραφεί ως λέξη προς το ορθότερον του λαθροθήρα, του ασυνείδητου κυνηγού, του ασυνείδητου οπλοφόρου, του παρανόμου, κλπ. Τουλάχιστον αυτή η συλλήβδην διαπόμπευση των κυνηγών έχει σταματήσει, και όσοι εξακολουθούν να χρησιμοποιούν γενικότητες μόνο γραφικοί καθίστανται.

Παράλληλα το θεσμικό πλαίσιο που αφορά την άσκηση της θήρας γίνεται πιο συγκεκριμένο σε εθνικό και πανευρωπαϊκό επίπεδο. Η ύπαρξη σαφούς νομοθετικού πλαισίου αποτελεί ένα επιπλέον επιχείρημα πως η θήρα διέπεται, πέραν των άγραφων, από ειδικούς γραπτούς νόμους και δεν υπάρχει η ασυδοσία που κάποιοι χρέωναν στον κυνηγό. Στο μεγαλύτερο μέρος της Ευρώπης νόμοι σχετικά με τη θήρα δημιουργήθηκαν, αλλά με την ενεργό συμμετοχή των εκπροσώπων των κυνηγών, δηλ. των κυνηγετικών τους οργανώσεων. Αυτές ήταν που πολύ

γρήγορα όχι μόνο αντιλήφθηκαν τις εξελίξεις, αλλά κυρίως ενισχύθηκαν σε δομές, υποδομές και προσωπικό ώστε να αποτελούν ισότιμο και σοβαρό συνομιλητή σε κάθε θέμα που σχετίζεται με τη θήρα. Σε πανευρωπαϊκό μάλιστα επίπεδο δημιούργησαν την FACE (την Πανευρωπαϊκή Κυνηγετική Ομοσπονδία), στην οποία μετέχουν τα περισσότερα ευρωπαϊκά κράτη. Στη χώρα μας η ίδρυση και η ιδιαίτερα επιτυχής λειτουργία της Ομοσπονδιακής Θηροφυλακής, πέραν της ενίσχυσης της τήρησης των νόμων, αποτελεί και ένα τεράστιο επικοινωνιακό επιχείρημα, που αφοπλίζει τον κάθε κακοπροαίρετο επικριτή του κυνηγετικού κόσμου.

Η τριτοβάθμια επίσης κάθετη διάρθρωση των κυνηγών σε τοπικούς Κυνηγετικούς Συλλόγους, στις Κυνηγετικές Ομοσπονδίες και στην Κυνηγετική Συνομοσπονδία αποτελεί μια μεγάλου μεγέθους συντονισμένη παρουσία, αλλά και δυναμική εκπροσώπηση των Ελλήνων κυνηγών. Αυτή η όμως η τεράστια δυνατότητα κινδυνεύει να παροπλιστεί και να αδρανοποιηθεί, αν στο μέλλον ο κυνηγός δεν συμμετάσχει στις διαδικασίες και στις δραστηριότητες των Κυνηγετικών Συλλόγων. Σε αρκετές περιπτώσεις η πλειοψηφία των κυνηγών εμφανίζεται μόνο σε λαχειοφόρους χορούς ή μόνο κατά την ημέρα έκδοσης της κυνηγετικής άδειας του. Ακόμη και έτσι όμως η συμμετοχή του είναι υψηλότερη από αυτή άλλων Συλλόγων και Συνδικαλιστικών Οργάνων και Ενώσεων. Σε ένα βαθμό είναι υπεύθυνη η αδιαφορία της νεοελληνικής πραγματικότητας και η εκ του μακρόθεν κριτική, που μας έχει επιβάλλει ως συμπεριφορά η εισβολή των Media στα σπίτια μας.

Από την άλλη όμως οι εξελίξεις τα τελευταία χρόνια σχετικά με τα κυνηγετικά ζητήματα ήταν ραγδαίες. Αλλαγές νόμων, ίδρυση Θηροφυλακής, θεσμική θωράκιση της λειτουργίας της, αλλαγές στην ετήσια Ρυθμιστική, νέα είδη συμπεριλαμβάνονται στα θηρεύσιμα, απειλές για περικοπές της κυνηγετικής περιόδου, ανακήρυξη πολλών

περιοχών ως προστατευόμενων, απειλές και πολλές αφορμές για τοπικές απαγορεύσεις, ανάγκες σε επιστημονική έρευνα, νομική τεκμηρίωση των κυνηγετικών θέσεων, επιστημονική τεκμηρίωση των κυνηγετικών θέσεων, κλπ. Θέματα που τα χειρίστηκαν με επιτυχία οι ηγεσίες των κυνηγετικών οργανώσεων έχοντας όμως την «εντολή» των μελών τους, δηλαδή των μεμονωμένων κυνηγών.

Σήμερα η κατάσταση οδεύει προς μια λειτουργική πραγματικότητα. Μια κατάσταση όπου ο κυνηγός είναι μέτοχος και διαμορφωτής των εξελίξεων, αρκεί να απαλλαγεί από την λανθασμένη εντύπωση πως ο ένας δεν μπορεί να αλλάξει τον ρου. Καταρχήν δεν είναι ένας, είναι το σύνολο των κυνηγών, που μπορούν συντονισμένα να εκφράζονται και να διαμορφώνουν τις εξελίξεις. Η πίεση των κυνηγών για την αντιμετώπιση των παράνομων οπλοφόρων οδήγησε στην ίδρυση της Ομοσπονδιακής Θηροφυλακής. Ίδρυση που αποφασίσθηκε σε ανοικτές Γενικές Συνελεύσεις σε όλες τις βαθμίδες των Κυνηγετικών Οργανώσεων. Η πίεση των κυνηγών είναι αυτή που οδήγησε στην επιστημονική θωράκιση της δραστηριότητας τους, στην έκθεση επιχειρημάτων για το ρόλο του κυνηγιού στην περιφερειακή ανάπτυξη, στη διαχείριση της άγριας πανίδας. Τις ανάγκες των κυνηγών αφουγκράστηκαν τα Δ.Σ δευτέρου και τρίτου βαθμού, και εκπονείται μακροπρόθεσμου σχεδιασμού μελέτη για την ενίσχυση του ενδημικού θηράματος.

Οι κυνηγετικές οργανώσεις έχουν σε πολλές περιπτώσεις εξελιχθεί σε σύγχρονες μονάδες παρέμβασης στην τοπική κοινωνία. Έχουν ιδρύσει ομάδες εθελοντισμού, πυρασφάλειας, έχουν ενταχθεί στον σχεδιασμό της Πολιτικής Προστασίας, έχουν πραγματοποιήσει εκατοντάδες δράσεις ειδικής παρέμβασης (αναδασώσεις, έργα βελτίωσης βιοτόπων, απελευθερώσεις θηραμάτων, παροχή τροφής στα είδη άγριας ζωής κατά τις περιόδους ακραίων καιρικών συνθηκών, κλπ). Όλες αυτές οι

δραστηριότητες βασίζονται στη δυναμική παρουσία του Έλληνα κυνηγού, καθώς για αυτές δεν αρκεί μόνο ένα επταμελές Δ.Σ με όρεξη. Το ενδιαφέρον του Έλληνα κυνηγού είναι αυτό που καταγράφεται δίπλα σε κάθε όνομα που απαρτίζει τους μακροσκελείς καταλόγους χιλιάδων εθελοντών σε δεκάδες σημεία της ελληνικής περιφέρειας. Ο μεμονωμένος κυνηγός είναι η κινητήρια δύναμη που ωθεί το εκάστοτε Δ.Σ για να αναλάβει δράσεις και πρωτοβουλίες. Η δύναμη των μελών και η διοικητική ικανότητα επιφέρουν τις θετικές εξελίξεις που γνωρίζουμε.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΣ ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΩΝ ΕΝΕΡΓΕΙΩΝ

Οι συμμετέχοντες θα πρέπει να έχουν λάβει:

Πριν από τη διεξαγωγή:

- Έτοιμο δελτίο συμμετοχής προς συμπλήρωση,
- Ερωτηματολόγιο για τον τρόπο εμπλοκής τους στη διαχείριση του ενδιαυτήματος,
- Επίσημη επιστολή-πρόσκλησή τους στο έργο κατάρτισης,
- Πρόγραμμα και θεματικές ενότητες του σεμιναρίου,
- Εισαγωγικά έντυπα για: την περιοχή διεξαγωγής, τον φορέα φιλοξενίας, τον κυνηγότοπο και το καθεστώς διαχείρισής του,
- Οδηγίες πρόσβασης στον χώρο διεξαγωγής,
- Έντυπα σχετικά με υφιστάμενα διαχειριστικά σχέδια του ενδιαυτήματος,
- Γενικά έντυπα για τη θήρα και τους θηραματικούς πόρους,
- Γενικές πληροφορίες για το πρόγραμμα διεξαγωγής, τους συνδιοργανωτές, τυχόν χρηματοδότες, άλλες συνεργασίες κλπ.

Κατά τη διάρκεια της διεξαγωγής

- Χάρτη της περιοχής,
- Πληροφορίες για τους άλλους συμμετέχοντες,
- Πληροφορίες για τους εισηγητές (σύντομο βιογραφικό),
- Επιπλέον πληροφοριακό υλικό για την περιοχή

- Διαθέσιμο οπτικοακουστικό υλικό,
- Ερωτηματολόγιο για την καθημερινή και την τελική αξιολόγηση,
- Τα κείμενα των εισηγήσεων.

Στο τέλος της διεξαγωγής:

- Κατάλογο επικοινωνίας συμμετεχόντων και εισηγητών,
- Προτεινόμενη σχετική βιβλιογραφία,
- Βεβαίωση συμμετοχής,
- Τα αποτελέσματα της εργασίας σε ομάδες.

Μετά τη λήξη του έργου κατάρτισης:

- Έκθεση για τη διεξαγωγή,
- Πρακτικά σεμιναρίου περιλαμβανομένων των συμπερασμάτων και των επιμέρους συζητήσεων,
- Τελική αξιολόγηση του σεμιναρίου,
- Ευχαριστήριες επιστολές σε όσους βοήθησαν,
- Διανομή των πρακτικών στους συμμετέχοντες και σε άλλους σχετικούς φορείς.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2: Η ιστορία των πρώτων κυνηγετικών οργανώσεων στη Βόρεια Ελλάδα.

Η ίδρυση της Κυνηγετικής Ομοσπονδίας Μακεδονίας - Θράκης

Η δραστηριότητα του κυνηγιού είναι άμεσα συνδεδεμένη με την παράδοση των κατοίκων της Μακεδονίας και της Θράκης, περιοχών που χαρακτηρίζονται από αφθονία θηραμάτων και από την ύπαρξη αξιόλογων οικοσυστημάτων τους.

Η οργάνωση των κυνηγών της Βόρειας Ελλάδας σε κυνηγετικούς συλλόγους ξεκίνησε ήδη από τις αρχές του 20ού αιώνα. Κατά τις δεκαετίες του 1920 και 1930 σημειώνονται οργανωμένες προσπάθειες για την ανάπτυξη της κυνηγετικής ιδέας και για την υιοθέτηση δόκιμων διαχειριστικών λύσεων στα ζητήματα της άγριας πανίδας. Παράλληλα όλοι οι κυνηγετικοί φορείς του βορειοελλαδικού χώρου αποτελούσαν ουσιαστικό κομμάτι των τοπικών κοινωνιών, διοργανώνοντας μεγάλο αριθμό κοινωνικών και ιδιαίτερα ζωντανών εκδηλώσεων κάθε χρόνο.

Ενδεικτικά αναφέρεται ότι στην περιοχή της Θεσσαλονίκης δημιουργήθηκαν τη δεκαετία του 1930 η Ένωση Κυνηγών και Σκοπευτών Θεσσαλονίκης και η Εταιρεία Προστασίας και Αναπαραγωγής θηραμάτων. Τη δεκαετία του 1950 οι δύο αυτοί φορείς προχώρησαν στην ίδρυση του Κυνηγετικού Συλλόγου Θεσσαλονίκης. Αξίζει να αναφερθεί ότι στα μέσα της δεκαετίας του 1930 η Εταιρεία Προστασίας και Αναπαραγωγής Θηραμάτων πραγματοποίησε την πρώτη προσπάθεια εμπλουτισμού θηραμάτων, εισάγοντας με δικά της έξοδα 600 φασιανούς από την Ουγγαρία.

Από το 1923 και μετά καταβλήθηκε από την πλευρά της Πολιτείας προσπάθεια ώστε να ευνοηθεί η ίδρυση και λειτουργία κυνηγετικών σωματείων. Έτσι ήδη στη δεκαετία του 1920 λειτουργούσαν στη Βόρεια Ελλάδα 15 αναγνωρισμένοι Κυνηγετικοί Σύλλογοι. (Καστοριάς, Φλώρινας, Κοζάνης, Ναούσης, Βέροιας, Έδεσσας, Γιαννιτσών, Θεσσαλονίκης, Πολυγύρου, Δράμας, Καβάλας, Νιγρίτης, Σερρών, Αλεξανδρούπολη, Κομοτηνής, Σουφλίου)

Οι Κυνηγετικές Οργανώσεις πήραν τη σημερινή τους μορφή, κυρίως με την Υπουργική Απόφαση 25234/1637 της 4^{ης} Μαΐου 1976 «Περί εγκρίσεως Καταστατικού Κυνηγετικών Συλλόγων, Κυνηγετικών Ομοσπονδιών και Κυνηγετικής Συνομοσπονδίας Ελλάδας». Τότε

εγκρίθηκε και το Καταστατικό λειτουργίας της Ομοσπονδίας μας, με την ονομασία «Κυνηγετική Ομοσπονδία Βορείου Ελλάδας» (ΚΟΒΕ).

Το 1992, η μέχρι τότε Κυνηγετική Ομοσπονδία Βορείου Ελλάδας μετονομάστηκε σε «Κυνηγετική Ομοσπονδία Μακεδονίας Θράκης» (ΣΤ' ΚΟΜΑΘ), με απόφαση της Έκτακτης Γενικής Συνέλευσης των μελών της, που έλαβε χώρα στις 23 Φεβρουαρίου.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 3: Ο ρόλος και το έργο των κυνηγετικών οργανώσεων

1.1. Γενικά

Ο κυνηγετικός κόσμος αποτέλεσε την κοινωνική ομάδα που πρώτη πίεσε και πέτυχε να θεσπισθούν προστατευτικές διατάξεις για την άγρια ζωή στη νεότερη Ελλάδα. Οι Κυνηγετικές Οργανώσεις απέκτησαν την σημερινή τους μορφή το 1969 μέσα από το Ν.Δ. 86/1969 περί «Δασικού Κώδικα». Αρκετές από τις διατάξεις του νομοθετήματος αυτού αντιγράφουν αυτούσιες τις προτάσεις των Πανελλήνιων Κυνηγετικών Συναντήσεων που είχαν προηγηθεί τη δεκαετία του 1920-1930, απηχώντας επιχειρήματα και αντιλήψεις προστασίας της άγριας ζωής, που θα τα ζήλευαν οι σημερινοί όψιμοι οικολογούντες. Με βάση τις διατάξεις αυτές, και μετά από συνεχείς πιέσεις των κυνηγετικών οργανώσεων προσλαμβάνονται φύλακες θήρας, προστατεύονται τα είδη που κινδύνευαν, τίθενται αυστηρότατοι κανόνες στη θήρα, απαγορεύεται η χρήση παγίδων και διχτύων, απαγορεύεται η θανάτωση και εμπορία προστατευόμενων ειδών, ιδρύονται θηρευτικά πάρκα.

Ακόμη μέσα από τις ίδιες διατάξεις του «Δασικού Κώδικα» ιδρύονται και οι σημερινοί 250 Κυνηγετικοί Σύλλογοι σε όλη τη χώρα, οι οποίοι υπάγονται στην δικαιοδοσία των 7 Κυνηγετικών Ομοσπονδιών και αυτές με τη σειρά τους στη δικαιοδοσία της Κυνηγετικής Συνομοσπονδίας Ελλάδος. Με αυτό τον τρόπο διαμορφώνεται πλέον ένα δίκτυο οργανώσεων που συνεργάζονται με την πολιτεία, με κοινά καταστατικά λειτουργίας και κοινό σκοπό, ο οποίος συνιστάται στην προστασία και ανάπτυξη του θηραματικού πλούτου της χώρας.

1.2. Η δράση των ΚΥΝΗΓΕΤΙΚΩΝ ΣΥΛΛΟΓΩΝ

Σχεδόν σε κάθε γωνιά της Ελληνικής γης λειτουργεί ένας Κυνηγετικός Σύλλογος, που παράγει κάθε χρόνο ένα σημαντικό φιλοπεριβαλλοντικό έργο. Διαθέτοντας περισσότερα από 4.000.000 € ετησίως, από τις εισφορές που καταθέτουν οι κυνηγοί, τα εκλεγμένα Διοικητικά Συμβούλια και τα μέλη των Κυνηγετικών Συλλόγων:

- Μεριμνούν για την εξασφάλιση επαρκούς κυνηγετικής δραστηριότητας στην περιοχή τους
- Σπέρνουν εγκαταλελειμμένους αγρούς
- Εμπλέκονται με σημαντικό ρόλο στα μεγάλα φιλοπεριβαλλοντικά προγράμματα της Κυνηγετικής Συνομοσπονδίας
- Προσλαμβάνουν θηροφύλακες και τους εξοπλίζουν με κάθε απαραίτητο σύγχρονο μέσο
- Εκτρέφουν και απελευθερώνουν θηράματα σε όλες τις προστατευόμενες περιοχές έτσι ώστε να εγκατασταθούν άγριοι πληθυσμοί
- Σώζουν από τροφопενία χιλιάδες άγρια ζώα, ρίχνοντας τόνους τροφών σε παγωμένες λίμνες και χιονισμένα δάση
- Δενδροφυτεύουν χιλιάδες στρέμματα σε περιοχές που κάηκαν ή καταστράφηκαν από άλλες αιτίες
- Οργανώνουν ομάδες πυρασφάλειας και συνδράμουν στο έργο των πυροσβεστικών δυνάμεων
- Επεμβαίνουν προς κάθε κατεύθυνση, προκειμένου να αποφευχθούν καταστροφές του περιβάλλοντος ή υποβάθμιση των οικοτόπων
- Εκδίδουν εφημερίδες και περιοδικά φιλοπεριβαλλοντικού περιεχομένου

Μια πραγματική “στρατιά” ανθρώπων ακούραστα εργάζεται για τη διάσωση και ανάπτυξη εκείνου του ανανεώσιμου φυσικού πόρου, που αν εξαντληθεί, ο κυνηγός αυτοκαταργείται: Των άγριων θηραματικών πληθυσμών.

1.3. Το έργο των ΚΥΝΗΓΕΤΙΚΩΝ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΩΝ

Το πλήθος και η ποικιλία των φιλοπεριβαλλοντικών δραστηριοτήτων που προαναφέρθηκαν, δεν θα μπορούσε να κατευθυνθεί σε συγκεκριμένους τομείς, ούτε να τεθούν προτεραιότητες, αν δεν υπήρχαν οι 7 Κυνηγετικές Ομοσπονδίες, κατανεμημένες στις 7 γεωγραφικές περιφέρειες της χώρας. Έχοντας κύριο ρυθμιστικό ρόλο, οι Κυνηγετικές Ομοσπονδίες ελέγχουν το έργο των 250 Κυνηγετικών Συλλόγων, δίνουν κατευθύνσεις και επιλύουν μια σειρά λειτουργικών προβλημάτων. Βασικό μέλημά τους είναι η προσαρμογή της θηραματικής πολιτικής στις ιδιαιτερότητες της κάθε περιφέρειας, η φροντίδα για την ορθή εκτέλεσή της καθώς και ο συντονισμός και η ενίσχυση των διαφόρων φιλοθηραματικών και φιλοπεριβαλλοντικών δραστηριοτήτων των αντίστοιχων Κυνηγετικών Συλλόγων. Για τον σκοπό αυτό, οι Κυνηγετικές Ομοσπονδίες επενδύουν ετησίως πάνω από 2.000.000 € .

Στις Κυνηγετικές Ομοσπονδίες επίσης έχει ανατεθεί ο συντονισμός και σε μεγάλο βαθμό η εφαρμογή των μεγάλων προγραμμάτων που έχει ξεκινήσει η Κυνηγετική Συνομοσπονδία. Αυτές είναι αυτές που κατευθύνουν, εξασφαλίζουν τις προϋποθέσεις, λαμβάνουν μέτρα και ελέγχουν την τήρηση των μεθόδων που πρέπει να εφαρμοστούν, ώστε να εξασφαλιστεί η εγκυρότητα και η αξιοπιστία των επιμέρους αποτελεσμάτων και μελετών.

1.4. Ο ρόλος της ΚΥΝΗΓΕΤΙΚΗΣ ΣΥΝΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Η Κυνηγετική Συνομοσπονδία Ελλάδος, όντας το ανώτατο επιτελικό όργανο στην κορυφή της ιεραρχίας των Κυνηγετικών Οργανώσεων, είναι ο θεσμικός συνομιλητής της Πολιτείας για θέματα κυνηγίου. Αυτή έχει την ευθύνη για την προώθηση όλων των αναγκαίων ενεργειών για διασφάλιση και ανάπτυξη της κυνηγετικής δραστηριότητας και για βελτίωση και αναβάθμιση του φυσικού περιβάλλοντος. Για να γίνει αυτό, η Κυνηγετική Συνομοσπονδία διαμορφώνει συγκεκριμένη φιλοπεριβαλλοντική πολιτική, καταρτίζει μακροπρόθεσμο σχεδιασμό για την αέναη ύπαρξη και ανάπτυξη του θηραματικού πλούτου και ελέγχει τις κυνηγετικές Ομοσπονδίες και τους Συλλόγους, φροντίζοντας για την ορθή εφαρμογή των αποφάσεων που αφορούν στην υλοποίηση των παραπάνω στόχων.

Έχοντας επωμισθεί το βάρος της στρατηγικής για την αντιμετώπιση των ακανθωδών προβλημάτων που αντιμετωπίζει σήμερα το φυσικό περιβάλλον (και κατά συνέπεια και ο θηραματικός πόρος), η Κ.Σ.Ε. παρακολουθεί τις διεθνείς και κοινοτικές εξελίξεις και δίνει σε εθνικό επίπεδο τις ενδεδειγμένες κατευθύνσεις στεράστιο “οικοδόμημα” των Κυνηγετικών Οργανώσεων. Μέσα από αυτή την στρατηγική: α) η επιστήμη της οικολογίας και η σύγχρονη θεώρηση του διαχειριστικού ρόλου του κυνηγού, β) οι επιταγές του Κοινοτικού Δικαίου και των Διεθνών Συμβάσεων γ) οι διεθνείς επιστημονικές και πολιτικές συνεργασίες, δ) οι αποφάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, ε) οι προτάσεις των Πανεπιστημιακών και άλλων Ερευνητικών Κέντρων, που ασχολούνται με την μελέτη, προστασία και ανάπτυξη της άγριας ζωής, μετουσιώνονται σε συγκεκριμένες κατευθύνσεις με στόχο την υλοποίησή

τους από τις 7 Κυνηγετικές Ομοσπονδίες, τους 250 Κυνηγετικούς Συλλόγους και τους χιλιάδες απλούς κυνηγούς σε κάθε γωνιά της Ελλάδας.

Με τη βοήθεια όλων των παραπάνω δράσεων και μελετών η Κ.Σ.Ε. υπερασπίζει πάντα με επιστημονικά τεκμηριωμένα επιχειρήματα τις θέσεις του κυνηγετικού κόσμου και αναδεικνύει την ιδιαίτερη πολιτιστική ταυτότητα της ελληνικής θήρας, με πολλές και μεγάλες επιτυχίες ως τώρα, στις επιθέσεις και τις κατηγορίες που επιχειρούνται τόσο σε εθνικό όσο και σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

Ο ρόλος και το έργο όλων των βαθμίδων των κυνηγετικών οργανώσεων για την απόκτηση αξιόπιστων στοιχείων και πληροφοριών καθώς και για την αναβάθμιση των βιοτόπων παίρνει μορφή μέσα από τη συμμετοχή, το συντονισμό και την υλοποίηση των παρακάτω μεγάλων προγραμμάτων:

1.4.1. Πρόγραμμα προσδιορισμού της φαινολογίας της μετανάστευσης των θηρευσίμων πτηνών στην Ελλάδα

Με πρωτοβουλία της Κ.Σ.Ε. και με στόχο να καταγραφεί η μετανάστευση των άγριων πουλιών, που βρίσκονται κάθε χρόνο στη χώρα μας, έχει ξεκινήσει ένα από τα μεγαλύτερα και πληρέστερα προγράμματα στην Ευρώπη, κόστους 600.000 €.

Με την επιστημονική καθοδήγηση του Πανεπιστήμιου της Θεσσαλονίκης και σε συνεργασία με το Μεσογειακό Ινστιτούτο Διατήρησης της Θηραματικής και Άγριας Πανίδας (Γαλλία) και το Ίδρυμα των Μεταναστευτικών Πτηνών της Δυτικής Παλαιαρκτικής (Γαλλία), που έχουν εμπειρία δεκαετιών σε όλη την Ευρώπη και την Αφρική και δραστηριοποιούνται σε περισσότερες από 110 χώρες,

εξειδικευμένα άτομα ενεργούν σχεδόν καθημερινά για λογαριασμό της Κ.Σ.Ε. σε κάθε σημαντικό βιότοπο της Ελλάδας.

Για την παρακολούθηση της μετανάστευσης των υδρόβιων πουλιών, 40 εκπαιδευμένοι παρατηρητές σαρώνουν τους σημαντικούς υδροβιότοπους από τον Έβρο μέχρι την Κρήτη και από τη Μυτιλήνη μέχρι τον Αμβρακικό, 3 φορές το μήνα ξεπερνώντας σε σύνολο τις 3.500 παρατηρήσεις ετησίως.

Παράλληλα, χρησιμοποιείται υψηλής τεχνολογίας εξοπλισμός για να καταγραφούν οι μεταναστεύσεις των τσιγλών και των κοτσύφων, με μεθόδους που εφαρμόζονται για πρώτη φορά στην Ελλάδα, ίδιες με αυτές που εφαρμόζονται σε όλη την υπόλοιπη Ευρώπη.

Τα υπόλοιπα, κυνηγετικού ενδιαφέροντος, μεταναστευτικά πουλιά, όπως οι μπεκάτσες και οι φάσσες, καταγράφονται από εξειδικευμένες ομάδες κυνηγών, μετά από λεπτομερή ενημέρωση πάνω στις μεθόδους που πρέπει να εφαρμόζονται, ώστε να προσδιοριστούν οι ημερομηνίες άφιξης και αναχώρησης των ειδών αυτών.

Δρώντας με μεθόδους ταυτόσημες με άλλες των υπόλοιπων ευρωπαϊκών χωρών, οι ελληνικές κυνηγετικές οργανώσεις μπορούν τώρα να έχουν αξιόπιστα αποτελέσματα για το χρόνο μετανάστευσης των πτηνών αυτών και κυρίως, αποτελέσματα που επί δεκαετίες ζητούσαν από τη χώρα μας οι Ευρωπαϊκές Επιτροπές, αλλά εμείς ως κράτος, αδυνατούσαμε να παρέχουμε.

Στηριζόμενοι στα αποτελέσματα αυτά οι κυνηγετικές οργανώσεις, με τους επιστημονικούς τους συνεργάτες, θα έχουν πλέον αδιαμφισβήτητα και ασφαλή στοιχεία που θα ισχυροποιούν τις θέσεις τους για τη χρονική περίοδο άσκησης του κυνηγίου στην Ελλάδα.

Η επιστημονική τεκμηρίωση του κυνηγιού ως μέσο διαχείρισης του φυσικού περιβάλλοντος θα καταργήσει πλέον τις αμφίβολης ποιότητας εκτιμήσεις, που δίνονταν μέχρι τώρα, συνήθως από περιστασιακούς φυσιολάτρες – παρατηρητές και οργανώσεις με αντικυνηγετικές, κατά βάση, κατευθύνσεις.

1.4.2. Πρόγραμμα καταγραφής της κυνηγετικής κάρπωσης (ARTEMIS)

Το πρόγραμμα ARTEMIS είναι μια διαρκής μελέτη παρακολούθησης των θηραματικών πληθυσμών και καταγραφής της κυνηγετικής κάρπωσης. Το πρόγραμμα ονομάστηκε έτσι προς ανάμνηση της αρχαίας θεάς προστάτιδας του κυνηγιού, επειδή αποτελεί την πρώτη μελέτη εθνικής κλίμακας που εκπονείται με αντικείμενο το κυνήγι.

Το πρόγραμμα εκπονεί η Κυνηγετική Συνομοσπονδία Ελλάδας και έχει επανειλημμένα αποσπάσει επαινετικές κριτικές από Ευρωπαϊκούς Οργανισμούς και αναγνώριση σε Παγκόσμια Συνέδρια. Έχει συμπληρώσει ήδη 12 χρόνια εφαρμογής, με στοιχεία που θεωρούνται από τα πλέον πλήρη και αξιόλογα σε σχέση με αυτά αντίστοιχων προγραμμάτων που εφαρμόζονται στην Ευρώπη.

Η υλοποίησή του στηρίζεται στην επιστροφή συμπληρωμένου ερωτηματολογίου, στο τέλος της κυνηγετικής περιόδου, όπου περιγράφεται η κάρπωση που πέτυχε ο κάθε κυνηγός κατά τη διάρκεια των κυνηγετικών του εξόδων, σε συνδυασμό με διάφορα στοιχεία που αφορούν την κυνηγετική του εξειδίκευση και τις συνήθειες του ίδιου του κυνηγού.

Από το πρόγραμμα αυτό έχουν προκύψει αποτελέσματα, μέσα από σύγχρονες στατιστικές μεθόδους, που αναδεικνύουν την εικόνα των

ελλήνων κυνηγών, τις προτιμήσεις τους στα θηράματα και το σημαντικότερο, οδηγούν σε πολύ σοβαρές εκτιμήσεις σχετικά με την κατάσταση των θηραματικών πληθυσμών.

Από τα συμπληρωμένα δελτία του ARTEMIS προκύπτει ένα πλήθος πληροφοριών, τις οποίες επεξεργάζεται ειδική ομάδα επιστημόνων με πολυετή εμπειρία, και περιγράφονται με σαφήνεια τα δεδομένα της κυνηγετικής κάρπωσης στην Ελλάδα.

Η Κυνηγετική Συνομοσπονδία, υιοθετώντας το ARTEMIS πριν από 12 χρόνια, λειτούργησε με γνώμονα τις μελλοντικές απαιτήσεις της Ενωμένης Ευρώπης. Πράγματι πρόσφατα κρίθηκε σκόπιμο να εφαρμοστεί ένα ανάλογο πανευρωπαϊκό σύστημα, θεωρώντας ότι το Ελληνικό σύστημα καταγραφής (ARTEMIS), πληρεί με περίσσεια τις απαιτήσεις των πανευρωπαϊκών μεθόδων καταγραφής της κάρπωσης. Η πρόταση αυτή έγινε αποδεκτή από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, στην Πανευρωπαϊκή Συνδιάσκεψη για την κυνηγετική κάρπωση που πραγματοποιήθηκε στην Αθήνα τον Ιούνιο του 2006, με παρουσία του αρμόδιου Επιτρόπου Περιβάλλοντος της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Σκοποί της μελέτης αυτής είναι:

- Η εκτίμηση, κατ' αρχήν, της εθνικής κυνηγετικής κάρπωσης δηλαδή του συνολικού αριθμού των θηραμάτων κατά είδος, που θηρεύονται κάθε χρόνο στην Ελλάδα. Στη συνέχεια η εκτίμηση αυτή εξειδικεύεται σε επίπεδο κυνηγετικών περιφερειών (εδαφική περιοχή Κυνηγετικών Ομοσπονδιών) μέχρι να φθάσει στο επίπεδο νομού.
- Η καταγραφή διαφόρων χαρακτηριστικών της κυνηγετικής δραστηριότητας, όπως η κυνηγετική ζήτηση κατά θήραμα και γεωγραφική ενότητα, ο συνολικός ετήσιος αριθμός των εξορμήσεων

του μέσου κυνηγού, η μέση διάρκεια μιας κυνηγετικής εξόρμησης και από ποιους παράγοντες επηρεάζεται, η διασπορά των κυνηγών στον Ελλαδικό χώρο και πως αυτή διαφοροποιείται μεταξύ των κατοίκων των μεγάλων αστικών κέντρων και της επαρχίας, πόσα φυσίγγια καταναλώνονται ανά εξόρμηση και συνολικά, πως κυμαίνεται ο αριθμός των κυνηγών της παρέας σε σχέση με το θήραμα κ.α.

- Ο αριθμητικός προσδιορισμός των δεικτών θηραματικής αφθονίας, έτσι ώστε αυτοί συγκρινόμενοι στατιστικά από χρονιά σε χρονιά να οδηγούν σε συμπεράσματα για την πορεία των θηραματικών πληθυσμών (τάση αύξησης ή μείωσης). Τέτοιοι δείκτες είναι λ.χ. ο μέσος αριθμός των θηραμάτων που συναντά ο κυνηγός σε μια του εξόρμηση και ο μέσος αριθμός των θηραμάτων που θηρεύει ο κυνηγός σε μια του εξόρμηση. Δείκτης επιτυχίας της αναπαραγωγής αποτελεί ο μέσος αριθμός των πουλιών του κοπαδιού για τις πέρδικες, όταν υπολογιστεί για τις πρώτες μέρες της κυνηγετικής περιόδου (~ 15 Σεπτ.). Αντίθετα, όταν ο αριθμός των πουλιών αφορά το τέλος της περιόδου (~ 30 Νοεμβ.) δείχνει την ικανότητα επιβίωσης του κοπαδιού τον χειμώνα.
- Η μελέτη της εισόδου ορισμένων θηρεύσιμων αποδημητικών στη χώρα μας, όπως της μπεκάτσας, της φάσσας, των τσιχλών, των παπιών κ.ά., καθώς και η έξοδος κάποιων άλλων, όπως το ορτύκι, το τρυγόνι κλπ..

Φίλε κυνηγέ,

Η συμπλήρωση του ερωτηματολογίου ARTEMIS είναι πολύ σημαντική ενέργεια. Μην ξεχνάς πως πρόκειται για μια έρευνα που χρηματοδοτείται από τους κυνηγούς και εξυπηρετεί τον κυνηγετικό κόσμο, δίνοντας πολύτιμα και αξιόπιστα στοιχεία για τη συνέχιση της

κυνηγετικής δραστηριότητας. Τα στοιχεία αυτά είναι απόρρητα, γι' αυτό μη διστάζεις να το συμπληρώνεις.

1.4.3. Πρόγραμμα προσδιορισμού της σχετικής αφθονίας των θηραματικών ειδών στην Ελλάδα μέσω της κυνηγετικής δραστηριότητας (ARTEMIS II)

Σε συνέχεια της εφαρμογής του προγράμματος ARTEMIS και με στόχο την ολοκλήρωση της εικόνας της κυνηγετικής κάρπωσης και της κατάστασης των πληθυσμών των θηραματικών ειδών στην Ελλάδα, η Κυνηγετική Συνομοσπονδία Ελλάδας προχώρησε στην εκπόνηση ενός συμπληρωματικού προγράμματος για να εκτιμηθεί η δομή των πληθυσμών και των κυνηγετικών αποθεμάτων.

Το πρόγραμμα αυτό, κόστους 90.000 €, στηρίζεται απόλυτα στη συνεργασία των κυνηγών, χρησιμοποιώντας παράλληλα και το δυναμικό των θηροφυλάκων των Ομοσπονδιών. Τα στοιχεία που συλλέγονται καθημερινά, κατά την κυνηγετική περίοδο, μέσω των τακτικών ελέγχων που διεξάγουν οι Ομοσπονδιακοί θηροφύλακες, τροφοδοτούν μια βάση δεδομένων από την οποία θα προκύψουν πολύτιμες πληροφορίες που θα περιγράφουν την κατάσταση του πληθυσμού του καθενός θηράματος.

Οι πληροφορίες που συλλέγουν οι Ομοσπονδιακοί θηροφύλακες για την υλοποίηση του προγράμματος περιλαμβάνουν γενικές πληροφορίες της κυνηγετικής εξόρμησης του ελεγχόμενου κυνηγού, καταγραφή των θηραμάτων που έχουν θηρευθεί καθώς και λήψη, κατόπιν άδειας του κυνηγού, τμήματος από συγκεκριμένα σημεία του θηράματος, όπως τμήμα της φτερούγας του πτηνού ή μέρος του ποδιού του λαγού. Όλα αυτά τα δεδομένα αναλυόμενα με συγκεκριμένο τρόπο οδηγούν στην ακριβή γνώση της κατάστασης του πληθυσμού του κάθε θηρεύσιμου είδους.

Γνωρίζοντας την κατάσταση των πληθυσμών των θηραματικών ειδών, ανά πάσα στιγμή, οι επιστήμονες των Κυνηγετικών Οργανώσεων είναι σε θέση να κρίνουν τη σοβαρότητα ή την ανησυχία που πρέπει να δημιουργούν φαινόμενα που έως τώρα ήταν ανεξήγητα και πιθανόν δημιουργούσαν αδικαιολόγητο πανικό, όπως η ξαφνική μείωση που κατά διαστήματα παρατηρείται σε κάποιο θήραμα. Είναι χαρακτηριστικό το παράδειγμα του 2002, όταν οι κυνηγοί σε όλη την Ευρώπη με ανησυχία παρατήρησαν ότι είχαν εξαφανιστεί οι μπεκάτσες από όλα τα μπεκατσοτόπια. Όμως η γνώση από ανάλογα προγράμματα επέτρεψε στους επιστήμονες, που παρακολουθούσαν τους πληθυσμούς του είδους, να επέμβουν καθησυχαστικά, διατυπώνοντας με βεβαιότητα την άποψη, ότι οι πληθυσμοί είναι υγιείς και ότι οι μπεκάτσες θα ξαναεμφανιστούν τις επόμενες χρονιές σε μεγάλους αριθμούς, **όπως πράγματι έγινε.**

Είναι προφανές ότι με τη γνώση αυτών των παραγόντων προλαμβάνονται τα βιαστικά, επικίνδυνα και ασαφή συμπεράσματα, που μόνο βεβαιασμένες απαγορεύσεις θήρας μπορούν να επιφέρουν, ενώ ταυτόχρονα μπορεί να υπάρξει σημαντική συνεισφορά στη λήψη διαχειριστικών μέτρων ώστε να βοηθηθούν οι θηραματικοί πληθυσμοί που χρειάζονται επιπλέον ενίσχυση.

Βασικές απαντήσεις για το ARTEMIS II:

1.4.3.1. Τι είναι το Άρτεμις II;

Είναι η διαρκής λήψη και επεξεργασία στοιχείων και πληροφοριών που αφορούν την κυνηγετική δραστηριότητα, με στόχο τον προσδιορισμό της σχετικής αφθονίας (πληθυσμιακών τάσεων) των θηραματικών ειδών στη χώρα μας. Το πρόγραμμα αυτό έρχεται να συμπληρώσει το Άρτεμις I, κυρίως στον τομέα της συλλογής και ανάλυσης βιολογικού υλικού

από τα θηράματα. Αποτελεί έργο της Κυνηγετικής Συνομοσπονδίας Ελλάδας και χρηματοδοτείται εξ ολοκλήρου από αυτήν.

1.4.3.2 Πως γίνεται η συλλογή των στοιχείων;

Η συλλογή των στοιχείων γίνεται από τους Θηροφύλακες των κυνηγετικών οργανώσεων με τη βοήθεια ειδικού εξοπλισμού που τους έχει προμηθεύσει η ΚΣΕ. Έτσι οι θηροφύλακες στη διάρκεια των τυπικών τους ελέγχων συμπληρώνουν κατ' αρχήν τοειδικά σχεδιασμένο για το σκοπό αυτό ερωτηματολόγιο, παίρνοντας από τον ελεγχόμενο κυνηγό μια σύντομη συνέντευξη.

Ακολούθως ερωτούν τον κυνηγό αν διατίθεται να τους δώσει κάποιες φτερούγες από τα πουλιά που έχει θηρεύσει, ένα μπροστινό πόδι από τον λαγό ή αν μπορούν να εξετάσουν την οδοντοστοιχία του θηρευμένου αγριόχοιρου για να προσδιορίσουν την ηλικία του. Τα δείγματα αυτά τα τοποθετούν σε ειδικό σακουλάκι από πολυαιθυλένιο, συσχετίζουν σε ειδική ετικέτα (Εικ. 6) το δείγμα με τον αύξοντα αριθμό του ερωτηματολογίου που αντιστοιχεί σε μια κυνηγετική εξόρμηση του ελεγχόμενου κυνηγού και τα αποθηκεύουν σε καταψύκτη.

1.4.3.3. Πως γίνεται η επεξεργασία των στοιχείων;

Δώδεκα θηροφύλακες διάσπαρτοι σε όλη τη χώρα, οι οποίοι αποτελούν και τους «πυρήνες» του προγράμματος συγκεντρώνουν τα δείγματα αυτά, ο καθένας από τους θηροφύλακες της ζώνης ευθύνης του και μετά από ειδική εκπαίδευση, τα αποψύχουν, τα αποξηραίνουν και ακολούθως αναγνωρίζουν την ηλικία και το φύλο του πουλιού ή του λαγού, στο οποίο ανήκαν αντίστοιχα. Όλα αυτά τα πρωτογενή στοιχεία

θα συγκεντρωθούν στην έδρα της επιστημονικής ομάδας και, αφού εισαχθούν σε Η/Υ, θα υποβάλλονται σε στατιστική επεξεργασία.

1.4.3.4. Αποτελέσματα

Από την ανάλυση και ερμηνεία των στοιχείων του ερωτηματολογίου μελετώνται χαρακτηριστικά της κυνηγετικής δραστηριότητας όπως:

- η κυνηγετική προτίμηση κατά θήραμα και η γεωγραφική της κατανομή,
- η κυνηγετική πίεση των διάφορων περιοχών σε σχέση και με την προέλευση των κυνηγών,
- η θηραματική αφθονία, που προσδιορίζεται από τις ειδικότερες παραμέτρους του κυνηγετικού δείκτη αφθονίας θηραμάτων, όπως η κυνηγετική ευκαιρία, η κυνηγετική κάρπωση, κ.α.

Από την ανάλυση και ερμηνεία των στοιχείων που προκύπτουν από το βιολογικό υλικό (φτερούγες πουλιών, πόδια λαγού και εξέταση δοντιών αγριόχοιρου) προσδιορίζονται:

- Οι συχνότητες ηλικίας και φύλου αντιπροσωπευτικού δείγματος ατόμων διαφόρων θηραματικών ειδών και απ' αυτό συνάγονται οι δημογραφικές τάσεις των πληθυσμών τους,
- Οι σχέσεις μεταξύ δημογραφικής κατάστασης, μετακινήσεων και γεωγραφικής κατανομής των πληθυσμών των διαφόρων ειδών.

1.4.3.5. Οφέλη

Τα οφέλη από το πρόγραμμα αυτό είναι ποικίλα και ιδιαίτερα σημαντικά. Ενδεικτικά αναφέρονται:

1. Η δυνατότητα διαμόρφωσης τεκμηριωμένων προτάσεων για την επίτευξη συνεχούς και δίκαιης απολαβής του πλεονάσματος του θηραματικού κεφαλαίου σε συνδυασμό με την κυνηγετική πίεση.
2. Η δυνατότητα συσχέτισης της κατάστασης των θηραματικών πληθυσμών με ετήσιες ή μακροχρόνιες αλλαγές βιοτικών ή άλλων παραγόντων.
3. Η δυνατότητα στρατηγικού σχεδιασμού βελτιωτικών προγραμμάτων που απαιτούνται για την ανάπτυξη και διατήρηση των θηραματικών πληθυσμών κατά είδος (Actionplan)
4. Η δυνατότητα εκπόνησης σχεδίων αειφορικής διαχείρισης των θηραματικών πληθυσμών κατά είδος και γεωγραφική ενότητα (Masterplan)
5. Η δημιουργία τράπεζας πληροφοριών στην ΚΣΕ, η οποία θα συγκεντρώνει τέτοια στοιχεία, που θα της δίνει την δυνατότητα να τεκμηριώνει τις προτάσεις της προς την Πολιτεία.

1.4.4. Πρόγραμμα βελτίωσης ενδιαιτημάτων και ενίσχυσης του επιδημητικού θηράματος

Τα προηγούμενα χρόνια οι Κυνηγετικές Ομοσπονδίες της χώρας, σε συνεργασία με τους Κυνηγετικούς Συλλόγους πραγματοποίησαν διάφορες επεμβάσεις βελτιωτικού χαρακτήρα σε πολλά σημεία της υπαίθρου, με στόχο την ενίσχυση των θηραματικών πληθυσμών. Από τις επεμβάσεις αυτές προέκυψαν πολλά και ενδιαφέροντα αποτελέσματα.

Το 2005 η Κυνηγετική Συνομοσπονδία ξεκίνησε ένα μεγάλο πρόγραμμα, ετήσιου κόστους 600.000 €, με σκοπό να οργανωθούν όλες αυτές οι μεμονωμένες κινήσεις και να υπάρξει ένας αποδοτικότερος και πιο συγκεκριμένος τρόπος δράσης.

Είναι ξεκάθαρο ότι η μεγαλύτερη ζημία που έχει υποστεί το επιδημικό θήραμα (φασιανοί, πέρδικες, λαγοί και αγριογούρουνο) οφείλεται στην τεράστια υποβάθμιση του ενδιααιτήματός του. Με οργανωμένες δράσεις, που ακολουθούνται σε όλες τις χώρες όπου το ενδημικό θήραμα βρίσκεται σε αφθονία, είναι δυνατό και στη χώρα μας τα επόμενα χρόνια, να προκύψει σημαντική αύξηση αυτών των ειδών, που συγκεντρώνουν μεγάλο μέρος της κυνηγετικής προτίμησης.

Το πρόγραμμα αυτό στηρίζεται σχεδόν αποκλειστικά στη δραστηριοποίηση των Κυνηγετικών Συλλόγων, υπό την καθοδήγηση των Κυνηγετικών Ομοσπονδιών. Η προθυμία και η συμμετοχή των μελών των συλλόγων, καθώς και η επιμονή στην οργανωμένη εφαρμογή των ενεργειών που πρέπει να ακολουθηθούν, είναι πρωταρχικής σημασίας για την επιτυχία αυτού του προγράμματος.

Πρέπει να γίνει σαφές ότι το μέλλον του κυνηγιού στην Ελλάδα δεν μπορεί να βασίζεται και να εξαρτάται, στον βαθμό που ισχύει σήμερα, στα αποδημητικά θηράματα. Τα ελληνικά θηραματικά είδη πρέπει να καταλάβουν μεγαλύτερο μέρος της κυνηγετικής προτίμησης, ώστε να απαγκιστρωθεί ο έλληνας κυνηγός από τα μεταναστευτικά θηράματα που δέχονται καθεστώτα διαχείρισης άλλων χωρών, χωρίς εξασφαλισμένο μέλλον. Η επίτευξη του στόχου αυτού προϋποθέτει διαρκή, έντονη και υπό συστηματική καθοδήγηση τελούσα βελτίωση των φυσικών ενδιατημάτων.

- **Η συνέχεια και η διατήρηση του κυνηγιού είναι το χειροπιαστό αποτέλεσμα των πολύ συγκεκριμένων, συστηματικών, οργανωμένων, επίπονων και αταλάντευτων προσπαθειών των κυνηγετικών οργανώσεων.**

- Χωρίς τα συγκεκριμένα έργα και δράσεις των κυνηγετικών οργανώσεων (Κυνηγετικής Συνομοσπονδίας, Κυνηγετικών Ομοσπονδιών και Κυνηγετικών Συλλόγων) δεν θα υπήρχε κυνήγι ούτε τη χρονική περίοδο που θέλουμε, ούτε για τα θηραματικά είδη που θέλουμε, ούτε στις περιοχές που θέλουμε, με γνώμονα πάντοτε την προστασία και αναβάθμιση της φύσης.
- Η Κυνηγετική Συνομοσπονδία Ελλάδος έχει αποφασίσει τη δαπάνη περισσότερων από 3.000.000 € για τα επόμενα χρόνια σε προγράμματα που θα θωρακίσουν με στοιχεία και γνώση τις θέσεις των κυνηγών και θα ενισχύσουν την άγρια πανίδα της χώρας.
- Το κυνήγι δεν μπορεί να ασκείται πλέον χωρίς παρακολούθηση, προγραμματισμό και σχεδιασμό. Μόνον τότε θα υπάρχει σιγουριά πως οι θηραματικοί πληθυσμοί θα είναι υγιείς και ικανοποιητικοί για τα επόμενα χρόνια.
- Οι κυνηγετικές οργανώσεις της Ελλάδας παίρνουν την επιστημονική τεκμηρίωση της κυνηγετικής δραστηριότητας στα χέρια τους, γιατί το κυνήγι πρέπει να στηρίζεται σε μελέτες, έρευνες και στοιχεία.